I
6696

ARTE DE
...GĂCIUNI
ȘI
CÂNTĂRI BISERICEȘTI

Intocmită și tipărită întâia oară cu binecuvântarea Fericitului Preasfințit

EPISCOPUL NICOLAE POPEA

de

Dr. PETRU BARBU

EDIȚIUNEA V

Caransebeș, 1925. Tipografia Diecezană

T 1680

CARTE DE

RUGĂCIUNI

și

Cântări bisericești

Intocmită și tipărită întâia oară cu binecuvântarea
Fericitului Preasfințit

Episcopul Nicolae Popea

de

Dr. PETRU BARBU

Ediţiunea V

Caransebeș, 1925

Tipografia Diecezană

2
B.47

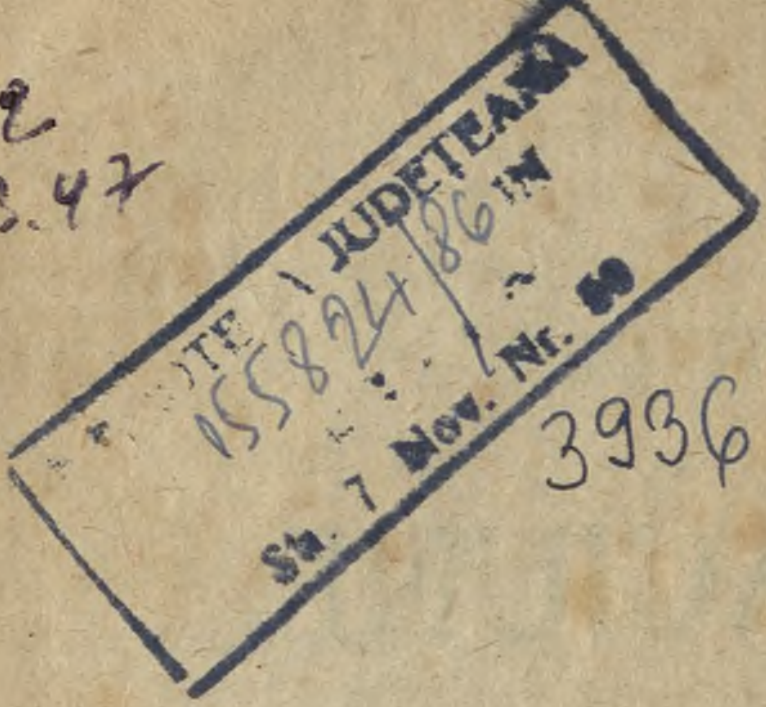

155824/86
3936/86
II 680

Învățături bisericești

E
O
H

Învățături bisericești

Domnul nostru Isus Hristos zice: *„Fericiți sunt ceice ascultă și păzesc cuvântul lui Dumnezeu"*.

Cuvântul lui Dumnezeu numim adevărurile descoperite de Dumnezeu, binevestite de Isus Hristos, păstrate în sfânta Scriptură și în sfânta Tradițiune și învățate de biserica ortodoxă.

Învățăturile bisericii sunt de patru feluri și anume: 1. *învățături de credință;* 2. *învățături morale;* 3. *învățături referitoare la disciplina bisericească* și 4. *învățături referitoare la cultul* sau *închinarea dumnezeească.*

I. Învățăturile de credință

Învățăturile de credință se cuprind în *Simbolul credinții,* care sună:

1. Cred într'unul Dumnezeu: Tatăl atotțiitorul, făcătorul cerului și al pământului, văzutelor tuturor și nevăzutelor.

2. Și într'unul Domnul Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, unul născut, care din Tatăl s'a născut mai nainte de toți vecii; lumină din lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut iară nu făcut; celce este de o ființă cu Tatăl; prin care toate s'au făcut;

3. Care pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire s'a pogorît din cer și s'a întrupat dela Duhul sfânt și din Maria Fecioară, și s'a făcut om;

4. Și s'a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, și a pătimat și s'a îngropat;

5. Și a înviat a treia zi, după Scripturi;

6. Și s'a suit la cer și șede deadreapta Tatălui;

7. Și iarăș va să vină cu mărire (slavă), să judece viii și morții; a căruia împărăție nu va aveà sfârșit.

8. Și întru Duhul sfânt, Domnul de viață făcătorul, care dela Tatăl purcede, celace împreună cu Tatăl și cu Fiul este închinat și mărit (slavit); care a grăit prin proroci.

9. Întru una, sfântă, sobornicească şi apostolească biserică.

10. Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor.

11. Aştept învierea morţilor,

12. Şi viaţa veacului, ce va să fie. Amin.

*

Tainele bisericii sunt: *Botezul, mirul, pocăinţa, cuminecătura, nunta, preoţia şi maslul.*

II. Învăţăturile morale

Învăţăturile morale se cuprind în:

1. Poruncile dumnezeeşti

1. Eu sunt Domnul Dumnezeul tău; să nu ai alţi dumnezei afară de mine.

2. Să nu-ţi faci chip cioplit nici toată asămănarea vre unui lucru; să nu te închini, nici să nu slujeşti lor.

3. Să nu iai numele Domnului Dumnezeului tău îndeşert.

4. Adu-ţi aminte de ziua Domnului, ca să o sfinţeşti pe ea.

5. Cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama-ta.

6. Să nu ucizi.
7. Să nu fii desfrânat.
8. Să nu furi.
9. Să nu mărturisești mărturie mincinoasă asupra aproapelui tău.
10. Să nu poftești nimic, ce este al aproapelui tău.

2. Fericirile evanghelice

1. Fericiți cei săraci cu duhul, căci a acelora este împărăția cerurilor;
2. Fericiți cei ce plâng, căci aceia se vor mângăià;
3. Fericiti cei blânzi, căci aceia vor moșteni pământul;
4. Fericiți ceice flămânzesc și însătoșază după dreptate, căci aceia se vor sătură;
5. Fericiți cei milostivi, căci aceia se vor miluì;
6. Fericiți cei curați cu inima, căci aceia vor vedeà pe Dumnezeu;
7. Fericiți cei făcători de pace, căci aceia fiii lui Dumnezeu se vor chiemà;
8. Fericiți cei asupriți pentru dreptate, căci a acelora este împărăția cerurilor;
9. Fericiți veți fi, când vă vor batjocurì

pe voi și vă vor prigoni, și vor zice tot cuvântul rău în contra voastră minţind pentru mine.

Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este la ceruri.

3. Faptele îndurării trupești

1. A sătură pe cel flămând;
2. a dà de beut celui setos;
3. a îmbrăcà pe cel gol;
4. a cercetà pe cel bolnav;
5. a primì pe cel străin;
6. a mijlocì pentru cei din închisori;
7. a înmormântà pe cei morți.

4. Faptele îndurării sufletești

1. A îndreptà pe celce greșește;
2. a învățà pe cel fără știință;
3. a sfătuì pe celce stă la îndoială;
4. a ne rugà lui Dumnezeu pentru aproapele;
5. a mângâià pe cel întristat;
6. a purtà cu răbdare asuprirea;
7. a iertà celorce ni-au greșit.

5. Sfaturile evanghelice

1. Sărăcia de bună voie;
2. ascultarea de mai marii bisericii;
3. petrecerea în feciorie până la moarte.

6. Poruncile bisericești

1. A ne rugà lui Dumnezeu și a merge la biserică în dumineci și sărbători;
2. a țineà posturile;
3. a cinstì persoanele preoțești și a grijì de susținerea lor;
4. a ne mărturisì păcatele și cuminecà;
5. a ne rugà pentru preoți, domnitori, diregători, reprezentanții poporului, orașe, sate, binefăcătorii bisericii și pentru cei de altă credință;
6. a păzì posturile și rugăciunile rânduite de episcopul nostru;
7. a nu cetì cărțile ereticilor și a nu petrece cu aceștia;
8. a nu' înstrăinà lucruri bisericești, a îngrijì de zidirea, susținerea și înfrumsețarea bisericilor;
9. a nu face nunți și petreceri în post.

III. Disciplina bisericească

Biserică numim societatea oamenilor, cari cred și viețuiesc după învățăturile lui Isus Hristos.

Întemeetorul, capul și conducătorul bisericii este Domnul nostru Isus Hristos. El conduce biserica în mod nevăzut prin învățăturile și poruncile sale și prin conlucrarea Duhului sfânt, iar în mod văzut prin sfinții apostoli și urmașii lor.

Urmașii apostolilor sunt *episcopii*. Ajutători ai episcopilor la împlinirea chemării lor sunt *presbiterii* și *diaconii*.

Episcopii, presbiterii și diaconii se numesc cu un cuvânt: *preoți* (sau păstori, cler, ierarhi); ceialalți credincioși: *mireni* (sau poporeni, laici).

Preoții vestesc cuvântul lui Dumnezeu, săvârșesc sfintele taine și păstoresc poporul încredințat lor.

Datoriințele poporului în biserică sunt: 1. să asculte învățăturile păstorilor săi, să tragă folos din funcțiunile lor și să se supună conducerii lor duhovnicești; 2. să lucreze împreună cu preoții la binele și îna-

intarea bisericii și 3. să susțină cu mijloace materiale și morale biserica și toate așezămintele ei.

Drepturile poporului în biserică sunt a luà parte: 1. la alegerea sau numirea persoanelor și a corporațiunilor bisericești și 2. la administrarea averii bisericii.

Credincioșii, cari nu-și împlinesc datorințele față de biserică *se pedepsesc* cu: 1. mustrare, 2. perderea drepturilor la administrarea bisericii, 3. oprirea pe un timp oarecare dela împărtășirea cu sfintele taine și 4. eschiderea din sinul bisericii.

Biserica ortodoxă se compune din mai multe biserici particulare, (autocefale sau de sine stătătoare), cari însă având aceleași învățături de credință și morală, aceaș disciplină bisericească și acelaș cult dumnezeesc, formează toate la olaltă *adevărata biserică alui Isus Hristos*. Între aceste biserici se numără și Biserica ortodoxă română.

IV. Cultul dumnezeesc

Prin cuvintele „Eu sunt Domnul Dumnezeul tău“ ni-se poruncește să cunoaștem pe Dumnezeu. La cunoșterea lui Dumnezeu

ajungem prin puterea minții noastre, din mărturiile, ce dă lumea cu făpturile din ea despre Dumnezeu, și mai ales din învățătura bisericii.

Cunoscând pe Dumnezeu, trebue să-l iubim, să credem și să nădăjduim în el. Credința, iubirea și nădejdea aceasta o arătăm prin anumite forme, cari forme constituesc *cultul* sau *închinarea dumnezeească*.

Formele cultului dumnezeesc sunt *actul* și *simbolul*. Actul este o lucrare supusă simțurilor d. e. rugăciunea (rostită încet, cu voace tare sau, dacă e cântată:) cântarea, cufundarea în apă la taina botezului ș. a. Simbolul este semnul, obiectul, lucrarea sau zicerea, ce închipuește sau însamnă o idee religioasă, d. e. tâmaia închipuește jertfă, masa altarului însamnă tronul lui Dumnezeu, Credeul e simbolul credinții ș. a.

Formele cultului dumnezeesc sunt de două feluri: 1. forme esențiale sau *acte sfinte* ca rugăciunea, jertfa ș. a. și 2. forme accesorii sau *ceremonii*.

Rugăciunea este o agrăire, *jertfa* este un dar, prin care noi arătăm gândurile și simțemintele noastre față de Dumnezeu.

În următoarele vom arătà, care sunt cele mai însămnate *ceremonii.*

1. *Îndreptarea credinciosului spre răsărit* însamnă îndreptarea lui spre Hristos, care în sfânta Scriptură se numește „răsărit", sau cătră raiu, care este la răsărit și locul, unde voim să ajungem.

2. *Semnul crucii* este facerea chipului crucii pe frunte, pe piept și pe umeri cu cele dintâi trei degete împreunate ale mânii drepte. Celce își face semnul crucii mărturisește credința sa într'un Dumnezeu în trei fețe (persoane), sub al cărui scut se pune și al cărui ajutor îl cere. Semnul crucii făcut asupra altor ființe este un fel de binecuvântare.

3. *Închinarea capului sau a corpului, îngenunchierea și metania* arată în diferite chipuri simțemintele noastre de evlavie și smerenie înaintea lui Dumnezeu.

4. *Sărutarea* însamnă iubirea și cinstea, ce o dăm noi ființei sărutate.

5. *Ridicarea mânilor spre cer* este arătarea firească a adresării noastre cătră Dumnezeu.

6. *Binecuvântarea* este chemarea și împărtășirea darului dumnezeesc asupra celorce se face.

7. *Aprinderea luminilor* însamnă însufleţirea de credinţă, iubire şi nădejde în Dumnezeu.

8. *Tămâierea* însamnă evlavia, ce o arătăm fiinţelor tămâiate, sau cererea ajutorului lor sau sfinţirea lor.

9. *Miruirea* însamnă împărtăşirea darului şi a îndurării lui Dumnezeu.

*

Prin cuvintele „Să nu ai alţi dumnezei afară de mine“ ni-se porunceşte, să ne închinăm lui Dumnezeu cu mintea trează, cu inima smerită, cu căldură şi cu încredere în Isus Hristos*.

Ne închinăm lui Dumnezeu lăudându-l, cerându-i ajutor şi mulţumindu-i prin rugăciuni şi jertfe dictate de trebuinţele şi puterile noastre dar mai ales prin participarea activă la slujeble dumnezeeşti rânduite de

* Închinarea, ce o dăm îngerilor şi sfinţilor, nu este o închinare dumnezeească, ci numai o cinstire şi chemare în ajutor a lor ca mijlocitori între noi şi Dumnezeu ; iar închinarea, ce o dăm iconilor, crucii, evangheliei şi altor obiecte sfinţite, este o cinstire, o venerare arătată fiinţelor, pe cari le înfăţişază iconile sau de cari ne aduc aminte crucea, evanghelia etc.

biserică. Aceste slujbe să numesc „liturghii“ în înțelesul larg al cuvântului.

La săvârșirea slujbelor dumnezeești (serviciilor divine) se cer: 1. însăși rânduelile slujbelor dumnezeești; 2. persoanele liturgice; 3. locurile și lucrurile liturgice și 4. timpurile sfinte.

1. Slujbele dumnezeești

Slujbele dumnezeești sunt 1. *publice sau comune,* cari se fac în timpuri anumite și la cari iau parte toți credincioșii, și 2. *private sau particulare,* cari se săvârșesc pentru anumiți credincioși, când cer trebuințele lor.

Slujbele dumnezeești publice sunt: 1. cele șepte laude bisericești, între cari mai însămnate sunt *vecernia* și *utrenia;* 2. *sfânta liturghie* în înțelesul strâns al cuvântului*.

Slujbele dumnezeești private sunt *slujbele tainelor* și *molitfele bisericești,* ca sfințirea apei, sfințirea caselor, prohodul la înmormântări, părăstasele ș. a.

---

* Vezi mai jos Explicarea sfintei liturghii.

2. Persoanele liturgice

Persoanele liturgice sunt preoții pregătiți și îmbrăcați, după prescrisele bisericii, pentru săvârșirea slujbelor dumnezeești. *Episcopii* pot săvârși toate slujbele. *Presbiterii* nu pot săvârși taina preoției precum și alte slujbi rezervate episcopilor. *Diaconii* numai ajută episcopilor și presbiterilor la săvârșirea slujbelor dumnezeești.

3. Locurile și lucrurile liturgice

Locurile liturgice sunt: *bisericile*, sau în lipsa acestora, *capelele* și *casele de rugăciune*, apoi *cimitirele*.

Biserica are forma crucii sau a corabiei și constă din trei părți: tindă, naie și altar.

1. În *tindă* se află *columvitra* (cristelnița) adecă vasul, în care se botează copiii; de asupra tinzii e turnul cu *clopotele*.

2. *Naia bisericii* are trei despărțăminte, unul pentru femei, altul pentru bărbați și al treilea e locul puțin ridicat naintea altarului, numit *solee*. În despărțământul din urmă se află: *tronul Născătoarei de Dumnezeu, scaunul arhieresc, amvonul, stranele* pentru fețele

bisericești și cântăreți, *tetrapoduri* pentru iconi ș. a.

3. În *altar* se află *sfânta masă,* iar pe aceasta: *antimisul,* care e o mărămă cu icoana punerii în mormânt a Mântuitorului; *chivotul* cu sfintele daruri pentru bolnavi, *crucea, evanghelia, sfeșnice cu lumini, vasul cu sf. mir* ș. a.

În partea stângă din altar e *jertfelnicul,* pe care se pregătesc sfintele daruri pentru cuminecătură. De jertfelnic se țin: *potirul, discul, steua, copia* (sulița), *linguriția, trei acopereminte,* două mici și unul mai mare, numit *aer.*

În partea dreaptă a altarului se păstrează vesmintele preoțești (stiharul, mânecările, orarul, epitrahirul, brâul, felonul sau sfita) și alte odoare și cărțile bisericești.

4. Părețele, ce desparte naia de altar, se numește *iconostas* sau *catapeteazmă.* În iconostas sunt trei uși, ce duc în altar. Pe ușa din mijloc, numită *ușa împărătească,* e *icoana Buneivestiri,* de alături de această ușă sunt *icoana Domnului Isus Hristos* și a *sfintei Fecioare cu pruncul în brațe.* Întreg iconostasul e acoperit cu iconi simbolice (ca sfânta Treime) și alte iconi, ce reprezintă

evenimente și persoane sfinte. Înaintea icoanelor mai însemnate ard candele și lumini în sfesnice.

În biserică se mai află prapori, policandre și alte obiecte decorative.

5. La săvârșirea sfintei liturghii și a altor slujbe dumnezeești sunt de trebuință următoarele: *prescuri, vin, apa, untdelemn, tămâia, smirnă* ș. a.

4. Timpurile sfinte

Timpuri sfinte sunt sărbătorile și posturile.

1. Sărbătorile sunt zile consfințite mai ales pentru slujbele dumnezeești și pentru mântuirea sufletească.

Duminecа e zi de sărbătoare de pe timpul apostolilor în amintirea învierii lui Isus.

Mai târziu s'au întrodus ca zile de sărbători *Învierea, Nașterea* (25 Decemvrie) și *Botezul Domnului* (6 Ianuarie). Celelalte sărbători s'au întrodus dela veacul al 4-lea încoaci. Aceste sărbători sunt: Nașterea Maicei Domnului, în 8; Înălțarea sfintei Cruci, în 14 Septemvrie; Cuvioasa Paraschiva, în 14; Marele mucenic Dimitrie, în 26 Octomvrie; Sfinții arhangheli Mihail și Gavril, în

BIBLIOTECA ... Str. 7 Nov. Nr. 19

8; Întrarea în biserică a st. Fecioare, în 21 Noemvrie; Sfântul Nicolae, în 6; Soborul prea curatei Născătoare, în 26; Sfântul Ștefan, în 27 Decemvrie; Tăierea împrejur și sfântul Vasile cel Mare, în 1; Sf. Ioan Botezatorul, în 7; Sfinții părinți Vasile, Ioan și Grigore, în 30 Ianuarie; Întimpinarea Domnului, în 2 Februarie; Bunavestire, în 25 Martie; Floriile sau Întrarea Domnului în Ierusalim; A doua și treia zi de Pași; Marele mucenic Gheorghe, în 23 Aprilie; Înălțarea Domnului, în a 40-a zi dela Pași; Pogorîrea Duhului sfânt și a doua zi: Sfânta Treime; Împărații Constantin și Elena, în 21 Mai, Nașterea st. Ioan Botezătorul, în 24; Sfinții apostoli Petru și Pavel, 29 Iunie; Sfântul proroc Ilie, în 20 Iulie; Schimbarea la față, în 6; Adormirea Maicei Domnului, în 15; Tăierea capului st. Ioan Botezătorul, în 29 August.

De ceilalți sfinți apostoli, părinți, mucenici, mărturisitori ș. a. ai bisericii se face pomenire în celelalte zile de peste an.

2. Postul este o reținere de mâncări, beuturi și petreceri spre a ne reculege cu trupul și sufletul și a ne deprinde în fapte bune. Timpurile de post sunt: Mercurile și Vinerile; Postul mare sau al Paștilor, care

ține opt săptămâni nainte de Paști; Postul Crăciunului, din 15 Noemvrie până în 24 Decemvrie; Postul Sân-Petrului, care începe la o săptămână după Rsoalii și ține până în ziua sfinților apostoli Petru și Pavel; Postul sfintei Mării, din 1 până în 14 August; Ziua Înălțării sfintei Cruci; Ajunul Botezului în 5 Ianuarie și Ziua tăierii capului st. Ioan Botezătorul în 24 Iunie.

RUGĂCIUNI

Rugăciunile dimineții

În numele Tatălui și al Fiului și al sfântului Duh, Amin.

Mărire (slavă) ție, Dumnezeului nostru, mărire (slavă) ție!*)

Împărate ceresc mângăitorule, Duhul adevărului, care pretutindenea ești și toate le plinești, vistierul bunătăților și dătătorule de viață, vină și te sălășluește întru noi și ne curățește pe noi de toată spurcăciunea și mântuește, bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, sfinte tare, sfinte fără de moarte, miluește-ne pe (îndură-te spre noi. *(de 3 ori)*.

*) În Bănat și părțile ungurene se folosesc: *îndură, îndurare, îndurat, mări, mărire, păcătui, păcat, păcătos, popor* etc., în loc de: *milui, milă, milostiv, slăvi, slavă, greși, greșală, greșit, norod* etc., folosite în alte părți românești. Noi folosim ambele expresiuni schimbiș până ce vom aveà o limbă bisericească comună.

Mărire (slavă) Tatălui și Fiului și sfântului Duh.

Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Preasfântă Treime, miluește-ne pre noi; Doamne, curățește păcatele noastre; stăpâne, iartă fărădelegile noastre; sfinte, cercetează și vindecă neputințele noastre, pentru numele tău.

Doamne miluește . . . *(de 3 ori)*. Mărire (slavă) . . . Și acum . . .

Tatăl nostru, care ești . . .

Sculându-ne din somn cădem cătră tine, bunule, și cântare îngerească strigăm ție, puternice: Sfânt, sfânt, sfânt ești Dumnezeule; pentru rugăciunile îngerilor tăi miluește-ne pe noi.

Mărire . . . Și acum . . . Din pat și din somn m'ai ridicat, Doamne; mintea mea o luminează și inima și buzele mele le deschide, ca să te laud pe tine, sfântă Treime: Sfânt, sfânt, sfânt ești Dumnezeule; pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu miluește-ne pe noi.

Doamne miluește-ne *(de 12 ori)*.

Doamne, curățește-mă pe mine păcătosul, că nici odată bine înaintea ta n'am făcut. Mântuește-mă de vicleanul și să fie întru mine voia ta, ca fără osândă să deschid gura mea cea nevrednică și să laud preasfânt numele tău: al Tatălui și al Fiului și al sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Din somn sculându-mă, către tine scap, iubitorule de oameni, Doamne, și spre lucrurile tale mă nevoesc; rogu-mă ție, ajută-mi cu îndurarea ta în toată vremea și în tot locul; mântuește-mă de toate lucrurile cele rele, și mă du întru împărăția ta cea veșnică; că tu ești făcătorul meu și purtător de grijă și dătător a tot binele, și întru tine este toată nădejdea mea, și ție mărire înalț acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Doamne, care cu multă bunătatea ta și cu îndurările tale cele mari mi-ai dat mie robului tău de am trecut vremea nopții fără de ispită și ferită de toată răutatea vrăjmașului, tu însuți stăpâne a toate câte sunt, învrednicește-mă cu adevărată lumina ta și cu luminată inimă a face voia ta, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Cuvine-se cu adevărat să te fericim pe tine, Născătoare de Dumnezeu, cea pururea fericită și prea nevinovată, și maica Dumnezeului nostru.

Ceiace ești mai cinstită decât heruvimii și mai mărită fără de asămănare decât serafimii, carea fără stricăciune pe Dumnezeu Cuvântul ai născut, pe tine cea întru adevăr Născătoare de Dumnezeu te mărim.

Pentru rugăciunile sfinților părinților noștri, Doamne Isuse Hristoase, Dumnezeul nostru, miluește-ne pe noi. Amin.

Sfânta liturghie, rugăciunile și explicarea ei

I. Despre sfânta liturghie în genere

1. Ființa și felurile liturghiei. Recerinți la săvârșirea ei

Cea mai însămnată slujbă dumnezeească este sfânta liturghie.

Sfânta liturghie înfățișază întreaga vieață și lucrare alui Isus Hristos* și totodată este săvârșirea neîntreruptă a jertfei fără de sânge, aduse de Isus pe cruce pentru iertarea păcatelor și mântuirea celor vii și celor morți.

Liturghia constă pe timpul apostolilor din rugăciuni, cântări, cetiri din sfânta Scriptură, predici, **sfințirea darurilor** sau prefacerea pânei și a vinului în adevăratul trup și sânge alui Hristos, și din împărtășirea credincioșilor cu sfânta cuminecătură. Apostolul Iacob cel tinăr, episcopul Ierusalimului, este autorul celei dintâiu liturghii. Liturghia aceasta

*Urmărește cu atențiune **Momentele din vieața lui Isus Hristos** în Explicarea sfintei liturghii, ce urmează.

a fost prelucrată de sfântul Vasile cel mare şi apoi prescurtată de sfântul Ioan Gură-de-aur.

Pe lângă liturghiile sfinţilor Vasile şi Ioan, biserica noastră sărbează încă o liturghie, din care lipseşte **sfinţirea darurilor** şi care se săvârşeşte cu daruri sfinţite mai nainte, adecă la o liturghie de ale sfinţilor Vasile sau Ioan. Liturghia aceasta se numeşte „Liturghia celor înainte sfinţite (daruri)“ şi e compusă de sf. Grigore, episcopul Romei.

Liturghia sfântului Vasile se face de zece ori pe an: În ziua morţii acestui sfânt (1 Ianuarie), în ajunurile naşterii şi botezului Domnului, în cele dintâi cinci dumineci ale postului Paştilor, în joia şi în sâmbăta mare. Liturghia sfântului Ioan se face în celelalte zile de peste an, afară de zilele de luni până vineri din postul Paştilor. În celelalte zile din acest post — afară de Vinerea mare, în care nu se face liturghie — să sărbează „Liturghia celor înainte sfinţite“.

Sfânta liturghie se poate săvârşi în o biserică sau capelă sfinţită şi — cu binecuvântarea episcopului — în o casă de rugăciune sau într'un loc public. La săvârşirea unei liturghii sunt necesare la jertfelnic: potirul, discul, steua, copia, acoperemintele, apoi cinci prescuri, vin, apă şi cel puţin o lumină aprinsă; pe sfânta masă: antimisul împăturat, de asupra lui sfânta evanghelie, cel puţin o cruce şi patru sau trei, în caz de mare lipsă două sau o lumină aprinsă şi cădelniţa. Preotul, care săvârşeşte liturghia, trebue să fie pregătit pentru această slujbă şi îmbrăcat cu toate vesmintele preoţeşti.

II. Sfânta liturghie și rugăciunile ei

2. Rugăciunile liturgice. Părțile liturghiei

Slujbele dumnezeești constau din acte sfinte însoțite de rugăciuni — dacă nu cumvà însuș actul sfânt este o rugăciune — și din felurite ceremonii. Rugăciunile acestea, numite liturgice, sunt de mai multe feluri. Între ele numărăm și rugăciunile, ce credincioșii le rostesc încet în decursul slujbelor la anumite acte sfinte și ceremonii.

Mare este asamănarea între liturghiile numite mai sus și îndeosebi între liturghia sfântului Ioan și cea a sfântului Vasile. La explicarea sfintei liturghii folosim — în extras amăsurat scopului — *liturghia sfântului Ioan,* la care adaugem rugăciunile, ce credincioșii au să le rostească încet în decursul liturghiei

Explicarea liturghiei, de care vorbim, presupune cunoștiința unor elemente de liturgică și se poate aplică — pe lângă acomodări potrivite — și la liturghia sfântului Vasile, ba chiar a sfântului Grigore.

Liturghia are trei părți și anume:

a) Liturghia pregătitoare sau proscomidia.

b) Liturghia chemaților și

c) Liturghia credincioșilor.

Rugăciune la întrarea în biserică:

Veselitu-m'am de ceice mi-au zis mie: În casa Domnului vom merge. Iar eu întru mulțimea îndurărilor tale, Doamne, voiu întră în casa ta; închina-mă-voiu la biserica ta cea sfântă. Doamne, povățuește-mă cu dreptatea ta, pentru vrăjmașii mei îndreptează înaintea ta calea mea, ca fără alunecare să preamăresc o Dumnezeire: pe Tatăl, pe Fiul și pe sfântul Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Rugăciunea înainte de începerea sfintei liturghii:

Doamne Isuse Hristoase, îndurate și milostive cătră toți ceice întru adevăr te cheamă pe tine, ție mă rog și pe tine te chem, învrednicește-mă, ca până la sfârșitul acestei dumnezeești liturghii cu sârguință, cu dragoste, cu frică și cu luare aminte să petrec și să mă rog ție, Dumnezeule al îndurărilor. Așă, Doamne, auzi-mă pe mine, celce încep a te chemă, și-mi dă mie iertarea mulțimii păcatelor mele, că tu singur ești binecuvântat cu Tatăl și cu Duhul sfânt, în veci. Amin.

a. Liturghia pregătitoare

3. Esența liturghiei pregătitoare

Liturghia pregătitoare se săvârșește de preot în altar la sfântul jertfelnic (proscomidier).

În această liturghie preotul pregătește darurile (prescurile și vinul), aduse de credincioși, pentru lucrarea sfântă, ce urmează în liturghia credincioșilor. Pregătirea se face între rugăciuni, tămâieri și alte ceremonii în chipul următor:

Preotul scoate cu copia din o prescură mielul (agnețul):

IS	HS
NI	KA

= Isus Hristos

= învinge

menit să se aducă jertfă întru pomenirea patimilor și morții lui Isus Hristos, și-l pune pe disc. Apoi toarnă deodată apă curată și vin roșu în sfântul potir. Din prescura a doua scoate o părticică întru cinstea și pomenirea preacuratei Fecioare; din prescura a treia scoate părticele întru pomenirea prorocilor, apostolilor, părinților, mucenicilor ș. a.; din prescura a patra părticele pentru sănătatea și mântuirea credincioșilor în viață: conducătorii bisericești și lumești și persoanele, pentru cari preotul se roagă deosebi; din prescura a cincia părticele pentru iertarea păcatelor și mântuirea credincioșilor morți, asemenea pomeniți de preot. Pune apoi de asupra discului steua, acopere discul și potirul cu acoperimentele mici și pe amândouă cu aerul. În

sfârşit tămâind darurile, preotul se roagă lui Dumnezeu, ca să le primească.

Liturghia pregătitoare înfăţişază pe Mesia cel figurat în Testamentul vechiu.

b. Liturghia chematilor

4. Observări generale

Chemaţi se numiau în biserica veche oamenii, cari se pregătiau să primească botezul. La liturghia chematilor participau odinioară — pe lângă credincioşi — chemaţii apoi penitenţii sau ceice se căiau de păcatele lor ba chiar şi eretici, ludei şi păgâni, ca să se facă cunoscuţi cu învăţăturile lui Hristos.

Liturghia chematilor se încheie cu cuvintele: „Cei chemaţi ieşiţi, ca nimenea din cei chemaţi" (să rămână în biserică).

Liturghia chematilor ne înfăţisază momente din vieaţa lui Hristos dela naştere până la întrarea lui sărbătorească în Ierusalim. Momentele acestea, ca şi cele din liturghia credincioşilor, sunt întreţesute cu felurite cântări şi rugăciuni, texte şi ceremonii, cari prevestesc momentele, ce urmează, sau întăresc pe cele premerse.

În liturghia chematilor, credincioşii se pregătesc pentru împărtăşirea cu sfânta cuminecătură.

Liturghia chematilor se începe cu

5. Rugăciuni pentru toate trebuinţele

Preotul (după ce zice încet anumite rugăciuni şi trage perdeua de pe uşile îm-

părăteşti[1], se apropie de sfânta masă şi sărutând evanghelia o ia cu amândouă mânile şi făcând cu ea semnul crucii pe antimis, începe): *Binecuvântată este împărăţia: a Tatălui şi a Fiului şi a sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor*[2].

Corul: Amin[3].

Dumnezeule şi Doamne al îndurărilor, caută spre mine păcătosul, şi îndreptează rugăciunea buzelor mele, depărtează gândurile cele urîte dela inima mea şi luminează mintea mea cu lumina dumnezeeştilor tale cunoştinţi, pleacă urechea ta şi ascultă rugăciunea mea şi după mare în-

---

III. Explicarea sfintei liturghii

[1]–[2] Preotul începe liturghia chemaţilor cu binecuvântarea şi preamărirea *împărăţiei darului* lui Dumnezeu (în trei feţe), spre care împărăţie — liberă privirii noastre prin tragerea perdelei — trebue să îndreptăm mintea şi inima noastră la începutul liturghiei. Facerea semnului crucii la începutul liturghiei este un îndemn, ca şi credincioşii să înceapă lucrările lor cu acest semn, ce cheamă binecuvântarea lui Dumnezeu asupra lucrărilor noastre.

[3] Amin = aşa este, aşa să fie!

durarea ta o primește; că tu ești Dumnezeul meu și în această a ta casă de rugăciune, înaintea ta stând, cu umilință strig: întărește-mă și mă înțelepțește, Dumnezeule îndurate, întru frica ta. Amin.

Preotul: Cu pace[4] Dumnului să ne rugăm.

Pentru pacea de sus[5] și pentru mântuirea sufletelor noastre, Dumnului să ne rugăm.

Pentru pacea a toată lumea[6], pentru bunăstarea sfintelor lui Dumnezeu biserici și pentru împreunarea tuturora[7], Domnului să ne rugăm.

Pentru sfântă biserica aceasta și pentru ceice cu credință și cu bună cucernicie și cu frica lui Dumnezeu întră întrânsa, Domnului să ne rugăm.

Pentru preasfințitul episcopul nostru (sau archiepiscopul nostru, cutare), pentru cinstita preoție și întru Hristos diaconie, și pentru tot clerul și poporul, Domnului să ne rugăm.

---

[4] Cu inima curată și împăcată.

[5] Pacea omului cu Dumnezeu.

[6] Pretutindeni între oameni să domnească pace, liniște, bunăînțelegere, iubire.

[7] Neînțelegerile și certele dintre biserici să dispară, toate bisericile să se împreune într'una.

Pentru preaînălțatul regele nostru (cutare), pentru toată curtea și ostașii lui, Domnului să ne rugăm.

Pentruca să-i ajute și să supună sub picioarele lui pe tot vrăjmașul și contrarul, Domnului să ne rugăm.

Pentru sfânt lăcașul acesta, și pentru toate orașele și satele, și pentru ceice cu credință locuesc întrânsele, Domnului să ne rugăm.

Pentru bună liniștea văzduhurilor[8], pentru înmulțirea roadelor pământului, și pentru vremi cu pace, Domnului să ne rugăm.

Pentru ceice umblă pe ape și călătoresc, pentru ceice sboră în văzduh, pentru cei bolnavi, pentru ceice se ostănesc, pentru cei robiți, și pentru mântuirea lor, Domnului să ne rugăm.

Pentruca să ne mântuim noi de tot năcazul, mânia și nevoia, Domnului să ne rugăm.

Apără, mântuește, îndură-te și ne păzește pe noi, Dumnezeule, cu darul tău.

Corul: (după fiecare ectenie) Doamne miluește . . .

[8]Văzduhul să fie liniștit, adecă aerul și vremea să fie priincioase ființelor de pe pământ: să nu fie secetă, ploi multe, ger mare, boale, foamete, cutremure de pământ și altele.

Preotul: Pe prea sfânta, curata, prea binecuvântata, mărita, stăpâna noastră de Dumnezeu Născătoarea și pururea Fecioara Maria, cu toți sfinții pomenindu-o: pe noi înși-ne, și unul pe altul, și toată vieața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Corul: Ție Doamne.

Preotul: Că ție se cuvine toată mărirea, cinstea și închinăciunea: Tatălui și Fiului și sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Corul: Amin.

6. Antifoanele[9]

a) Antifonul întâiu

Mărire Tatălui și Fiului și sfântului Duh. Binecuvintează suflete al meu pe Dom-

---

[9] Vieața lui Isus, înfățișată în sfânta liturghie, este împărțită în două perioade: un period de treizeci de ani; altul de trei ani, în timpul căruia Isus a binevestit învățătura sa, a pătimit murind pe cruce, a înviat și s'a înălțat la cer. Primul period e compus din trei părți de câte zece ani. Din partea primă cunoaștem momentele referitoare la **nașterea Mântuitorului;** din a doua **călătoria pruncului Isus la Ierusalim;** din a treia **botezul primit dela Ioan.** Aceste trei părți ale vieții lui Isus sunt

nul și toate cele din lăuntrul meu, numele cel sfânt al lui, bine ești cuvântat Doamne!

Preotul: Iară și iară cu pace Domnului să ne rugăm.

Apără, mântuește, îndură-te și ne păzește pe noi, Dumnezeule, cu darul tău.

Corul: Doamne miluește . . .

Preotul: Pe prea sfânta, curata, prea binecuvântata, mărita, stăpâna noastră de Dumnezeu Născătoarea și pururea Fecioara Maria, cu toți sfinții pomenindu-o: pe noi înșine, și unul pe altul, și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Corul: Ție Doamne.

Preotul: Că a ta este stăpânirea, și a ta este împărăția și puterea și mărirea: a Tatălui și a Fiului și a sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Corul: Amin.

înfățișate în liturghia chematilor prin cele trei antifoane. În timpul cântării antifoanelor, precum preotul în altar, așa și noi să mărim pe Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu, care pentru mântuirea noastră s'a pogorit din cer, s'a făcut om și s'a botezat dela Ioan în Iordan.

b) Antifonul al doilea

Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Unule născut Fiule și Cuvântul lui Dumnezeu, celace ești fără de moarte și ai îngăduit pentru mântuirea noastră a te întrupà din sfânta Născătoarea de Dumnezeu și pururea Fecioara Maria; carele neschimbat te-ai întrupat, și răstignindu-te, Hristoase Dumnezeule, cu moartea pe moarte ai călcat, unul fiind din sfânta Treime, împreună mărit cu Tatăl și cu Duhul sfânt, mântuește-ne pe noi.

Preotul: Iară și iară cu pace Domnului să ne rugăm.

Apără, mântuește, îndură-te și ne păzește pe noi, Dumnezeule, cu darul tău.

Corul: Doamne miluește . . .

Oreotul: Pe prea sfânta, curata, prea binecuvântata, mărita, stăpâna noastră de Dumnezeu Născătoarea și pururea Fecioara Maria, cu toți sfinți pomenindu-o: pe noi înșine, și unul pe altul, și toată viață noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Corul: Ție Doamne.

Preotul: Că bun și iubitor de oameni Dumnezeu ești, și ție mărire înălțăm: Tată-

lui și Fiului si sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Corul: Amin.

c) Antifonul al treila

Întru împărăția ta, când vei veni, pomenește-mă, Doamne!

Fericiți sunt cei săraci cu duhul, căci a acelora este împărăția cerurilor.

Fericiți ceice plâng, căci aceia se vor mângăia.

Fericiți cei blânzi, căci aceia vor moșteni pământul.

Fericiți ceice flămânzesc și însetoșează după dreptate, căci aceia se vor sătură.

Fericiți cei milostivi, căci aceia se vor miluì.

Fericiți cei curați cu inima, căci aceia vor vedeà pe Dumnezeu.

Fericiți sunt făcătorii de pace, căci aceia fiii lui Dumnezeu se vor chemà.

Fericiți cei prigoniți pentru dreptate, căci a acelora este împărăția cerurilor.

Fericiți veți fi când vă vor batjocorì pe voi și vă vor prigonì și vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră minținд pentru mine.

Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în cer.

7. Întrarea mică

În timpul cântării antifonului al treilea, se deschid ușile împărătești[10], și la „Mărire Tatălui...“ preotul se închină de trei ori sfintei mese, ia evanghelia și încunjurând sf. masă, iasă[11] din altar[12] pe ușa dinspre miază noapte mergându-i înainte lumini aprinse[13]. Venind preotul și stând în mijlocul bisericii[14], dupa ce se roagă încet, sărută evanghelia[15].

---

[10] Deschiderea ușilor împărătești însamnă deschiderea ușilor împărăției cerești prin venirea lui Hristos pe pamânt.

[11] Ieșirea preotului cu sf. evanghelie înfățișează **pășirea și arătarea lui Hristos în public** după botezul primit în Iordan.

[12] Ieșirea își ia începutul din altar, căci Fiul lui Dumnezeu a venit din înălțimea dumnezeeștilor lăcașuri, ca să aducă învățătura sa mântuitoare dela Tatăl cel ceresc.

[13] Luminile acestea însamnă pe înainte mergătorul și botezătorul Ioan.

[14] Starea preotului în mijlocul bisericii ne aduce aminte de **petrecerea lui Isus Hristos în mijlocul oamenilor.**

[15] Sărutarea sfintei evanghelii, ce are loc și la începutul litughiei chematilor, însamnă cinstea și mulțămita, ce se cuvine lui Hristos pentru lucrarea mântuirii noastre.

Preotul (ridicând evanghelia): Înțelepciune! Dreaptă![16]

Corul: Veniți să ne închinăm și să cădem la Hristos[17]! Mântuește-ne pe noi, Fiule al lui Dumnezeu, celce ai înviat din morți; pe noi ceice-ți cântăm ție: Aliluia[18].

Doamne, Isuse Hristoase, Dumnezeul nostru, care m'ai învrednicit acum pe mine păcătosul a vedeà întrarea cu sfânta ta evanghelie și a pomeni sfânta ta arătare dumnezeească și viețuirea cu oamenii; caută asupra mea cu iubire de oameni și îndurându-te, dă-mi să țin aminte sfintele tale porunci și

[16] Prin cuvântul „Înțelepciune" se atrage luarea aminte a credincioșilor la evanghelia ridicată, care cuprinde învățăturile lui Hristos, adevărata înțelepciune; iar prin cuvântul „Dreaptă" ni se spune, cum să fie starea noastră în biserică și mai ales în momentul acesta, când în chip tainic avem pe Hristos în mijlocul nostru. Starea să fie dreaptă, adecă: cuviincioasă, cu inima deschisă, cu gânduri curate, cu luare aminte și evlavie la celece se petrec înaintea ochilor noștri trupești și sufletești.

[17] Prin cuvintele acestea credincioșii se îndeamnă unii pe alții, ca să se închine și să cadă înaintea lui Hristos, pe care-l au simbolic în mijlocul lor și dela care cer: „Mântuește-ne pe noi . . ."

[18] Aliluia = Lăudați pe Domnul!

drept să le păzesc și cu vrednicie să-ți cânt în tot timpul: Veniți să ne închinăm și să cădem la Hristos! Mântuește-ne, Fiule al lui Dumnezeu, pe noi, ceice cântăm ție: Aliluia.

8. Troparele, condacele[19] și cântarea îngerească

Preotul (după sfârșitul condacelor): Că sfânt ești Dumnezeul nostru și ție mărire (slavă) înălțăm: Tatălui și Fiului și sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Corul: Amin. Sfinte Dumnezeule, sfinte tare, sfinte fără de moarte, îndură-te spre noi (de trei ori). Mărire Tatălui și Fiului și sfântului Duh. Și acum și pururea și'n vecii vecilor. Amin. Sfinte fără de moarte îndură-te spre noi. Sfinte Dumnezeule, sfinte tare, sfinte fără de moarte, îndură-te spre noi![20]

[19] Troparele și condacele se cântă după arătarea evangheliei spre a se vedeà, că învățătura lui Hristos s'a înfăptuit în viața sfinților și spre a cinsti pe sfinți ca pe unii, cari au împlinit învățăturile evangheliei și pot fi mijlocitori între noi și Dumnezeu.

[20] Cântarea aceasta se numește îngerească, căci îngerii preamăresc cu ea neîncetat pe Dumnezeu în cer. Cântând și noi această cântare arătăm, că oamenii și îngerii formează o biserică alui Dumnezeu cel sfânt, puternic și nemuritor. Ea se cântă și în amintirea și cinstea sf. Treimi, care s'a arătat la **Botezul Domnului.**

Doamne Dumnezeule, atotțitorule, care primești dela cerești tale puteri cântarea cea întreit sfântă, primește și dela mine, nevrednicul robul tău, această cântare întreit sfântă și dă-mi în toată ziua și în tot ceasul vieții mele, fără de păcate ție mărire să înalț: Tatălui și Fiului și sfântului Duh, și cu frică să-ți cânt: Sfinte Dumnezeule, sfinte tare, sfinte fără de moarte, îndură-te spre noi.

9. Apostolul și evanghelia

Preotul: Să luăm aminte! Pace tuturor! [21]
Cetețul: Și duhului tău. (Prochimenul).
Preotul: Înțelepciune!
Cetețul: Din cartea . . .
Preotul: Să luăm aminte!

Învrednicește-mă. Doamne, cu luare aminte să ascult propovăduirea sfinților tăi apostoli, cari ne binevestesc pacea și ne învață cele

[21] Prin cuvintele „Pace tuturor!", cari se repețesc de multe ori la slujbele dumnezeești, preotul aduce aminte credincioșilor și-i îndeamnă, ca să alunge din inimile lor toată ura, dujmănia, gândurile rele... și să se însuflețască de adevărata iubire față de aproapele. Tot prin aceste cuvinte preotul invoacă asupra credincioșilor pacea și binecuvântarea lui Dumnezeu.

bune, ca prin descoperirea cuvintelor lor să se lumineze și să se înțelepțească sufletul nostru prin darul tău. Amin.

Cetețul: Fraților . . .[22]

Preotul (după cetirea apostolului): Pace ție! Înțelepciune!

Corul: Aliluia.

Preotul: Cu înțelepciune, dreaptă, să ascultăm sfânta evanghelie. Pace tuturor!

Corul: Și duhului tău.

Preotul: Dela (cutare) a sfintei evanghelii cetire.

Corul: Mărire ție, Doamne, mărire ție.

Cerescule împărate, întru ascultarea sfintei tale evanghelii luminează mintea mea, ca să înțeleagă dumnezeeștile tale cuvinte și să le păzească pe ele spre mărirea sfântului tău nume și spre mântuirea sufletului meu, că tu ești lumina și mântuirea sufletelor noastre. Amin.

Cetirea apostolului ne aduce aminte de apostolii și învățăceii *trimiși de Isus să binevestească oamenilor învățăturile lui.* În timpul cetirii apostolului, preotul tămâiază sf. masă, altarul, iconile și poporul. Această tămâiere însamnă darul, cu care s'a umplut lumea prin vestirea învățăturilor lui Hristos.

Preotul: Să luăm aminte! (Cetirea evangheliei[23]) . . . Pace ție, celui ce binevestești! (Preotul pune evanghelia la o parte).

Corul: Mărire ție, Doamne, mărire ție![24]

Mărire ție împărate, Fiule al Dumnezeului celui viu, care m'ai învrednicit pe mine păcătosul să ascult dumnezeeștile tale cuvinte și glasul sfintei tale evanghelii; prin acest stăpânesc glas întărește-mă, ca întru întoarcere și căință să petrec noaptea acestei vieți, păzit de toată ispita și răutatea văzuților și nevăzuților vrăjmași; că tu singur ești puternic și împărățești în veci. Amin.

10. Rugăciuni pentru credincioșii vii și morți și pentru chemați

Preotul: Să zicem toți din tot sufletul, și din tot cugetul nostru, să zicem.

Doamne atotstăpânitorule, Dumnezeul părinților noștri, rugămu-ne ție, auzi-ne și te îndură spre noi.

---

[23] În cetirea evangheliei ni se înfățișază **Isus Hristos predicând, făcând minuni și prorocind.**

[24] Cu cuvintele acestea se dă laudă lui Dumnezeu, care în sfânta evanghelie ne vestește cuvântul său întărit prin minuni și profeții și luminând sufletele noastre.

Corul: Doamne miluește . . .

Preotul: Îndură-te spre noi, Dumnezeule, după mare îndurarea ta, rugămu-ne ție, auzi-ne și te îndură spre noi.

Încă ne rugăm pentru preasfințitul episcopul (arhiepiscopul) nostru (cutare), și pentru toți frații noștri cei întru Hristos.

Încă ne rugăm pentru preaînălțatul regele nostru (cutare), pentru stăpânirea, biruința, petrecerea, pacea, sănătatea, mântuirea și iertarea păcatelor lui, și pentruca Domnul Dumnezeul nostru mai ales să-i dea spor, și să-i ajute lui întru toate, și să supună sub picioarele lui pe tot vrăjmașul și contrarul.

Încă ne rugăm pentru fericiții și pururea pomeniții ctitorii sfintei bisericii acesteia, și pentru toți cei mainainte adormiți părinții și frații noștri dreptcredincioși, cari zac aicia și pretutindenea.

Încă ne rugăm pentru îndurarea, vieața, pacea, sănătatea, mântuirea, cercetarea, lăsarea și iertarea păcatelor robilor lui Dumnezeu: ctitori și binefăcători ai sfintei bisericii acesteia.

Încă ne rugăm pentru ceice aduc daruri și fac bine în sfânta și întru tot cinstită biserica aceasta, pentru ceice se ostenesc

și cântă, și pentru poporul ce stă înainte și așteaptă dela tine mare și multă îndurare.

Corul: Doamne miluește ... (de trei ori).

Preotul: Că milostiv și iubitor de oameni Dumnezeu ești, și ție mărire înălțăm: Tatălui și Fiului și sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Corul: Amin.

*

Preotul: Miluește-ne pe noi, Dumnezeule, după mare mila ta, rugămu-ne ție, auzi-ne și ne miluește.

Încă ne rugăm pentru odihna sufletelor reposaților robilor lui Dumnezeu (cutarii) și pentruca să se ierte lor toate păcatele cele de voie și cele fără de voie.

Corul: Domne miluește ... (de trei ori).

Preotul: Mila lui Dumnezeu, împărăția cerului și iertarea păcatelor lor, la Hristos împăratul cel fără de moarte și Dumnezeul nostru să cerem.

Corul: Dă-ne Doamne.

Preotul: Domnului să ne rugăm.

Corul: Doamne miluește ...

Preotul: Că tu ești învierea, viața și odihna reposaților robilor tăi (cutarii), Hristoase Dumnezeul nostru, și ție mărire înălțăm, cu

cel fără de început al tău Părinte, și cu prea sfântul și bunul și de viață făcătorul Duhul tău, acum și pururea și în vecii vecilor.

Corul: Amin.

*

Preotul: Rugați-vă cei chemați Domnului.

Cei credincioși pentru cei chemați să ne rugăm, ca Domnul să se îndure spre dânșii.

Să-i cheme pe dânșii cu cuvântul adevărului, să le descopere lor evanghelia dreptății, să-i împreune pe dânșii cu sfânta sa sobornicească și apostolească biserică.

Mântuește, îndură-te, apără și-i păzește pe dânșii, Dumnezeule, cu darul tău.

Corul: Doamne miluește . . .

Preotul: Cei chemați, capetele voastre Domnului să le plecați.

Corul: Ție Doamne.

Preotul (despăturând antimisul, pe care se face sfințirea darurilor, și însemnând cu buzele asupra lui sfânta cruce): Ca și aceștia împreună cu noi să mărească preacinstitul și de mare cuviință numele tău, al Tatălui și al Fiului și al sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Corul: Amin.

Preotul: Câți sunteți chemați ieșiți; cei

chemaţi ieşiţi; câţi sunteţi chemaţi ieşiţi, ca nimenea din cei chemaţi . . .

c) Liturghia credincioşilor

11. Observări generale

În liturghia credincioşilor pânea şi vinul, pregătite pentru sfinţire, după ce se aduc dela jertfelnic pe sfânta masă, se sfinţesc adecă se prefac în adevăratul trup şi sânge al Domnului nostru Isus Hristos, se aduc lui Dumnezeu ca jertfă şi ni-se dau spre mâncare şi beutură

Liturghia credincioşilor înfăţişază momentele din vieaţa lui Isus Hristos dela întrarea lui sărbătorească în Ierusalim până la înălţarea la cer şi şederea de a dreapta Tatălui şi închee cu pogorîrea Duhului sfânt.

În biserica veche numai credincioşii pregătiţi a se împărtăşi cu sfânta cuminecătură luau parte la această liturghie. Dacă biserica admite astăzi, ca toţi credincioşii, ba chiar şi necredinciosi, să participe la liturghia credincioşilor, apoi se cuvine, ca în decursul ei toţi aceştia să se smerească şi cu evlavie să se roage pentru iertarea păcatelor.

12. Întrarea mare: aducerea darurilor pe sfânta masă

Preotul: Câţi sunteţi credincioşi, iară şi iară cu pace Domnului să ne rugăm.

Apără, mântueşte, îndură-te şi ne păzeşte pe noi Dumnezeule cu darul tău.

Corul: Doamne miluieşte . . .

Preotul: Înțelepciune! Că ție se cuvine toată, mărirea, cinstea și închinăciunea Tatălui și Fiului și sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Corul: Amin.

Preotul: Iară și iară cu pace Domnului să ne rugăm.

Apără, mântuește, îndură-te și ne păzește pe noi Dumnezeu cu darul tău.

Corul: Doamne miluește . . .

Preotul: Înțelepciune! Ca sub stăpânirea ta fiind păziți pururea, ție mărire să înălțăm: Tatălui și Fiului și sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Corul: Amin[25].

Carii pe heruvimi cu taină închipuim, și celei de viață făcătoare Treimi întreit sfântă cântare aducem, toată grija cea lumească să o lăpădăm.

---

[25] Cântarea, ce urmează (heruvicul) și se cântă în două părți, pe înțelesul tuturora sună: Noi — *cari închipuim tainic pe heruvimi,* adecă ne asemănăm cu îngerii, *și aducem Treimii făcătoare de viață cântarea întreit sfântă — să lăpădăm toată grija lumească,* adecă să nu gândim la avere, nici la mărire, nici la desfătări lumești, *primind pe împăratul tuturor,* pe Hristos, *cel nevăzut și încunjurat de cetele îngerești.* — Cântarea întreit sfântă este: *Aliluia, aliluia, aliluia!*

Doamne Isuse Hristoase Dumnezeul nostru, care cruce și moarte ai primit pentru mântuirea noastră, dă-mi lacrimi de pocăință și învrednicește-mă acum, ca vâzând sfintele daruri, cele puse înainte, ție celuice șezi pe scaun dimpreună cu Tatăl și cu Duhul sfânt, să mă închin și pentru toate binefacerile tale cu vrednicie să-ți mulțămesc și cu suspinuri să mă mărturisesc ție, Mântuitorul și Dumnezeul nostru. Iar tu, ca un îndurat, primind acestea dela mine, să-mi dai mie bun sfârsit de viață și să mă învrednicești a stà în ziua judecății de-a dreapta ta și să aud bunul tău glas: „Veniți, binecuvântații Părintelui meu, moșteniți împărăția, care este gătită vouă". Amin.

În timpul cântării părții prime din heruvic se deschid ușile împărătești; preotul tămâiaza sf. masă imprejur, altarul și poporul; întră apoi în altar, merge la jertfelnic, ia aerul de pe daruri și-l pune pe umeri, ia discul cu mâna stângă, de care atârnă cădelniță, il ridică și ține la frunte; ia potirul cu dreapta și — după sfârșitul părții numite din heruvic — iasă pe ușa de meazâ noapte purtându-i-se nainte lumini. Cu pași lini și pătruns de evlavie merge spre mijlocul bisericii, unde stă.

Preotul: Pe cel binecredincios și de Hristos iubitor neamul nostru cel creștinesc să-l

pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția sa totdeuna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Pe preaînălțatul regele nostru (cutare) mărita sa soție regina (cutare) principii și princpesele (cutare)... să-i pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția sa.

Pe prèasfințitul episcopul (arhiepiscopul) nostru *(cutare)* să-l pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția sa.

Pe ctitorii și aducătorii de daruri ai sfintei bisericii acesteia să-i pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția sa.

Toată ceata preoțească și călugărească să o pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția sa.

Și pe voi pe toți dreptmăritorilor creștini să vă pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția sa totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Pomenește-mă, Doamne, când vei veni întru împărăția ta. Pomenește-mă, stăpâne, când vei veni întru împărăția ta. Pomenește-mă, sfinte, când vei veni întru împărăția ta. Doamne, Isuse, Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, precum ți-ai adus aminte de

tâlharul, adu-ți aminte și de mine întru împărăția cerurilor și mă învrednicește a fi părtaș la dânsa, ca un bun și de oameni iubitor. Amin.

Corul: Amin. Ca pe împăratul tuturor primind, pe cel nevăzut încunjurat de cetele îngerești: Aliluia.

În timpul acestei cântări, preotul intră încet în altar pe ușile împărătești, depune potirul și discul pe sf. masă, ia acoperemintele de pe disc și potir, le împătură și pune la o parte, iar cu aerul acopere discul și potirul; tămâează, apoi închide ușile împărătești și trage perdeua peste ele[26].

[26] Calea, ce o face preotul dela jertfelnic până la sf. masă în timpul cântării heruvicului, înfățișază **intrarea sărbătorească a lui Hristos în Ierusalim** *pentru a se sui pe Golgota și a săvârși jertfa de pe cruce.* Primim pe Hristos departe de grija lumească și cu cântare întreit sfântă, tocmai cum l-au primit, odinioară poporul și pruncii iudei, pe cari îi închipuesc la sf. liturghie ministranții cu lumini...

Înainte de a intră în Ierusalim, Isus prorocise ce-l așteptă acolo. Singuritele acte din calea preotului dela jertfelnic până la sfânta masă prevestesc pățeniile lui Isus din ziua intrării în Ierusalim până la înviere. Așa, calea dela jertfelnic până în mijlocul bisericii însamnă: calea spre Golgota; preotul stând cu darurile în mijlocul bisericii: Isus pe cruce; cuvintele des repetite „...să pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția sa...“ aduc aminte de

Doamne, Isuse Hristoase Dumnezeul nostru, pentru înfricoşatele tale patimi, nu mă lăsa pe mine să zac în păcatele mele, ci după mulţimea îndurărilor tale curăţeşte toate nelegiuirile mele şi mă învredniceşte a fi părtaş de bucuria sfinţilor tăi, ca un bun şi de oameni iubitor.

13. Pregătirea credincioşilor pentru sfinţirea darurilor prin rugăciuni, prin deşteptarea iubirii şi a credinţii creştine

Preotul: Să plinim rugăciunile noastre Domnului.

Pentru cinstitele daruri, ce sunt puse înainte, Domnului să ne rugăm.

Pentru sfântă biserica aceasta şi pentru ceice cu credinţă şi cu bună cucernicie şi cu frica lui Dumnezeu întră întrânsa, Domnului să ne rugăm.

---

cuvintele tâlharului: „Pomeneşte-mă, Doamne, când vei veni întru împărăţia ta!“ Calea din mijlocul bisericii până la sf. masă: luarea de pe cruce şi ducerea lui Isus la mormânt; depunerea darurilor pe sf. masă: punerea lui Isus în mormânt; acoperirea darurilor cu aerul: prăvălirea pietrii pe uşa mormântului; închiderea uşii împărăteşti: sigilarea mormântului; tragerea perdelei: punerea străjii la uşa mormântului.

Pentruca să ne mântuim noi de tot năcazul, mânia și nevoia, Domnului să ne rugăm.

Apără, mântuește, îndură-te și ne păzește pe noi, Dumnezeule, cu darul tău.

Corul: Doamne miluește . . .

Preotul: Ziua toată desăvârșit, sfântă, cu pace și fără de păcate, la Domnul să cerem.

Înger de pace, credincios, îndreptător, păzitor sufletelor și trupurilor noastre la Domnul se cerem.

Îndurare și iertare de păcate și de greșelele noastre la Domnul să cerem.

Cele bune și de folos sufletelor noastre, și de împăcarea lumii, la Domnul să cerem.

Ceealaltă vreme a vieții noastre în pace și întru pocăință a o săvârși, la Domnul să cerem.

Sfârșit creștinesc vieții noastre, fără de patimă, nerușinat, cu pace, și răspuns bun la înfricoșatul județ al lui Hristos, la Domnul să cerem.

Corul: Dă-ne Doamne.

Preotul: Pe prea sfânta, curata, prea binecuvântata, mărita, stăpâna noastră de Dumnezeu Născătoarea și pururea Fecioara Maria, cu toți sfinții pomenindu-o: pe noi înși-ne,

şi unul pe altul, şi toată vieaţa noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Corul: Ţie Doamne.

Preotul: Cu îndurările a unuia născut Fiului tău, cu care împreună bine eşti cuvântat, cu prea sfântul şi bunul şi de vieaţă făcătorul tău Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Corul: Amin.

Preotul: Pace tuturor!

Corul: Şi duhului tău.

Preotul: Să iubim unii pe alţii,[27] ca într'un gând să mărturisim:

Corul: Pe Tatăl şi pe Fiul şi pe sfântul Duh, Treimea cea de o fiinţă şi nedespărţită.

Preotul: (trăgând perdeua de pe uşile împărăteşti[28]): Uşile, uşile![29] Cu înţelepciune să luăm aminte! (Preotul ia acum aerul de

[27] Auzind acest îndemn al preotului datori suntem să uităm toată supărarea şi ura, ce avem asupra aproapelui; iertarea şi iubirea lui să fie în mintea şi în inima noastră.

[28] Tragerea perdelei înseamnă, că se lasă credincioşilor liberă vederea tronului lui Dumnezeu, înaintea căruia mărturisesc credinţa cuprinsă în Simbol.

[29] Aceste cuvinte se adreseau odinioară persoanelor, cari păziau uşile bisericii, ca să nu între în biserică oameni nepregătiţi pentru împărtăşirea cu

pe daruri, îl clatină încetinel de asupra lor[30] până ce zice credeul, apoi îl împătură și-l pune la o parte).

Cred într'unul Dumnezeu: Tatăl atotțiitorul, făcătorul cerului și al pământului, văzutelor tuturor și nevăzutelor.

Și într'unul Domnul Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, unul născut, care din Tatăl s'a născut mai nainte de toți vecii; lumină din lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat născut iar nu făcut; celce este de o ființă cu Tatăl; prin care toate s'au făcut;

Care pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire s'a pogorît din ceruri și s'a întrupat dela Duhul sfânt și din Maria Fecioară, și s'a făcut om;

Și s'a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, și a pătimit, și s'a îngropat;

Și a înviat a treia zi, după Scripturi;

Și s'a suit la ceruri și șede deadreapta Tatălui;

sf. cuminecătură. Astăzi, auzind aceste cuvinte, se cuvine a păzi ușile sufletului nostru, ca să nu între în el ceva rău și nevrednic.

[30] Clătinarea aerului însamnă umbrirea darurilor cu puterea și darul Duhului sfânt.

Și iarăș va să vină cu mărire, să judece viii și morții; a căruia împărăție nu va aveà sfârșit.

Și întru Duhul sfânt, Domnul de vieață făcătorul, care dela Tatăl purcede; celace împreună cu Tatăl și cu Fiul este închinat și mărit, care a grăit prin proroci.

Și întru una, sfânta, sobornicească și apostolească biserică.

Mărturisesc un botez întru iertarea păcatelor;

Aștept învierea morților,

Și vieața veacului, ce va sa fie. Amin.

Întărește-mă, Doamne, întru această adevărată credință, pe care o am mărturisit, și-mi dă mie, ca urînd cele de jos spre tine să-mi ridic inima și cu vrednicie să cânt prea sfânt numele tău: al Tatălui și al Fiului și al sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

14. Sfințirea darurilor

Preotul: Să stăm bine, să stăm cu frică, să luam aminte sfânta jertfă cu pace a o aduce.

Corul: Mila păcii, jertfa laudei[31].

Preotul: Darul Domnului nostru Isus Hristos, și dragostea lui Dumnezeu Tatăl, și împărtășirea sfântului Duh, să fie cu voi cu toți.

Corul: Și cu duhul tău.

Preotul: Sus să avem inimile[32].

Corul: Avem către Domnul.

Preotul: Să mulțămim Domnului[33].

Corul: Cu vrednicie și cu dreptate este a ne închina Tatălui și Fiului și sfântului Duh, Tremei celei de o ființă și nedespărțită.

Preotul: Cântare de biruință cântând, strigând, glas înălțând și grăind:

Corul: Sfânt, sfânt, sfânt e Domnul Sa-

[31] Cu alte cuvinte: *Mila* lui Dumnezeu este isvorul *păcii* între Dumnezeu și oameni, aduse prin *jertfa*, pentru care se cuvine a închina toate cugetele și sentimentele noastre *laudei* lui Dumnezeu.

[32] Adecă să înălțăm cugetele și sentimentele noastre dela cele pământești la cele cerești, la Domnul, cum răspunde poporul.

[33] Hristos „a mulțămit“ lui Dumnezeu, când a așezat taina cuminecăturii (euharistia = mulțămita). Deci și preotul, nainte de sfințirea darurilor, pomenind în altar toate facerile de bine ale lui Dumnezeu, făcute oamenilor, ne provoacă „să mulțămim Domnului“ împreună cu îngerii „cântare de biruință cântând, strigând, glas înălțând ...“

vaot,[34] plin este cerul și pământul de mărirea lui; osana[35] întru cei din înălțime. Bine e cuvântat celce vine întru numele Domnului; osana întru cei din înălțime!

Cetele cerești te laudă pe tine și zic: Sfânt, sfânt, sfânt e Domnul Savaot, plin e cerul și pământul de mărirea ta. Ție celuice locuești în lumina cea neapropiată, mă rog și eu, nevrednicul: mintea mea o luminează, inima mea o curățește și buzele mele le deschide, ca cu vrednicie să-ți pot cântă ție: Sfânt, sfânt, sfânt ești Doamne în veacurile nesfârșite. Amin.

Preotul: (preamărește pe Dumnezeu mai ales pentru trimiterea Fiului, care s'a dat pentru viața lumii și a așezat taina sfintei cuminecături cu cuvintele): Luați mâncați, acesta este trupul meu, care se frânge pentru voi spre iertarea păcatelor!

Corul: Amin.

---

[34] Domnul *Savaot* = Domnul *puterilor* cerești, îngerilor.

[35] „*Osana* (exclamare de bucurie) întru cel din înălțime" = *Mântuește-ne Doamne* întru împărăția ta cea cerească!

Cred, Doamne, și mărturisesc, că tu ești cu adevărat Hristos, Fiul lui Dumnezeu, celui viu, care ai venit în lume, să mântuești pe cei păcătoși, dintre cari cel dintâiu sunt eu.

Preotul: Beți dintru acesta toți, acesta este sângele meu al legii cei nouă, care pentru voi și pentru mulți se varsă spre iertarea păcatelor.[36]

Corul: Amin.

Cinei tale celei de taină astă-zi, Fiule alui Dumnezeu, părtaș mă primește, că nu voiu spune vrăjmașilor tăi tainele tale, nici sărutare îți voiu da ca luda, ci ca tâlharul mă mărturisesc ție: Pomenește-mă, Doamne, întru împărăția ta!

Preotul (începându-se sărbătorescul act al sfințirii darurilor, pune mânile în chipul crucii, ia discul cu dreapta și potirul cu stânga și — ridicându-le puțin — face cu

---

[36] Ritualul acesta ne înfățișează pe **Isus Hristos la cina de taină**, care este acuma simbolic în mijlocul nostru.

toate semnul crucii zicând): Ale tale, dintru ale tale, ţie aducând de toate şi pentru toate[37].

Preotul (continuă incet): Încă aducem ţie această slujbă cuvântătoare şi fară de sânge: Trimite Duhul tău cel sfânt peste noi şi peste aceste daruri, ce sunt puse înainte şi (preotul binecuvântă pânea[38]) fă adecă pânea aceasta cinstit trupul Hristosului tău, amin; iara (preotul binecuvânta potirul) ce este în potirul acesta cinstit sângele Hristosului tău, amin; prefăcându-le (preotul binecăvântă amândouă daruri) cu Duhul tău cel sfânt, amin, amin, amin[39]; ca să fie celorce se vor cuminecà spre iertarea păcatelor . . .

---

[37] Pe înţelesul tuturora: *Ale tale* daruri, adecă această pâne şi acest vin, alese de Hristos la aşezarea cuminecăturii *dintru ale tale* nenumărate daruri, *ţie aducând* îţi mulţumim *de toate*, câte ai făcut nouă *şi pentru toate* bunătăţile şi binefacerile, ce ai revărsat şi vei revărsà asupra noastră, Doamne!

[38] La fiecare binecuvântare însoţită de cuvintele corului: „şi ne rugăm ţie Dumnezeului nostru" se sună clopoţelul în altar.

[39] Pânea şi vinul, după chemarea si trimiterea Duhului sfânt asupra lor şi după binecuvântările preotului, se prefac în adevăratul trup şi sânge alui Hristos, păstrând însă forma şi chipul pânii şi ale vinului. Preotul reprezintă pe însuş Domnul nostru

Corul: Pe tine te lăudăm, pe tine bine te cuvântăm, ție-ți mulțămim, Doamne,
și ne rugăm ție, Dumnezeului nostru,
și ne rugăm ție, Dumnezeului nostru,
și ne rugăm ție, Dumnezeului nostru.

Dă-ne nouă harul și îndurarea, care se află la tine. Răvarsă mulțimea îndurărilor tale asupra noastră, ca să nu fim osândiți la judecata ta; nu ne despărți pe noi de cei ce vor stă de a dreapta ta. Că a ta este puterea în veci. Amin.

Preotul: (continuă, că aducem această slujbă pentru îngeri și pentru cei reposați întru credință,[40] dar): Mai ales pentru prea

---

Isus Hristos, când săvârșește sfințirea darurilor și aduce lui Dumnezeu jertfa fără de sânge. Momentul sfânt al prefacerii, când și îngerii — cum zice sf. Ioan Gură de aur — stau în jurul sfintei mnse, se face cunoscut credincioșilor din biserică prin sunarea clopoțelului, iar celor ce nu sunt în biserică prin tragerea clopotului mare, ca toți însuflețiți de aceeaș credință, iubire și nădejde creștină să-și împreune pentru o clipă rugăciunile lor de laudă, de mulțămită și de cerere către Dumnezeu.

[40] Pe îngeri și pe sfinți îi pomenim spre a-i preamări întru Hristos și a-i chemă în ajutor, ca sărbând ei împreună cu noi sfânta jertfă, toată biserica să ia parte la aceasta.

sfânta, curata, prea binecuvântata, mărita, stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea şi pururea Fecioara Maria.

Corul: Cuvine-se cu adevărat să te fericim pe tine, Născătoare de Dumnezeu, cea pururea fericită şi prea nevinovată, şi Maica Dumnezeului nostru. Ceeace eşti mai cinstită decât heruvimii şi mai mărită fără de asemănare decât serafimii, carea fără stricăciune pe Dumnezeu Cuvântul ai născăt, pe tine cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu te mărim.

Preotul: (... aducem această jertfă mai departe pentru morţi şi vii,[41] iar dintre aceştia): Întâiu pomeneşte, Doamne, pe preasfinţitul episcopul (arhiepiscopul) nostru (cutare), pe care îl dăruieşte sfintelor tale biserici în pace, întreg, sănătos, cinstit, întru zile îndelungate, drept îndreptând cuvântul adevărului tău.

---

[41] Pentru morţii şi vii, cari au trebuinţă de roadele jertfei aduse de Hristos şi se pomenesc de preot, căci mult folos şi mare uşurare au mai ales sufletele reposaţilor, pentru cari se fac rugăciuni, când sfânta şi înfricoşata jertfă se află pe sf. masă.

Corul: Şi pe toţi şi pe toate.[42]

Preotul: Şi ne dă nouă cu o gură şi cu o inimă a mări, şi a cânta preacinstit şi de mare cuviinţă numele tău: al Tatălui şi al Fiului şi al sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Corul: Amin.

15. Pregătirea credincioşilor pentru împărtăşire

Preotul: Şi să fie îndurarea marelui Dumnezeu şi Mântuitorului nostru Isus Hristos cu voi cu toţi!

Corul: Şi cu duhul tău.

Preotul: Pe toţi sfinţii pomenindu-i, iară şi iară cu pace Domnului să ne rugăm.

Pentru cinstitele daruri, ce s'au adus şi s'au sfinţit, Domnului să ne rugăm.

Ca iubitorul de oameni Dumnezeul nostru, celce le-a primit pe dânsele în sfântul, cel mai pe sus de ceruri şi înţelegătorul său jertfelnic întru miros cu bună mirezmă duhovnicească, să ne trimită nouă dumne-

[42] Adecă: Dumnezeu să pomenească la aducerea jertfei pe toţi credincioşii de parte bărbătească şi de parte femeească.

zeeasca îndurare, și darul sfântului Duh, să ne rugăm.

Ca să ne mântuim noi de tot năcazul, mânia și nevoia, Domnului să ne rugăm.

Apără, mântuește, îndură-te și ne păzește pe noi, Dumnezeule, cu darul tău.

Corul: Doamne miluește . . .

Preotul: Ziua toată desăvârșit, sfântă, cu pace și fără de păcat, la Domnul să cerem.

Înger de pace, credincios, îndreptător, păzitor sufletelor și trupurilor noastre, la Domnul să cerem.

Îndurare și iertare de păcate și de greșelele noastre, la Domnul să cerem.

Cele bune și de folos sufletelor noastre și de împăcarea lumii, la Domnul să cerem.

Ceealaltă vreme a vieții noastre în pace și întru pocăință a o săvârși, la Domnul să cerem.

Corul: Dă-ne Doamne.

Preotul: Împreunarea credinții și împărtășirea sfântului Duh cerând, pe noi înșine, și unul pe altul, și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Corul: Ție Doamne.

Preotul: Și ne învrednicește pe noi, Stăpâne, cu îndrăznire, fără de osândă să cutezăm a te chiemă pe tine Dumnezeu cel ceresc, Tată, și a zice:

Tatăl nostru, care ești în ceruri; sfințască-se numele tău; vină împărăția ta; fie voia ta precum în cer așă și pe pământ; pânea noastră, cea de toate zilele, dă-ni-o nouă astăzi; și ne iartă nouă păcatele noastre, precum și noi iertăm păcătoșilor noștri; și nu ne duce pe noi în cercare, ci ne mântuește de cel rău.

Preotul: Că a ta este împărăția și puterea și mărirea: a Tatălui și a Fiului și a sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Corul: Amin.

Preotul: Pace tuturor!

Corul: Și duhului tău.

Preotul: Capetele voastre Domnului să le plecați!

Corul: Ție Doamne.

Ție Doamne Dumnezeul nostru plec capul meu și întru mărturisirea inimii strig: Greșit-am, Doamne, la cer și înaintea ta, și

nu sunt vrednic să cer dela tine iertare. Dar tu însuți ca un iubitor de oamenii, ca pe fiul cel desfrânat mă iartă, ca pe vameșul mă îndreptează și ca pe tâlharul de împărăția ta vrednic mă fă.

Preotul: Cu darul și cu iubirea de oameni a unuia născut, Fiului tău, cu care împreună bine ești cuvântat, cu preasfântul și bunul și de viață făcătorul tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Corul: Amin.

16. Pregătirea sfintei cuminecături și împărtășirea

Preotul: Să luăm aminte! (Înălțând sfântul miel . . .[43]) Sfintele sfinților.[44]

Corul: Unul sfânt, unul Domn: Isus Hristos întru mărirea lui Dumnezeu Tatăl. Amin.[45]

---

[43] Înălțarea sfântului miel însamnă *răstignirea lui Isus.*

[44] *Sfintele* daruri se dau *sfinților,* adecă celor pregătiți să se cuminece.

[45] Prin cuvintele acestea credincioșii mărturisesc cu smerenie, că numai Domnul Isus Hristos este cu adevărat sfânt.

Doamne Isuse Hristoase, cel ce eşti în sânurile Tatălui, ţie adevăratului om şi Dumnezeu mă închin şi ca pe Dumnezeul şi Mântuitorul meu a te mări nu încetez. Caută asupra-mi în ceasul acesta şi în toate zilele vieţii mele, şi mă mântueşte. În timpul ieşirii sufletului meu, primeşte-l pe acesta în mâinile tale şi-l aşază pe el întru odihna sfinţilor tăi.

Corul (cântă priceasna): Lăudaţi pe Domnul din ceruri; ţie se cuvine cântare, Dumnezeule. Aliluia.

Stăpâne Doamne, Isuse Hristoase Dumnezeul nostru, care prin patima ta cea de bună voie ai omorît moartea, înăbuşeşte patimile mele şi-mi deschide ochii, ca să cunoască adevărul tău. Revarsă asupra mea, păcătosului tău, bogăţia îndurărilor tale, dă-mi mie iertare de păcate şi cercetează-mă cu darul tău, ca să străbată şi să rămână în mine cuvântul tău şi să mă fac biserică a sfântului tău Duh; povăţuieşte-mă în calea ta, ca să merg întru adevărul tău, învaţă-mă a vieţui întru frica ta, ca vrednic să mă fac a sta de a dreapta ta cu aleşii tăi. Mântueşte-mă, Doamne, pentru sfânt numele tău, şi

îndură-te spre mine după mulțimea îndurărilor tale, că tu ești Mântuitorul și Dumnezeul meu, și ție mărire înalț împreună și Tatălui și sfântului Duh, acum și totdeauna și în vecii vecilor. Amin.

În timpul pricesnei se pregătește sfânta cuminecătură și se împărtășește preotul.

Preotul frânge (sfarmă) sfântul miel[46], ce-l are în mâni, în patru părticele și le pune pe disc. Ia apoi părticica IS, face cu ea semnul crucii asupra potirului și o pune în potir, în care toarnă și apă caldă[47]. Ia după aceea părticica HS, o ține în palma dreaptă, până ce își face rugăciunile pentru împărtășire, apoi o mănâncă și bea de trei ori din potir. După această împărtășire[48] se pun sfărâmate în potir părticelele de miel NI și KA, iar după împărtășirea preotului, eventual și a credincioșilor, și celelalte părticele de pe disc ștergându-se acesta cu buretele. La sfârșitul pricesnei se deschid ușile împărătești.

---

[46] Frângerea mielului însamnă *patimile și moartea sau jertfirea lui Hristos.*

[47] Prin acest act se arată, că din coasta lui Isus, impunsă cu suliță de ostași, a ieșit sânge și apă.

[48] Împărtășirea preoților și a credincioșilor însamnă *înmormântarea și apoi învierea lui Hristos* (căci coborându-se hrana dumnezeească înlăuntrul inimilor noastre, învie Hristos întru noi și dimpreună cu dânsul înviem și noi. Deci noi după împărtășire sărbăm învierea noastră duhovnicească în nădejdea a ne împărtăși cu Hristos mai adevărat în ziua cea de apoi).

Preotul (arătând poporului potirul[49]): Cu frica lui Dumnezeu, cu credință și cu dragoste să vă apropiați![50]

Corul: Bine e cuvântat celce vine întru numele Domnului. Dumnezeu e Domnul și s'a arătat nouă.

Preotul (dupăce a sfârșit cu împărtășirea credincioșilor, binecuvântând poporul[51]): Mântuește Dumnezeule poporul tău și binecuvântă moștenirea ta!

Corul: Văzut-am lumina cea adevărată, luat-am Duhul cel ceresc, aflat-am credința cea adevărată nedespărțitei Treimi închinându-ne, că aceea ne-a mântuit pe noi.[52]

Preotul (până se cântă acest imn, pune pe masă potirul și-l tămâiază zicând încet: „Înalță-te peste ceruri, Dumnezeule, și peste

---

[49] Arătarea potirului însamnă *arătarea lui Hristos după înviere,* pe care-l întimpină poporul cu cântarea, ce urmează,

[50] Cu aceste cuvinte se învită credincioșii la împărtășire.

[51] Binecuvântarea aceasta însamnă *binecuvântarea, ce a dat Mântuitorul învățăceilor săi, când s'a înălțat la cer.*

[52] Credincioșii primind binecuvântarea, mulțămesc închinându-se sfintei Treimi pentru toate bunătățile, de cari s'au împărtășit.

tot pământul mărirea ta“[53] apoi luând de pe sfânta masă[54] acoperemintele și aerul, între cari se află discul și steaua, și punând de asupra lor potirul se întoarce spre ușî și — până a nu porni spre jertfelnic[55] — zice: Totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.[56]

Celce te-ai înălțat la cer, Hristoase Dumnezeul nostru, înalță mintea noastră, ca lăpădându-ne de toate cugetele trupești și pământești, să luăm aminte și să urmăm poruncile tale cele mântuitoare.

Corul: Amin. Să se umple gurile noastre de lauda ta, Doamne, ca să lăudăm mărirea ta, că ne-ai învrednicit pe noi a ne împărtăși cu sfintele, cele fără de moarte

---

[53] Cuvintele acestea împreunate cu ducerea potirului etc. la jertfelnic însamnă *înălțarea lui Isus Hristos la cer.*

[54] Sfânta masă închipue acuma muntele (Eleonului), de pe care s'a înalțat Hristos la cer.

[55] Iertfelnicul însamnă cerul, unde înălțându-se *Isus șede de a dreapta Tatălui.*

[56] Cuvintele acestea ne aduc aminte de făgăduința Domnului Isus Hristos, făcută apostolilor, că va fi cu ei în toate zilele până la sfârșitul veacului, și de *veșnica lui împărăție.*

și de viață făcătoarele tale taine; întărește-ne pe noi întru sfințenia ta, toată ziua să ne învățăm dreptatea ta. Aliluia.

Preotul: (lăsând potirul etc. la jertfelnic și reîntorcându-se la sf. masă): Drepții primind dumnezeeștile, sfintele, preacuratele, cele fără de moarte, cerești și de viață făcătoarele, înfricoșatele ale lui Hristos taine, cu vrednicie să mulțămim Domnului.

Apără, mântuește, miluește și ne păzește pe noi Dumnezeule cu darul tău.

Corul: Doamne miluește.

Preotul: Ziua toată, desăvârșită, sfântă, cu pace și fără de păcate cerând, pe noi înșine și unul pe altul, și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Corul: Ție Doamne.

Preotul (împăturând antimisul, lăsând buretele înlăuntru, și făcând peste antimis semnul crucii cu evanghelia): Că tu ești sfințirea noastră, și ție mărire înălțăm Tatălui și Fiului și sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Corul: Amin.

17. Sfârșitul sfintei liturghii

Preotul: Cu pace să ieșim!
Corul: Întru numele Domnului.
Preotul: Domnului să ne rugăm.
Corul: Doamne miluește.
Preotul: Celce binecuvintezi pe ceice bine te cuvintează Doamne, și sfințești pe ceice nădăjduesc întru tine, mântuește poporul tău și binecuvântă moștenirea ta; plinirea bisericii tale păzește-o, sfințește pe ceice iubesc podoaba casei tale, tu pe aceia îi preamărește cu dumnezeească puterea ta, și nu ne lăsa pe noi ceice nădăjduim întru tine. Pace lumii tale dărueste, bisericilor tale, preoților, și prea înălțatului regelui nostru (cutare), ostașilor lui și tot poporului tău.

Că toată darea cea bună, și tot darul desăvârșit de sus este, pogorând dela tine Părintele luminilor, și ție mărire, mulțămită și închinăciune înălțăm: Tatălui și Fiului și sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Corul: Amin. Fie numele Domnului binecuvântat de acum și până în veac (de 3 ori).

Preotul (după-ce a potrivit, adecă a consumat sfintele din potir): Binecuvântarea Domnului preste voi cu darul și cu iubirea lui de oameni, totdeauna acum și pururea și în vecii vecilor.[57]

Corul: Amin.

Dumnezeule, miluește-ne pe noi și ne binecuvântează, întoarce spre noi fața ta, ca să cunoaștem pe pământ căile tale și să dobândim mântuirea cea veșnică.

Preotul: Mărire ție, Hristoase Dumnezeule, nădejdea noastră, mărire ție.

Corul: Mărire Tatălui și Fiului și sfântului Duh, și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin. Doamne miluește (de 3 ori). Părinte binecuvântă!

Preotul: ... Hristos, adevăratul Dumnezeul nostru, — pentru rugăciunile preacuratei Maicii sale ... și ale tuturor sfinților, — să se îndure și să ne mântuească pe noi, ca un bun și de oamenii iubitor.

---

[57] Binecuvântarea aceasta aduce aminte de darurile lui Dumnezeu revarsate asupra sfinților apostoli prin *pogorirea Duhului sfânt.*

Mulțămesc ție, Doamne atotțiitorule, că m'ai învrednicit pe mine, păcătosul, într'această zi, în sfânta și dumnezeeasca ta biserică, de jertfa dumnezeească și fără de sânge, care ți-s'a adus ție în cuvinte de mărire de către preotul, slujitorul tău, pentru păcatele noastre și întru aducerea aminte a înfricoșatelor patimi ale Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos; mă rog dar ție, stăpâne, iubitorule de oameni, iartă-mi toate păcatele mele și-mi dă mie în toate zilele vieții mele să-mi aduc aminte de binefacerile tale și întru cuget curat mulțămiri și rugăciuni să-ți aduc ție, Părintelui celui fără de început, împreună si unuia născut Fiului tău și prea bunului Duh, acum și totdeuna și în vecii vecilor. Amin.

Corul: Amin. Mântuește, Hristoase Dumnezeule, pe preaînălțatul și stăpânitorul regele nostru (cutare), pe preasfințitul episcopul (arhiepiscopul) nostru (cutare), ceata preoțească și călugărească și tot clerul bisericii, pe povățuitorii oștilor, mai marii cetăților și cea de Hristos iubitoarea oaste, pe ctitorii și aducătorii de daruri

ai sfintei bisericii acesteea și pe toți drept-măritorii creștini, Doamne, păzește-i întru mulți ani. Amin.

În timpul acestei cântări, preotul împărtășește poporului anafora, adecă remășițile prescurilor, din cari s'au luat mielul și celelalte părticele la pregătirea darunilor.[58]

*

Rugăciune înaintea ieșirii din biserică

Doamne, Dumnezeul meu, ție-ți încredințez toată viața mea și pe tine te rog, apără-mă, mântuește-mă și mă fă părtaș de îndurarea ta. Dă-mi mie îndreptarea vieții și purtare înțeleaptă, dăruește-mi sfârșit creștinesc, nerușinat și pașnic, și mă ferește de toată răutatea și bântuirea protivnicului. Iar în ziua înfricoșatei tale judecații să-mi fii blând mie robului tău, și să mă numeri pe mine cu oile cele alese de a dreapta ta, ca cu aceștia să te măresc pe tine în veci. Amin.

---

[58] Gustarea tuturor credincioșilor din anafora este semnul văzut al unității lor, al ținerii lor la olaltă în credința, iubirea și nădejdea creștină. Amin.

Rugăciuni la sfânta mărturisire

Înainte de mărturisire

În numele Tatălui și al Fiului și al sfântului Duh. Amin.

Mărire ție, Dumnezeului nostru, mărire ție!

Împărate ceresc ... Sfinte Dumnezeule ... Preasfântă Treime ... Tatăl nostru ...

Îndură-te spre noi, Doamne, îndură-te spre noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem ție, ca unui stăpân, noi păcătoșii; îndură-te spre noi.

Mărire ... Doamne, îndură-te spre noi, că întru tine am nădăjduit; nu te mânia pe noi, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută și acum ca un îndurat și ne mântuește pe noi de vrăjmașii noștri; că

tu ești Dumnezeul nostru, și noi suntem poporul tău, toți lucrul mânilor tale și numele tău chemăm.

Și acum ... Ușa îndurării deschide-o nouă, binecuvântată Născătoare de Dumnezeu, ca să nu pierim ceice nădăjduim întru tine, ci să ne mântuim prin tine din nevoi, că tu ești mântuirea neamului creștinesc.

Doamne miluește ... *(de 12 ori).*

Ascultă-mă, Doamne Dumnezeul meu, Greșit-am înaintea ta și-mi recunosc greșelele mele. Îmi pare rău, că le-am făcut, și mi-i rușine să vin înaintea feței tale, nelăsându-mă de a greși. Dar tu, Doamne Isuse Hristoase, celace pentru păcatele oamenilor ai primit patima și moartea cea de pe cruce, tu însuți chemi pre cei păcătoși la tine, zicând: că pe celce vine la mine nu-l voiu scoate afară. Drept aceea, preaîndurate, primește-mă și pe mine nevrednicul, și-mi dă darul tău, ca să mă căesc din toată inima, să mă îndrept, și cu ajutorul tău să nu mă mai întorc la greșelele mele cele de mai naînte: ci totdeauna să te ascult, ca să mă

fac vrednic de milele tale, preabunule, și să te măresc în veci. Amin.

Pentru rugăciunile sfinților părinților nostri, Doamne Isuse Hristoase, Dumnezeul nostru, îndură-te spre noi. Amin.

După mărturisire

Doamne Isuse Hristoase, Dumnezeul meu, mult milostive, mulțămescu-ți, că prin mărturisirea cea cătră duhovnicescul meu părinte, m'ai învrednicit pe mine păcătosul să iau dela tine iertarea păcatelor mele. Ca David, celce a zis: „Juratu-m'am și am pus, ca să păzesc judecățile dreptății tale", făgăduesc înaintea ta, cu voință hotăritoare a sufletului meu, că aleg mai bine a murì decât a mai face de acum înainte vre'un păcat de moarte și a amărî cu el bunătatea ta cea nemărginită. Dar devreme-ce voința mea este neputincioasă și nesigură de sine fără ajutorul tău, ferbinte mă rog ție, să mă întărești cu darul și ajutorul tău, ca să rămân până în sfârșit neschimbat în aceasta hotărîre. Dă-mi, Doamne, ca ceealaltă vreme a vieții mele să o petrec în pace

și întru pocăință și să dobândesc în această viață darul tău, iar în ceealaltă fericirea de veci, pentru rugăciunile prea bine cuvântatei Maicei tale și ale tuturor sfinților tăi. Amin.

Rugăciuni la sfânta Cuminecătură

Înainte de sfânta Cuminecătură

În numele Tatălui și al Fiului și al sfântului Duh. Amin.

Împărate ceresc . . . Sfinte Dumnezeule . . . Preasfântă Treime . . . Tatăl nostru . . .

Fărădelegile mele treci-le, Doamne, celace te-ai născut din Fecioară, și curățește inima mea făcându-o pe ea biserică preacurat trupului și sângelui tău, și nu mă lăpădà pe mine dela fața ta, celace ești fără de măsură milostiv.

Mărire . . . Spre împărtășirea sfintelor tale, cum voiu îndrăzni eu nevrednicul; că de voiu cutezà eu împreună cu cei vrednici a mă apropià către tine, haina mă vădește, că nu este de treaba cinei, ci solesc osândă mult păcătosului meu suflet; deci curățește, Doamne, spurcă-

ciunea sufletului meu, și mă mântuește ca un iubitor de oameni.

Și acum . . . Pentru multă mulțimea păcatelor mele alerg la tine, preacurată Născătoare de Dumnezeu, mântuire trebuindu-mi; cercetează neputinciosul meu suflet și te roagă Fiului tău și Dumnezeului nostru, să-mi dăruească mie iertare de relele, ce am făcut, ceeace ești una binecuvântată.

Doamne miluește *(de 40 de ori și mătănii).*

Cred, Doamne, și mărturisesc, că tu ești cu adevărat Hristos, Fiul lui Dumnezeu celui viu, care ai venit în lume să mântuești pe cei păcătoși, între cari cel dintâiu sunt eu. Încă cred, că acesta este însuș preacurat trupul tău, și acesta este însuș cinstit sângele tău. Deci mă rog ție, îndură-te și-mi iartă păcatele mele cele de voie și cele fără de voie, cele cu cuvântul sau cu lucrul, cele cu știința și cu neștiința, și mă învrednicește fără de osândă să mă împărtășesc cu preacuratele tale taine spre iertarea păcatelor și spre vieața de veci. Amin.

Cinei tale cei de taină astăzi, Fiule al lui Dumnezeu, părtaș mă primește, că nu voiu spune vrăjmașilor tăi taina ta, nici sărutare îți voiu da ca Iuda, ci ca tâlharul mă mărturisesc ție: Pomenește-mă, Doamne, întru împărăția ta.

Nu spre judecată sau spre osândă să-mi fie mie împărtășirea sfintelor tale taine, Doamne, ci spre tămăduirea sufletului și a trupului.

După sfânta Cuminecătură

Mărire ție, Dumnezeule; mărire ție, Dumnezeule; mărire ție, Dumnezeule!

Trupul tău cel sfânt Doamne, Isuse Hristoase Dumnezeul meu, să-mi fie mie spre viața de veci, și scump sângele tău spre iertarea păcatelor. Și să-mi fie mie cuminecătura aceasta spre bucurie, sănătate și veselie; și la înfricoșata și a doua venire a ta mă învrednicește pe mine, păcătosul, să stau deadreapta măririi tale, pentru rugăciunile prea curatei Maicei tale și ale tuturor sfinților. Amin.

Acum slobozește pe robul tău, Stăpâne, după cuvântul tău, în pace, că văzură ochii mei mântuirea ta, care ai gătit înaintea feței tuturor popoarelor, lumină spre descoperirea neamurilor și mărire poporului tău.

Sfinte Dumnezeule . . . Prea sfântă Treime . . . Tatăl nostru . . .

Pentru rugăciunile sfinților părinților noștri, Doamne Isuse Hristoase, Dumnezeul nostru, miluește-ne pe noi! Amin.

Rugăciunile mesei

Rugăciunea înaintea de prânz

Tatăl nostru, care ești în ceruri! Sfințească-se numele tău; vină împărăția ta; fie voia ta precum în cer așa și pe pământ; pânea noastră, cea de toate zilele, dă-ni-o nouă astăzi; și ne iartă nouă păcatele noastre precum și noi iertăm păcătoșilor noștri; și nu ne duce pe noi în cercare, ci ne mântuește de cel rău.

Mărire Tatălui ... Și acum ...

Doamne miluește *(de 3 ori)*.

Pentru rugăciunile sfinților părinților noștri, Doamne Isuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, îndură-te spre noi. Amin.

Rugăciunea după prânz

Mulțămim ție, Hristoase Dumnezeul nostru, că ne-ai săturat pe noi de bunătățile

tale cele pământești; nu ne lăsà lipsiți pe noi nici de cerească ta împărăție, ci precum în mijlocul învățăceilor tăi ai venit, Mântuitorule, pace dându-le, vino și la noi și ne mântuește.

Mărire Tatălui ... Și acum ...
Doamne miluește *(de 3 ori)*.
Pentru rugăciunile sfinților ...

Ruguciunea înainte de cină

Mânca-vor săracii și se vor sătură, și vor lăudà pe Domnul ceice-l caută pe dânsul; vii vor fi inimile lor în veacul veacului.

Mărire Tatălui ... Și acum ...
Doamne miluește *(de 3 ori)*.
Pentru rugăciunile sfinților ...

Rugăciunea după cină

Veselitu-ne-ai pe noi, Doamne, întru făpturile tale, și întru lucrurile mâinilor tale ne-am bucurat. Însemnatu-s'a peste noi lumina feței tale, Doamne; dat-ai veselie în inima mea din rodul grâului, al vinului și al untului de lemn, cari s'au

înmulțit. Cu pace mă voiu culcà și voiu adormì, că tu Doamne, deosebi întru nădejde m'ai așezat.

Mărire Tatălui . . . Și acum . . .

Doamne miluește *(de 3 ori)*.

Pentru rugăciunile sfinților . . .

Rugăciunile de sara

În numele Tatălui . . Sfinte Dumnezeule . . Preasfânta Treime . . . Tatăl nostru . . .

Doamne Dumnezeul nostru, ce am greșit întru această zi cu cuvântul, cu lucrul și cu gândul, ca un bun și iubitor de oameni iartă-mi. Somn cu pace și fără scârbă dăruește-mi. Pe îngerul tău cel apărător îl trimite, să mă acopere și să mă păzească de tot răul. Că tu ești păzitorul sufletelor și trupurilor noastre, și ție mărire înălțăm: Tatălui și Fiului și sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Preamărită pururea Fecioară, bineeuvântată, de Dumnezeu Născătoare, du rugăciunea mea la Fiul tău și Dumnezeul nostru, ca să mântuească, pentru tine, sufletele noastre.

Sfinte îngere, păzitorul meu, acopere-mă cu aripile bunătății tale, izgonește dela mine toată lucrarea cea rea a diavolului, și roagă pe Dumnezeu pentru mine păcătosul.

Pentru rugăciunile sfinților . . .

Rugăciune pentru rege

(Din rugăciunile dela încoronarea Regelui)

Doamne Dumnezeul nostru, împăratul împăraților și Domnul Domnilor, caută cu îndurare din lăcașul tău cel sfânt spre credinciosul robul tău (N), pe care l-ai chiemat a fi rege peste noi, și-i dăruiește lungime de zile, întărește brațul lui, supune lui toate popoarele dușmane, sădește în inima lui frica de tine și bunăvoința față de supuși, întărește-l pe el în dreapta credință, ca să judece întru dreptate pe poporul tău și să moștenească cerească ta împărăție. Că a ta este stăpânirea și a ta este împărăția și puterea și mărirea, a Tatălui și a Fiului și a sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Dumnezeule cel mare și minunat, care cu negrăită bunătate și bogată pronie toate

le ocârmuiești, îndreptează pe cel prea iubit de tine robul tău (N) regele nostru; înțelepțește-l și-l povățuiește pe el, ca fără alunecare să împlinească chiemarea sa cea mare; dăruiește lui pricepere și înțelepciune, ca să judece pe poporul tău întru dreptate și această moștenire a ta să o păzească întru liniște și fără întristare; arătă-l pe el vrăjmașilor biruitor, făcătorilor de rele înfricoșat, celor buni îndurat și cu bună nădejde; încălzește inima lui spre săraci și spre scutirea celor asupriți; diregătoriile supuse lui îndreptându-le pe calea adevărului și a dreptății și oprindu-le de părtinire și de mitărnicie, și toate popoarele încredințate stăpânirii lui ținându-le în credință nefățarnică fă-l pe el tată, care se veselește de fii și fă minunate îndurările tale spre noi; înmulțește zilele vieții lui întru sănătate și întru bună norocire neschimbată, și ne dăruiește nouă tuturor în zilele lui pace, liniște și bună sporire, bună liniște văzduhului, rodire pământului și toate cele trebuincioase către viață cea vremelnică și veșnică. Că bun și iubitor de oameni Dumnezeu ești și ție mărire înălțăm: Tatălui

și Fiului și sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Rugăciune pentru regină

Doamne Dumnezeul nostru, care ești neajuns și neschimbat, celace locuiești întru lumina cea neapropiată, ție ne rugăm pentru roaba ta (N) regina noastră, care cu evlavia cea din inima sa curată purcezătoare te preamărește pe tine și așteaptă dela tine mare și multă îndurare și mângăiere. Cercetează-o pe ea cu bunătatea ta, mântuiește-o pe ea de toată întristarea, întărește viața ei, ocolește-o pe ea cu sfinții tăi îngeri, întrarmează pe ea cu adevărul tău, păzește-o pe ea cu puterea ta, mântuiește-o pe ea de toată primejdia și de toată răutatea dușmanilor. Iartă-i toate păcatele ei și inimă curată zidește întru dânsa, Dumnezeule, și duh drept înoiește întru cele dinlăuntru ale ei. Nu o lăpădà pe ea dela fața ta și Duhul tău cel sfânt nu-l luà dela dânsa. Dă ei bucuria mântuirii tale și cu duh stăpânitor o întărește; sădește în ea duh umilit și inimă înfrântă și smerită, care tu nu o urgisești. Scoate-o pe ea dela dușmanii

săi, Doamne la tine a scăpat, învață-o să facă voia ta, că tu ești Dumnezeul ei. Duhul tău cel bun să o povățuiască pe ea pe pământ drept; pentru numele tău Doamne viează-o pe ea, întru dreptatea ta scoate din năcaz sufletul ei și întru îndurarea ta biruiește pe dușmanii ei și pierde pe toți ceice năcăjesc sufletul ei, că ea este roaba ta. Așa Doamne auzi-ne pe noi, cari ne apropiem de tine prin rugăciunea aceasta și primește cererile noastre cele pentru sănătatea și fericirea reginei noastre (N), precum ai primit darurile lui Avel, jertfele lui Noe, arderile cele întregi ale lui Avram, preoția lui Moisi și a lui Aron și cele de pace ale lui Samuil. Că Dumnezeul îndurărilor și al iubirii de oameni ești și ție mărire înălțăm, Tatălui și Fiului și sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Felurite rugăciuni

Rugăciune nainte de începerea lucrului

Doamne Isuse Hristoase, Fiule, unule născut al Tatălui celui fără de început, care prin gura proorocului tău David ai zis: „Ieși-va omul la lucrul său și la lucrarea sa până sara"; tu ai zis prin gura fericitului Pavel apostolul, că „celce nu lucrează să nu mânce". Dar iarăș tu ai zis însuți cu prea curată gura ta: „Fără de mine nu puteți face nimic". Doamne, Doamne, ascult din tot sufletul și din toată inima dumnezeeștile tale cuvinte și cu umilință alerg la bunătatea ta. Ajută-mi mie, păcătosului, cu darul tău să săvârșesc lucrul, ce am început. În numele Tatălui și al Fiului și al sfântului Duh. Amin.

Rugăciune după săvârșirea lucrului

Plinirea tuturor bunătăților fiind Hristoase, Dumnezeul nostru, umple de bucurie și de veselie sufletele noastre, și ne mântuește ca un milostiv. Amin.

Rugăciunea soților (unul pentru altul)

Doamne Isuse Hristoase, Dumnezeul nostru, celace ne-ai învățat, ca totdeauna să ne rugăm unul pentru altul, căci așa vom împlini legea ta și ne vom arătà vrednici de îndurarea ta, caută cu îndurare și păzește de vrăjmașii văzuți și nevăzuți pe soțul meu (soția mea), pe care mi l-ai dăruit (mi-ai dăruit-o) a petrece împreună până la moarte. Păstrează-i totdeauna sănătatea și deplina înțelepciune, ca să-și poată îndeplini datoriile sale după voia și poruncile tale. Ferește-l de ispitele, pe cari n'ar fi în stare să le poarte. Întărește-l în dreapta credință și-i deșteaptă dorința spre săvârșirea cu dragoste a tuturor faptelor bune, a virtuților casnice și economice, lucrând împreună pentru fericirea noastră și a tuturor celorce ne încunjoară. Că a ta este stăpânirea și puterea în veci. Amin.

Rugăciunea copiilor pentru părinții lor

Cerescule Părinte, celace ai pus în inima fiilor dragostea către părinți și ai poruncit, ca fiii să cinstească pe părinții lor, către tine cad, bunule, și mă rog ție: Dăruește tatălui și mamei mele zile îndelungate și sănătate deplină. Ajută-le, Doamne, întru grijile și năcazurile, ce le aduc ei pentru mine; dă-le, Doamne, spor la tot lucrul și la toată întreprinderea lor, și-i ferește de ori-ce perdere, de ori-ce primejdie și de ori-ce supărare și scârbă. Dă-le, Doamne, fericire deplină, traiu bun și pașnic. Răsplătește, Doamne, cu binecuvântările tale dragostea și îngrijirea, ce o arată totdeauna pentru mine. Dăruește-le, ca să petreacă timpul bătrâneților fără grijă și supărări. Ajută-mi Doamne, ca totdeauna să le fiu supus, ascultător și să nu-i amăresc nici odată, nici prin cuvânt, nici prin faptă. Susține în mine totdeauna simțul de mulțămire, cu care li-s dator pentru creșterea și pentru multele binefaceri, ce le-am primit din mâna lor. Doamne, întărește-mă, ca să împlinesc totdeauna voia și poruncile tale și să te măresc în toate zilele vieții mele. Amin.

Rugăciunea părinților pentru copiii lor

Cerescule Părinte, celace porți grijă de noi în toată vremea și verși nenumărate bunătăți asupra noastră, către tine îndreptându-mă mă rog: Primește pe copiii ce mi-ai dăruit ca comori scumpe ale inimii mele, sub puterea ta ocrotitoare și păzește-i în toată vieața lor. Îndreptează, Doamne, pașii lor spre binele sufletesc și trupesc. Dă-le, Doamne, înțelepciune deplină, ca să cunoască căile tale și să poată deosebi binele de rău. Dă-le statornicie în toate lucrările folositoare și ție bineplăcute. Zidește în inima lor dragostea spre muncă neobosită. Ferește-i, Doamne, de societate rea, de sfat rău, de gând rău, de patimă rea, de năravuri urîte, și de toată pata sufletească și trupească. Trimite asupra lor pe Duhul tău cel sfânt, ca să-i povățuească la cele bune, și-mi ajută a sămănà în inima lor comorile cerești ale virtuții. Fă, Doamne, ca ajungând la vârsta bărbăției, să se facă folositori bisericii, neamului și țării noastre celei scumpe, și să te binecuvinteze în toate zilele vieții lor. Amin.

Rugăciune de mulțumire pentru facerile de bine ale lui Dumnezeu

Doamne, Isuse Hristoase Dumnezeul nostru, a căruia îndurare este nemăsurată și iubire de oameni neajunsă, către a ta mărire căzând cu frică și cu cutremur, ca un rob nevrednic, mulțumire, pentru facerile tale de bine către mine, cu smerenie aducând, ca un Domn, stăpân și făcător de bine te măresc, te laud, și iarăș căzând, mulțămesc și cu smerenie mă rog îndurării tale cei fără de măsură și negrăite, ca și de acum înainte întru dragostea ta și a aproapelui sporind, să-mi dăruești faceri de bine; de tot răul și năcazul să mă mântuești, să-mi dăruești liniște și să mă învrednicești întru toate zilele vieții mele, totdeauna mulțumire să aduc ție, și cele prea bune a le grăi și a cântă: Mărire ție, Dumnezeului nostru, dătătorului nostru de bine, în vecii vecilor. Amin.

Rugăciune la năcazuri și supărări

Doamne, viforul năcazurilor se ridică asupra mea și ape întrat-au până la sufletul meu; dar întru tine este toată

nădejdea mea, tu cunoşti pricina răului, ce mă bântue. La tine perii capului meu sunt numărați. La tine, deci, scap şi pe tine te rog, ca cu iubirea ta de oameni, să depărtezi dela mine orice rău pierzător de suflet; să-mi ajuți a biruì toate ispitele, ce mă învăluesc; că tu eşti întărirea, scăparea şi mântuitorul meu şi ție mărire înălțăm: Tatălui şi Fiului şi sfântului Duh. Amin.

Rugăciune pentru călătorie

Doamne, Dumnezeul nostru, celace eşti calea, adevărul şi viața, şi ai călătorit împreună cu sluga ta Iosif, însuți Stăpâne călătoreşte şi cu mine robul tău, binecuvântând călătoria mea. Trimite-mi pe îngerul păzitor, ca lui Tovie, ca să-mi fie povățuitor şi păzitor, şi să mă ferească nevătămat de toată reaua întâmplare; ca cu pace, sănătate şi bună sporire să mă întorc întru ale mele şi toată viața mea să preamăresc prea cinstit şi de mare cuviință numele tău: al Tatălui şi al Fiului şi al sfântului Duh. Amin.

Rugăciune în caz de boală

Doamne, Dumnezeul nostru, primește smerita mea rugăciune pentru iertarea păcatelor mele, și ca un îndurat cu dreaptea ta cea atotputernică stinge-mi focul, ce m'a cuprins, încetează-mi boala, și cu îndurarea ta ridică-mă din patul durerii întru mărirea numelui tău: că tu ești doftorul sufletelor și al trupurilor noastre, și ție mărire înălțăm: Tatălui și Fiului și sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Rugăciunea celui din închisoare

Doamne, Isuse Hristoase, Dumnezeul nostru, celace ai slobozit pre sfântul Apostol Petru din legături și din temniță fără de nici o vătămare, cu smerenie mă rog ție: Primește această rugăciune pentru iertarea păcatelor mele, care sunt în închisoare, și ca un iubitor de oameni, cu dreapta ta cea atotputernică și cu judecățile, care știi, de tot răul și primejduirea mântuește-mă și mă scoate pe mine din închisoare; că a ta este împărăția și puterea și mărirea în veci. Amin.

Rugăciune la vreme de secetă

Doamne, Dumnezeul nostru, primește această rugăciune a mea, nevrednicul robul tău, și-ți întoarce mânia ta, cea cu dreptate pornită asupra noastră, și nu ne omorî cu foame și cu sete pe noi oamenii și dobitoacele; ci cu îndurare poruncește norilor din cer să dea pământului ploaie la vreme, ca să-l răcorească și să crească iarbă dobitoacelor și verdeață spre slujba oamenilor, și să aducă rodurile cele de trebuință vieții noastre; ca să preamărim prea sfânt numele tău: al Tatălui și al Fiului și al sfântului Duh. Amin.

Rugăciune la necontenirea ploilor

Doamne, Dumnezeul nostru, primește smerita mea rugăciune și nu ne pierde întru mânia ta cu vărsarea ploilor necontenite; ci poruncește norilor să se împrăștie și razele soarelui să strălucească pe pământ, spre înmulțirea rodurilor pământului și adunarea lor, ca toată îndestularea având, să preamărim numele tău: al Tatălui și al Fiului și al sfântului Duh acum și pururea și în vecii vecilor. Amin

Rugăciunea ostașului în timp de pace

Doamne, Dumnezeul meu, întru tine cred și spre tine nădăjduesc și al tău ajutor îl cer. Ia aminte, Doamne, la glasul rugăciunii mele și te îndură spre mine după mulțimea îndurărilor tale. Apără și păzește, Doamne, de toată reaua întâmplare pe regele nostru, ca sub scutul tău cel puternic, și sub conducerea lui, să ne apărăm patria de toți vrăjmașii văzuți și nevăzuți. Revarsă asupra mea îndurările tale cele bogate, și mă povățuește pe calea poruncilor tale; că spre tine îmi ațintesc gândul și mintea mea și cer ajutorul tău în toate împrejurările din viața mea. Apără-mă, Doamne, și mă păzește de orice rău sufletesc și trupesc. Întărește-mă cu mâna ta cea atotputernică, spre a-mi împlini cu vrednicie și desăvârșit slujba, ce-mi este încredințată, ca noi toți totdeauna să te binecuvântăm și să te lăudăm în veci. Amin.

Rugăciunea ostașului în timp de războiu

Doamne, Dumnezeul nostru celace în toată vremea și în tot ceasul ești închinat și mărit, auzi-ne și ascultă rugăciunea

noastră a păcătoşilor, în acest ceas de grea cumpănă. Ocoleşte cu sfinţii tăi îngeri pe regele nostru, patria şi pe noi; întrarmează-ne cu puterea crucii tale, ca oarecând oştirea sfântului şi marelui împărat Constantin împotriva lui Maxentie şi a lui Licinie, spre a învinge pe toţi vrăjmaşii patriei noastre, cari se încearcă a ne călcà drepturile şi pământul strămoşesc. Ajută-ne cu puterea crucii tale a pune pe fugă pe toţi protivnicii noştri, ca totdeauna să lăudăm şi să binecuvântăm prea sfânt numele tău, al Tatălui şi al Fiului şi al sfântului Duh. Amin.

Rugăciunea ostaşului, care poartă steagul

Sfântă şi de viaţă făcătoare cruce, care fiind pusă pe toate armele ostaşilor sfântului şi marelui împărat Constantin l-ai arătat învingător asupra lui Maxentie şi Licinie, fă-mă şi pe mine vrednic, cu puterea celui ce s'a răstignit pe tine, a purtà cu bărbăţie acest sfânt steag al oştirii noastre; şi la vederea lui toţi vrăjmaşii patriei, desăvârşit să se plece regelui nostru şi să-i urmeze.

În numele Tatălui și al Fiului și al sfântului Duh. Amin.

Rugăciuni pentru pace

Precum în mijlocul învățăceilor tăi ai venit, Hristoase Dumnezeule, pace dăruindu-le lor, așa vino și la noi și ne mântuește.

Bucură-te ceeace ești plină de dar, de Dumnezeu Născătoare fecioară, limanul și folositoarea neamului omenesc, că din tine s'a întrupat Mântuitorul lumii, că una ești maică și fecioară, totdeauna binecuvântată și preamărită; roagă-te lui Hristos Dumnezeu să dăruească pace la toată lumea.

Nădejdea cea nerușinată a celorce nădăjduesc întru tine, ceeace una ai născut mai pe sus de fire cu trup pe Hristos Dumnezeul nostru, pe acela roagă-l să dăruească lumii curățire și pace, și nouă tuturora mai nainte de sfârșit îndreptare.

Împacă lumea, Doamne, celce bine ai voit a luà trup din Fecioară pentru robi, ca să te lăudăm cu un glas, iubitorule de oameni.

Luminează-ne pe noi, cu poruncile tale, Doamne, și cu brațul tău cel înalt pacea ta o dă nouă, iubitorule de oameni.

Rugăciuni pentru răposați

Celace prin adâncul înțelepciunii cu iubirea de oameni toate le chivernisești, și ceeace e de folos tuturor dăruești, unule Făcătorule, fă odihnă Doamne sufletelor robilor tăi *(cutarii)*, că spre tine nădejdea și-au pus, spre făcătorul și ziditorul și Dumnezeul nostru.

Mărire... Și acum... Pe tine zid și liman te avem și rugătoare bine primită către Dumnezeu, celce s'a născut din tine, Născătoare de Dumnezeu, ceeace ești credincioșilor mântuire.

*

Bine ești cuvântat Doamne, învață-ne pe noi îndreptările tale.

Ceata sfinților a aflat izvorul vieții și ușa raiului, să aflu și eu calea prin pocăință, eu sunt oaia cea pierdută, chiamă-mă, Mântuitorule, și mă mântuiește.

Odihnește Dumnezeule pe robii tăi și-i așează în raiu, unde cetele sfinților, Doam-

ne, şi drepţii ca luminătorii strălucesc, pe robii tăi odihneşte-i, trecându-le lor toate păcatele.

Mărire... Şi acum... Bucură-te curată, ceeace ai născut pe Dumnezeu cu trup spre mântuirea tuturor, că neamul omenesc a aflat mântuirea prin tine, şi noi să aflăm raiul, Născătoare de Dumnezeu, curată şi binecuvântată.

Aliluia, aliluia, aliluia, mărire ţie Dumnezeule *(de 3 ori)*.

*

Cu adevărat deşertăciune sunt toate şi viaţa aceasta este umbră şi vis, că îndeşert se tulbură tot pământeanul, precum a zis scriptura: când dobândim lumea, atuncia în groapă ne sălăşluim, unde împreună sunt împăraţii şi săracii. Pentru aceasta, Hristoase Dumnezeule, pe robii tăi cei mutaţi dela noi odihneşte-i, ca un iubitor de oameni.

Cu sfinţii odihneşte, Hristoase, sufletele robilor tăi unde nu este durere, nici scârbă, nici suspinare, ci viaţă fără de sfârşit.

*

Cu duhurile drepților celorce s'au săvârșit odihnește, Mântuitorule, sufletele robilor tăi, păzindu-le pe dânsele întru vieața cea fericită, care este la tine, iubitorule de oameni.

Întru odihna ta, Doamne, unde toți sfinții tăi se odihnesc, odihnește și sufletele robilor tăi, că însuți ești iubitor de oameni.

Mărire ... Tu ești Dumnezeu, care te-ai pogorît la iad și ai deslegat durerile celor ferecați, însuți și sufletele robilor tăi le odihnește.

Și acum ... Una curată și preanevinovată Fecioară, ceeace ai născut pe Dumnezeu, pe acela roagă-l să mântuească sufletele robilor tăi.

Rugăciuni pentru prunci

Rugăciune de dimineața

Tu, Isuse, m'ai păzit
noaptea pân'am odihnit;
fii și peste zi cu mine
și mă 'nvață să fac bine.

Rugăciune înante de prelegere

Dumnezeule prea sfinte,
ție ne rugăm ferbinte:
Mințile ne luminează,
inimile ne 'ndreptează,
fă-ne și buni și cuminte.

Rugăciune după prelegere

Doamne, ție-ți mulțămim
și în veci te preamărim,
că de noi te-ai îndurat
să 'nvățăm ne-ai ajutat.
Stă-ne, Doamne, 'n ajutor:
pururea să facem spor!

Rugăciune la masă

Ţie, Tatălui ceresc,
eu frumos îţi mulţămesc,
că din a ta bogăţie
de mâncare mi-ai dat mie.

Rugăciune pentru părinţii

Doamne ţine fericiţi
pe părinţii mei iubiţi,
să mă poată creşte bine,
să se bucure de mine.

Rugăciune de sara

Peste zi tu m'ai păzit,
Doamne, tu m'ai ocrotit.
Peste noapte braţul tău
fie, Doamne, scutul meu!

Toate cărţile au semnatura autorului.

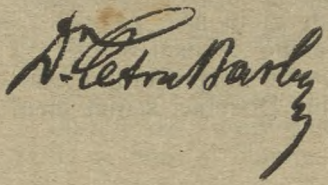

Cântări bisericești

La utrenie

Dumnezeu e Domnul și s'a arătat nouă, bine este cuvântat celce vine întru numele Domnului. *(De 3 ori).*

Apoi se cântă troparele și sidelnele.
După sidelne, la sărbători se cântă *polieleul:*

Lăudați numele Domnului, lăudați slugi pe Domnul. Aliluia.

Ceice stați în casa Domnului, în curțile casei Dumnezeului nostru.

Lăudați pe Domnul, că e bun Dumnul, cântați numelui lui, că e bun.

Că pe Iacob a ales lui-și Domnul, pe Izrail spre moștenire lui-și.

Că eu am cunoscut că e mare Domnul și Domnul nostru peste toți dumnezeii.

Toate, câte a vrut, Domnul a făcut în

cer şi pe pământ, în mări şi întru toate adâncurile.

Ridicând nori dela marginea pământului, fulgerile spre ploaie le-a făcut celce scoate vânturile din vistriile sale.

Carele a bătut cele întâiu născute ale Egipetului, dela om până la dobitoc.

Trimis-a semne şi minuni în mijlocul tău Egipte, întru Faraon şi întru toate slugile lui.

Carele a bătut neamuri multe, şi a ucis împăraţi tari.

Pe Sion împăratul Amoreilor, şi pe Og împăratul Vasanului, şi toate împărăţiile lui Hanaan.

Şi a dat pământul lor moştenire, moştenire lui Izrail poporului său.

Doamne numele tău e în veac, şi pomenirea ta în neam şi în neam.

Că va judecà Domnul pe poporul său, şi spre slugile sale se va miluì.

Idolii neamurilor argint şi aur, lucruri de mâni omeneşti.

Gură au şi nu vor grăì, ochi au şi nu vor vedeà.

Urechi au şi nu vor auzì, că nu este duh în gura lor.

Asemenea lor să fie cei ce fac aceasta şi toţi cei ce nădăjduesc întrânşii.

Casa lui Izrail binecuvântaţi pe Domnul; casa lui Aron binecuvântaţi pe Domnul; casa lui Levi binecuvântaţi pe Domnul.

Cei ce vă temeţi de Domnul binecuvântaţi pe Domnul. Bine e cuvântat Domnul din Sion, cel ce lăcueşte în Ierusalim.

Mărturisiţi-vă Domnului, că e bun, că în veac e îndurarea lui. Aliluia.

Mărturisiţi-vă Dumnezeului dumnezeilor, că în veac e îndurarea lui.

Mărturisiţi-vă Domnului domnilor, că în veac e îndurarea lui.

Celuice face minuni mari unuia, că în veac e îndurarea lui.

Celuice a făcut cerul cu înţelegere, că în veac e îndurarea lui.

Celuice a întărit pământul peste ape, că în veac e îndurarea lui.

Celuice a făcut luminători mari unuia, că în veac e îndurarea lui.

Soarele spre stăpânirea zilei, că în veac e îndurarea lui.

Luna şi stelele spre stăpânirea nopţii, că în veac e îndurarea lui.

Celuice a bătut Egiptul cu cei întâiu născuţi ai lor, că în veac e îndurarea lui.

Şi a scos pe Izrail din mijlocul lor că în veac e îndurarea lui.

Cu mâna tare şi cu braţ înalt, că în veac e îndurarea lui.

Celuice a împărţit Marea Roşie întru despărţituri, că în veac e îndurarea lui.

Şi a trecut pe Izrail prin mijlocul ei, că în veac e îndurareă lui.

Şi a înnecat pe Faraon şi puterea lui în Marea Roşie, că în veac e îndurarea lui.

Celuice a trecut poporul său în pustie, că în veac e îndurarea lui.

Celuice a bătut împăraţi mari, că în veac e îndurarea lui.

Şi a omorît împăraţi tari, că în veac e îndurarea lui.

Pe Sion împăratul Amoreilor, că în veac e îndurarea lui.

Şi pe Og împăratul Vasanului, că în veac e îndurarea lui.

Și le-a dat pământul lor moștenire, că în veac e îndurarea lui.

Moștenire lui Izrail slugii sale, că în veac e îndurarea lui.

Că întru smerenia noastră și-a adus aminte de noi Domnul, că în veac e îndurarea lui.

Și ne-a mântuit pe noi de vrăjmașii noștri, că în veac e îndurarea lui.

Celce dă hrană la tot trupul, că în veac e îndurarea lui.

Mărturișiți-vă Dumnezeului ceresc, că în veac e îndurarea lui.

*

Duminica, după sidelne, se cântă *troparele învierii, glas 5:*

Bine ești cuvântat Doamne, învață-ne pe noi îndreptările tale.

Soborul îngeresc s'a mirat văzându-te pe tine între cei morți socotit fiind, și puterea morții, Mântuitorule, stricând, și împreună cu tine pe Adam sculând, și din iad pe toți slobozindu-i.

Bine ești cuvântat Doamne...

Pentru ce miruri prin îndurare cu lacrimi, o învățăcelelor amestecați? Îngerul de a

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ
155824/86
Str. 7 Nov. Nr. 59

strălucit la mormânt, a zis purtătoarelor de mir: Vedeți voi groapa și înțelegeți, că Mântuitorul a înviat din mormânt.

Bine ești cuvântat Doamne....

Foarte de dimineață purtătoarele de mir au alergat la groapa ta tânguindu-se, ci înainte a stătut lângă dânsele îngerul și a zis: Vremea tânguirii a încetat, numai plângeți, ci apostolilor spuneți învierea.

Bine ești cuvântat Doamne....

Purtătoarele de mir muieri, cu miruri venind la groapa ta, Mântuitorule, au plâns; iară îngerul către dânsele a grăit zicând: Pentru ce cu cei morți pe cel viu îl socotiți? Căci ca un Dumnezeu a înviat din mormânt.

Mărire Tatălui...

Închinămu-ne Tatălui și Fiului și sfântului Duh, sfintei Treimi întru o ființă, cu serafimii sirigând: Sfânt, sfânt, sfânt ești Doamne.

Și acum...

Pe dătătorul de viață născându-l, Fecioară, de păcat pe Adam l-ai mântuit, și bucurie Evei în locul întristării ai dăruit; și pe cei

căzuți din viață, i-a îndreptat la aceeași, celce s'au întrupat din tine Dumnezeu și om.

Aliluia, aliluia, aliluia, mărire ție Dumnezeule.

*

Antifonul sărbătorilor, glas 4:

Din tinerețele mele multe patimi se luptă cu mine, ci însuți mă sprijinește și mă mântuește Mântuitorul meu.

Ceiace urîți Sionul, rușina-vă-veți de Domnul, ca precum iarba de foc, așă veți fi uscați

Mărire Tatălui . . .

Prin sfântul Duh tot sufletul viează și cu curăție se înalță, luminează-se întru unimea Treimei cu sfințenie de taină.

Și acum . . .

Prin sfântul Duh izvoresc izvoarele darului, care adapă toată făptura spre rodire de viață.

După antifoane se cântă prochimenul. Apoi:

Toată suflarea să laude pe Domnul *(de 2 ori).*

Toată suflarea să laude pe Domnul, lăudați pe Dumnezeu întru sfinții lui.

Și se citește *evanghelia utreniei.*

Duminica după evanghelie se zice:

Învierea lui Hristos văzând, să ne închinăm sfântului Domnului Isus, unuia celui fără de păcat. Crucii tale ne închinăm Hristoase și sfântă învierea ta o lăudăm și o mărim, că tu ești Dumnezeul nostru, afară de tine pe altul nu știm, numele tău numim. Veniți toți credincioșii să ne închinăm sfintei învierii a lui Hristos, că iată a venit prin cruce bucurie la toată lumea. Totdeauna binecuvântând pe Domnul lăudăm învierea lui, că răstignire răbdând pentru noi, cu moartea pe moarte a stricat.

Psalmul 50

Îndură-te Dumnezeule după mare îndurarea ta, și după mulțimea îndurărilor tale șterge fără de legea mea. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea, și de păcatul meu mă curățește. Că fărădelegea mea eu o cunosc

și păcatul meu înaintea mea este pururea. Ție unuia am greșit și rău înaintea ta am făcut, ca să te îndreptezi întru cuvintele tale și să biruești, când vei judecà tu. Că iată întru fărădelegi m'am zămislit și întru păcate m'a născut maica mea. Că iată adevărul ai iubit, cele nearătate și cele ascunse ale înțelepciunii tale mi-ai arătat mie. Stropi-mă-vei cu isop și mă voiu curăți. Spală-mă-vei și mai vârtos decât zăpada mă voiu albì. Auzului meu vei da bucurie și veselie. Bucura-se-vor oasele cele smerite. Întoarce fața ta de cătră păcatele mele și toate fărădelegile mele șterge. Inimă curată zidește întru mine, Dumnezeule, și duh drept înoește întru cele din lăuntru ale mele. Nu mă lăpădà dela fața ta și Duhul tău cel sfânt nu-l luà dela mine. Dă-mi mie bucuria mântuirii tale, și cu Duh stăpânitor mă întărește. Învăța-voiu pe cei fărădelege căile tale, și cei necredincioși la tine se vor întoarce. Mântuește-mă de sângiuri, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele. Bucura-se-va limba mea de dreptatea ta. Doamne, buzele mele vei deschide, și gura mea va vesti lauda ta. Că

de ai fi voit jertfă, aș fi dat; arderile de tot nu le vei binevoi. Jertfa lui Dumnezeu, duhul umilinții, inima înfrântă și smerită, Dumnezeu nu o va urgisi. (Fă bine, Doamne, întru bunăvoirea ta Sionului, si să se zidească zidurile Ierusalimului. Atunci bine vei voi jertfa dreptății, prinosul si arderile de tot. Atunci vor pune pe altarul tău viței).

După psalm se cântă pe glas 2:

Mărire Tatălui... Pentru rugăciunile apostolilor tăi, îndurate, curățește mulțimea păcatelor noastre.

Și acum... Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, indurate, curățește mulțimea păcatelor noastre.

Deci *stihira* glas 6:

Îndură-te spre noi, Dumnezeule, după mare îndurarea ta, și după mulțimea îndurărilor tale curățește fărădelegile noastre.

Înviind Isus din mormânt, precum a zis mai nainte, a dăruit nouă viață veșnică și mare îndurare.

Urmează *Catavasiile*, cari vor fi la rând.

La peasna 8, se cântă:

Să lăudăm, bine să cuvântăm și să ne închinăm Domnului cântând, și să-l preaînălțăm pe dânsul întru toți vecii.

La peasma 9, cântarea Născătoarei de Dumnezeu:

Mărește sufletul meu pe Domnul, și s'a bucurat duhul meu de Dumnezeu mântuitorul meu.

Ceea ce ești mai cinstită decât Heruvimii, și mai mărită fără de asămănare decât Serafimii, carea fără stricăciune pe Dumnezeu Cuvântul ai născut, pe tine cea întru adevăr Născătoare de Dumnezeu te mărim.

Că a căutat spre smerenia slujnicii sale, că iată de acum mă vor ferici toate neamurile.

Ceea ce ești mai cinstită...

Că mi-a făcut mie mărire cel puternic, și sfânt e numele lui, și îndurarea lui în neam și în neam, spre cei ce se tem de el.

Ceea ce eşti mai cinstită...

Făcut-a tărie cu braţul său, Domnul, răsipit-a pe cei mândri cu cugetul inimii lor.

Ceea ce eşti mai cinstită...

După catavasii, duminica se cântă:

Sfânt este Domnul Dumnezeul nostru. *(de 3 ori).*

Şi *svetilna.*

Laudele:

Toată suflarea să laude pe Domnul. Lăudaţi pe Domnul din ceruri; lăudaţi-l pe el întru cele înalte. Ţie se cuvine cântare, Dumnezeule.

Lăudaţi-l pe el toţi îngerii lui; lăudaţi-l pe el toate puterile lui. Ţie se cuvine cântare, Dumnezeule.

Lăudaţi-l pe el întru puterile lui; lăudaţi-l pe el după mulţimea măririi lui.

Lăudaţi-l pe el în glas de trâmbiţă, lăudaţi-l pe el în pasaltire şi în alăute.

Mărire Tatălui... şi stihira evangheliei.

Şi acum . . . Preabinecuvântată eşti, Născătoare de Dumnezeu fecioară, că

prin celce s'a întrupat din tine iadul s'a robit, Adam s'a chiemat, blăstămul s'a pierdut, Eva s'a slobozit, moartea s'a omorît şi noi am înviat; pentru aceasta cântând strigăm: Bine esti cuvântat Hristoase Dumnezeul nostru, celce bine ai voit aşa, mărire ţie.

Doxologia:

Mărire ţie, celuice ni-ai arătat nouă lumină; mărire întru cei de sus lui Dumnezeu, si pe pământ pace, între oameni bunăvoire.

Lăudămu-te, bine te cuvântăm, ne închinăm ţie, te mărim pe tine, mulţămim ţie, pentru mărirea ta cea mare.

Doamne împărate ceresc, Dumnezeule Părinte atotţiitorule, Doamne Fiule unule născut, Isuse Hristoase, şi Duhule sfinte.

Doamne Dumnezeule, mieluşelul lui Dumnezeu, Fiul Părintelui, celce ridici păcatul lumii, îndură-te spre noi celce ridici păcatele lumii, primeşte rugăciunea noastră.

Celce şezi deadreapta Tatălui, îndură-te spre noi, că tu eşti unul sfânt, tu eşti

unul Domn, Isus Hristos, întru mărirea lui Dumnezeu Tatălui. Amin.

În toate zilele bine te vom cuvântà şi vom lăudà numele tău în veac şi în veacul veacului.

Învredniceşte-ne Doamne în ziua aceasta fără de păcat a ne ferì noi. Bine eşti cuvântat Doamne, Dumnezeul părinţilor noştri, şi lăudat şi preamărit este numele tău în veci. Amin.

Fie Doamne îndurarea ta spre noi, precum am nădăjduit si noi întru tine. Bine eşti cuvântat Doamne, învaţă-ne pe noi îndreptările tale.

Doamne scăpare te-ai făcut nouă în neam şi în neam; eu am zis: Doamne mântueşte-mă, vindecă sufletul meu, că am gresit ţie.

Doamne, la tine am scăpat, învaţă-mă să fac voia ta, că tu eşti Dumnezeul meu că la tine este izvorul vieţii.

Întru lumina ta vom vedeà lumină tinde îndurarea ta celorce te cunosc pe tine.

Sfinte Dumnezeule, sfinte tare, sfinte de moarte, îndură-te spre noi *(de 3 ori)*.

Mărire Tatălui . . . Şi acum . . . Sfinte fără de moarte, îndură-te spre noi.

Sfinte Dumnezeule ...

Apoi, duminica, *troparul* (la glas 1, 2, 3, 4) pe glas 4:

Astăzi mântuirea a toată lumea s'a făcut, să cântăm celuice a înviat din mormânt și începătorului vieții noastre, că stricând cu moartea pe moarte, ni-a dăruit nouă biruință și mare îndurare.

Iar la glas 5, 6, 7, 8 se cântă *troparul* glas 8:

Înviat-ai din mormânt, și legăturile iadului ai rupt, stricat-ai osânda morții, Doamne, pe toți din cursele vrăjmașului mântuindu-i, arătându-te pe tine apostolilor tăi, trimițându-i pe ei la binevestire, și printrânșii pacea ta ai dăruit lumii, unule mult îndurate.

La vecernie

Doamne strigat-am către tine, auzi-mă, auzi-mă Doamne; Doamne strigat-am către tine, auzi-mă; ia aminte glasul rugăciunii mele, când strig către tine, auzi-mă Doamne.

Să se îndrepteze rugăciunea mea ca tămâia înaintea ta, ridicarea mânilor mele jertfă de sara, auzi-mă Doamne.

Din straja dimineții până în noapte, din straja dimineții să nădăjduească Izrail spre Domnul.

Că la Domnul este îndurarea și multă mântuire la el, și el va mântui pe Izrail de toate fărădelegile lui.

Mărire Tatălui . . . Și acum . . .

Lumină lină a sfintei măriri, a Tatălui ceresc, celui fără de moarte, a sfântului

fericitului, Isuse Hristoase, viind la apusul soarelui, văzând lumina cea adevărată, lăudăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe sfântul Duh Dumnezeu; vrednic eşti în toată vremea a fi lăudat de glasuri cuvioase, Fiul lui Dumnezeu, celce dai vieaţă, pentru aceasta lumea te măreşte.

*

Prochimenele zilelor

Duminică sara, glas 8:

Iată acum binecuvântaţi pe Domnul toate slugile Domnului.

Luni sara, glas 4:

Domnul mă va auzi, când voi strigà cătră dânsul.

Marţi sara, glas 1:

Îndurarea ta Doamne mă va întâmpinà în toate zilele vieţii mele.

Mercuri sara, glas 5:

Dumnezeule, întru numele tău mântueştemă şi întru puterea ta mă judecă.

Joi sara, glas 6:

Ajutorul meu dela Domnul, celce a făcut cerul și pământul.

Vineri sara, glas 7:

Dumnezeule, sprijinitorul meu ești tu, și îndurarea ta mă va întâmpină.

Sâmbătă sara, glas 6:

Domnul a împărățit, întru podoabă s'a îmbrăcat.

În duminica paștilor și a rusaliilor și în ziua de crăciun, glas 7:

Cine e Dumnezeu mare ca Dumnezeul nostru? Tu ești Dumnezeu, care faci minuni.

La lunia paștilor, joi la înălțarea Domnului, în ziua de botez, schimbarea la față și înălțarea crucii, glas 7:

Dumnezeul nostru în cer și pe pământ toate câte a vrut a făcut.

În duminica lăsatului de brânză, glas 8:

Să nu întorci fața ta dela sluga ta, că mă năcăjesc, degrab mă auzi, ia aminte spre sufletul meu și-l mântuește pe el.

*

Învredniceşte-ne Doamne în sara aceasta fără de păcat să ne păzim noi. Bine eşti cuvântat Doamne, Dumnezeul părinţilor noştri, şi lăudat şi preamărit este numele tău în veci, amin. Fie Doamne îndurarea ta spre noi, precum am nădăjduit şi noi întru tine. Bine eşti cuvântăt Doamne, învaţă-ne pe noi îndreptările tale. Bine eşti cuvântat, Stăpâne, înţelepţeşte-ne pe noi cu îndreptările tale. Bine eşti cuvântat sfinte, luminează-ne cu îndreptările tale. Doamne, îndurarea ta e în veac, lucrurile mânilor tale nu le trece cu vederea. Ţie se cuvine laudă, ţie se cuvine cântare, ţie mărire se cuvine, Tatălui şi Fiului şi sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

După stihovnă:

Acum slobozeşte pe robul tău, stăpâne, după cuvântul tău, în pace, că văzură ochi mei mântuirea ta, care ai gătit înaintea feţii tuturor popoarelor, lumină spre descoperirea neamurilor şi mărire poporului tău Izrail.

Sfinte Dumnezeule... Preasfântă Treime... Tatăl nostru... Şi troparele.

*

În postul paştilor se cântă aceste tropare, glas 1:

Născătoare de Dumnezeu fecioară, bucură-te ceeace eşti plină dar, Marie, Domnul este cu tine: binecuvântată eşti tu între muieri şi binecuvântat este rodul pântecelui tău, că ai născut pe Mântuitorul sufletelor noastre. *(Mătanie).*

Botezătorule al lui Hristos, pe noi pe toţi ne pomeneşte, ca să ne mântuim de fărădelegile noastre, că ţie s'a dat darul a te rugà pentru noi. *(Mătanie).*

Mărire Tatălui ... Rugaţi-vă pentru noi, sfinţilor apostoli şi sfinţii toţi, ca să ne mântuim de nevoi şi de năcazuri, că pe voi calzi folositori cătră Mântuitorul v'am căştigat. *(Mătanie).*

Şi acum ... Subt îndurarea ta scăpăm, Născătoare de Dumnezeu, rugăciunile noastre nu le trece cu vederea întru năcazuri, ci din primejdii ne mântueşte pe noi, una curată, una binecuvântată. *(Mătanie).*

Doamne îndură-te spre noi *(de 3 ori).* Mărire ... Şi acum ... Ceeace eşti mai cinstită ... Întru numele Domnului binecuvântă părinte.

Preotul: Celce este binecuvântat, Hristos, Dumnezeul nostru, totdeauna, acum, și pururea și în vecii vecilor.

Cântăreții: Amin.

Mărire Tatălui... Și acum...

Fie numele Domnului binecuvântat de acum și până în veac *(de 3 ori).*

Cuvine-să cu adevărat...

Cântările învierii pe 8 glasuri

Glas 1.

Troparul:

Piatra fiind pecetluită de Jidovi, și ostașii străjuind prea curat trupul tău, înviat-ai a treia zi, Mântuitorule, dăruind lumii viață. Pentru aceasta puterile cerurilor strigau ție, dătătorule de viață: Mărire învierii tale, Hristoase, mărire împărăției tale, mărire purtării tale de grijă, unule iubitorule de oameni.

Mărire... Și acum... Gavril zicând ție fecioară: Bucură-te, împreună cu glasul s'a întrupat stăpânul tuturor, întru tine sicriul cel sfânt, precum a zis dreptul David; arătatu-te-ai mai desfătată decât cerurile, ceeace ai purtat în brațe pe făcătorul tău. Mărire celuice s'a sălășluit

întru tine, mărire celuice a ieșit din tine, mărire celuice ni-a slobozit pe noi prin nașterea ta.

Sidelna întâia:

Mormântul tău, Mântuitorule, ostașii străjuindu-l morți s'au făcut de strălucirea îngerului ce s'a arătat, care a vestit muierilor învierea. Pe tine te mărim, pierzătorul stricăciunii, la tine cădem, celce ai înviat din mormânt, la unul Dumnezeul nostru.

Mărire . . . Și acum . . . Maica lui Dumnezeu pe tine le știm toți, care fecioară cu adevărat și după naștere te-ai arătat, ceice cu dragoste alergăm la a ta bunătate, că pe tine te avem păcătoșii folositoare, pe tine te-am agonosit întru ispite mântuire, una cea cu totul fără prihană.

Sidelna a doua:

Muierile mânecând au venit la mormânt și vedere îngerască văzând s'au cutremurat, mormântul a strălucit viață, minunea le-a spăimântat pe ele; pentru aceasta mergând au vestit învățăceilor învierea; iadul a prădat Hristos, ca celce e unul

tare și puternic, și pe cei stricați a sculat pe toți, frica osândiri dezlegând cu puterea crucii.

Antifonul 1:

Când mă năcăjesc, auzi durerile mele, Doamne, către tine strig.

Pustnicilor neîncetată dorire dumnezeească se face, celorce sunt afară de lumea cea deșartă.

Mărire... Și acum... Sfântului Duh cinstea și mărirea se cuvine împreună, precum Tatălui și Fiului, pentru aceasta să cântăm o stăpânire a Treimii.

Antifonul 2:

La munții legilor tale m'ai înălțat cu fapte bune, lumineazâ-mă Dumnezeule, ca să te laud pe tine.

Cu mâna ta cea dreaptă luându-mă, tu Cuvinte, păzește-mă, ferește-mă, ca să nu mă arză focul păcatului.

Mărire... Și acum... Cu Duhul sfânt toată făptura se înoește, iarăș alergând la cea dintâiu, că întocmai puternic este cu Tatăl și cu Cuvântul.

Prochimenul: Acum mă voiu sculà, zice Domnul, pune-mă-voiu întru mântuire, îndrăzni-voiu întru el.

La laude:

Lăudăm, Hristoase, palima ta cea mântuitoare și mărim învierea ta.

Celace răstignire ai răbdat și moartea ai stricat și ai înviat din morți, împacă viața noastră, Doamne, ca un atotputernic.

La liturghie, fericirile:

Pentru mâncare a scos din raiu vrăjmașul pe Adam, iară prin cruce a adus Hristos întrânsul pe tâlharul, care strigà: Pomenește-mă când vei venì întru împărăția ta.

Închinu-mă patimilor tale, măresc și învierea, cu Adam și cu tâlharul, cu glas luminat strig ție: Pomenește-mă Doamne, când vei venì întru împărăția ta.

Mărire... Și acum... Pe maica ta aducem ție întru rugăciune, poporul tău Hristoase, pentru rugăciunile ei dă-ne nouă îndurările tale, bunule, ca să te mărim pe tine, celace ai răsărit nouă din mormânt.

Prochimenul apostolului: Fie Doamne îndurarea ta spre noi, precum am nădăjduit şi noi întru tine.

Glas 2.

Troparul:

Când te-ai pogorit la moarte, cela ce eşti viaţa cea fără de moarte, atunci iadul l-a omorît cu strălucirea dumnezeirii, şi când ai înviat pe cei morţi din cele de desubt, toate puterile cereşti au strigat: Dătătorule de viaţă, Hristoase Dumnezeul nostru, mărire ţie.

Mărire . . . Şi acum . . . Toate tainele tale sunt mai pe sus de cuget, toate preamărite, Născătoare de Dumnezeu, curăţia fiind precetluită şi fecioria păzită, maica te-ai cunoscut nemincinoasă, născând pe Dumnezeu cel adevărat, pe care roagă-l să mântuească sufletele noastre.

Sidelna întâia:

Iosif cel cu bun chip de pe lemn luând preacurat trupul tău, cu giulgiu curat înfăşurându-l şi cu mirezme în mormânt nou îngropându-l l-a pus, ci a treia zi

ai înviat Doamne, dăruind lumii mare îndurare.

Mărire . . . Şi acum . . . Mironoşiţele muieri stând lângă mormânt, îngerul a strigat: Mirul morţilor este cuvios, iară Hristos putrejunii s'a arătat străin; ci strigaţi: Înviat-a Domnul, dăruind lumii mare îndurare.

Sidelna a doua:

Piatra mormântului a se precetluì n'ai apărat: piatra credinţii, când ai înviat, o ai dăruit tuturor; Doamne, mărire ţie.

Antifonul 1:

Spre cer ridic ochii inimii mele, la tine Mântuitorule, mântueşte-mă cu strălucirea ta.

Mântueşte-ne pe noi, ceice-ţi greşim ţie mult în tot ciasul, o Hristosul meu, şi ne dă dar mai nainte de sfârşit să ne pocăim.

Mărire . . . Şi acum . . . Sfântului Duh a împărăţi se cuvine, a sfinţi şi a mişcà făptura, că Dumnezeu este, de o fiinţă cu Tatăl şi cu Cuvântul.

Antifonul 2:

De n'ar fi că Domnul erà întru noi, cine ar fi îndestulat întreg a se păzi de vrăjmaşul, împreună şi de omul cel ucigaş.

Dinţilor lor nu da Mântuitorule pe robul tău, că în chipul leului se pornesc asupra mea vrăjmaşii mei.

Mărire... Şi acum... Prin Duhul sfânt este începătura vieţii şi cinstea, că toate cele zidite, ca un Dumnezeu ce este, le întăreşte, împreună le păzeşte cu Tatăl şi cu Fiul.

Prochimenul: Scoală-te Doamne, Dumnezeul meu, cu porunca, care ai poruncit, şi adunare de popoare te va încunjurà.

La laude:

Toată suflarea şi toată făptura pe tine te măreşte Doamne, că prin cruce moartea ai stricat, ca să arăţi popoarelor învierea ta cea din morţi, ca un iubitor de oameni.

Să spuie jidovii, în ce chip ostaşii străjuitori au pierdut pe împăratul, că pentru ce piatra n'a păzit pe piatra vieţii; sau

pe cel îngropat să-l dea, sau celuice a înviat să se închine împreună cu noi zicând: Mărire mulțimii îndurărilor tale, Mântuitorul nostru, mărire ție.

La liturghie, fericirile:

Glasul tâlharului aducem ție, și strigăm către tine: Pomenește-ne pe noi, Mântuitorule, întru împărăția ta.

Crucea aducem ție întru iertarea păcatelor, care pentru noi ai luat, iubitorule de oameni.

Mărire . . . Și acum . . . Bucură-te scaunul cel în chipul focului, bucură-te mireasă nenuntită, bucură-te fecioară, care pe Dumnezeu oamenilor ai născut.

Prochimenul apostolului: Tăria mea și cântarea mea este Domnul, și s'a făcut mie spre mântuire.

Glas 3.

Troparul:

Să se veselească cele cerești și să se bucure cele pământești, că a făcut biruință cu brațul său Domnul, călcat-a

cu moartea pe moarte, începător învierii morților s'a făcut, din pântecele iadului ne-a mântuit pe noi, și a dat lumii mare îndurare.

Mărire... Și acum... Pe tine, ceeace ai solit mântuirea neamului nostru, te lăudăm, Născătoare de Dumnezeu fecioară; că cu trupul cel luat din tine, Fiul tău și Dumnezeul nostru, prin cruce luând patimă, ne-a mântuit pe noi din stricăciune, ca un iubitor de oameni.

Sidelna întâia:

Hristos din morți s'a sculat, începătura celor adormiți, cel mai întâiu născut decât zidirea și făcătorul tuturor celor făcute, firea cea stricată a neamului nostru întru sine o a înoit; nu vei mai stăpâni de acum moarte, că stăpânul tuturor puterea ta o a stricat.

Mărire... Și acum... De frumseța fecioriei tale și de prealuminată curăția ta, Gavril mirându-se a strigat ție, Născătoare de Dumnezeu: Ce laudă vrednică voiu aduce ție, sau ce te voiu numi pe tine, nu mă pricep, ci mă minunez; pentru aceasta,

precum ni-s'a poruncit, strig ție: Bucură-te ceeace ești plină de dar.

Sidelna a doua:

De neschimbarea Dumnezeirii tale și de patima ta cea de bună voie, Doamne, întru sine spăimântându-se iadul s'a tânguit: Mă cutremur de statul cel nestricat al trupului, văd pe cel nevăzut pe taină luptându-se cu mine; pentru aceasta mântuește pe aceia cari strigă ție: Mărire, Hristoase, învierii tale.

Antifonul 1:

Robia Sionului tu o ai scos din Vavilon, și pe mine din patimi la vieață mă scoate, Cuvinte. Ceice samănă în austru cu lacrămi dumnezeești, secera-vor cu bucurie spice pururea de hrana vieții.

Mărire . . . Și acum . . . Prin sfântul Duh toată buna dăruire, precum prin Tatăl și prin Fiul, împreună strălucește, întru care toate viază și mișcă.

Antifonul 2:

De n'ar zidi Domnul casa bunătăților, înzădar ne ostenim; iar acoperindu-ne

sufletul, nimenea nu va strică cetatea noastră.

Ceice din roada pântecelui prin Duhul fii s'au făcut ție Hristoase, ca și Tatălui, sfinți pururea sunt.

Mărire . . . Și acum . . . Prin Duhul sfânt se vede toată sfințenia, înțelepciunea, că înființază toată făptura; aceluia să-i slujim, că Dumnezeu este, ca și Tatăl și Cuvântul.

Prochimenul: Spuneți întru neamuri că Domnul a împărățit, pentrucă a întărit lumea care nu se va clăti.

La laude:

Veniți toate neamurile, cunoașteți puterea tainei cei înfricoșate, că Hristos Mântuitorul nostru, cuvântul cel dintru început, s'a răstignit pentru noi și de bună voie s'a îngropat și a înviat din morți, ca să mântuească toate; aceluia să ne închinăm.

Spus-au toate minunile străjarii tăi, Doamne, ci adunarea deșărtăciunii a umplut de daruri dreapta lor, socotind să ascunză învierea ta, care lumea o mărește; îndură-te spre noi.

La liturghie, fericirile:

Lăpădând, Hristoase, porunca ta strămoșul Adam, din raiu l-ai izgonit; iar pe tâlharul, îndura-te, ce te-a mărturisit pe cruce, întrânsul l-ai sălășluit, care a strigat: Pomenește-mă, Mântuitorule, întru împărăția ta.

Pe noi ceice am greșit, cu blăstămul morții ne-ai osândit, dătătorule de viață Doamne, și cu trupul tău fără de păcat, stăpâne, pătimind, pe cei morți i-ai înviat, cari strigau: Pomenește-ne și pe noi întru împărăția ta.

Mărire ... Și acum ... Bucură-te ușa lui Dumnezeu, prin care a trecut întrupându-se făcătorul, pecetluită păzindu-te. Bucură-te nor ușor, care ai purtat pe Hristos, ploaia cea dumnezeească. Bucură-te scară și scaun ceresc; bucură-te munte cinstit, gras și netăiat.

Prochimenul apostolului: Cântați Dumnezeului nostru, cântați; cântați Împăratului nostru, cântați.

Glas 4.

Troparul:

Bunavestirea învierii cea luminată, înțelegând-o dela înger învățăcelele Dom-

nului, şi lăpădând tânguirea strămoşilor, apostolilor lăudându-se au zis: Jăfuitu-s'a moartea, sculatu-s'a Hristos Dumnezeu, dăruind lumii mare îndurare.

Mărire... Şi acum... Taina cea din veac ascunsă şi de îngeri neştiută, prin tine Născătoare de Dumnezeu, celor de pe pământ s'a arătat, Dumnezeu întru împreunare neamestecată întrupându-se şi crucea de bună voie pentru noi luând, prin care înviind pe cel întâiu zidit a mântuit de moarte sufletele noastre.

Sidelna întâia:

Căutând la întrarea mormântului şi văpaia îngerului nerăbdând purtătoarele de mir, cu cutremur s'au mirat zicând: Au doară s'a furat celce a deschis tâlharului raiul, au doară s'a sculat celce şi mai nainte de patimă a vestit învierea? Cu adevărat a înviat Hristos Dumnezeu, dăruind celor din iad vieaţă şi înviere.

Mărire... Şi acum... Spăimântatu-s'a Iosif, cea mai pe sus de fire văzând, şi a socotit cu mintea de ploaia cea de pe lână, întru zămislirea ta cea fără sămânţă, de Dumnezeu Născătoare, de rugul

cel nears în foc, de toiagul lui Aron ce a odrăslit, și mărturisind logodnicul tău și păzitorul, preoților a strigat: Fecioara naște și după naștere iarăș remâne fecioară.

Sidelna a doua:

Înviat-ai ca un nemuritor, Mântuitorule, și din iad împreună ai ridicat lumea ta întru învierea ta, Hristoase Dumnezeul nostru, zdrobit-ai întru tărie puterea morții, arătat-ai îndurate învierea tuturor, pentru aceasta te și mărim, unele iubitorule de oameni.

Antifonul 1:

Din tinerețele mele multe patimi se luptă cu mine, ci însuș mă sprijinește și mă mântuește, Mântuitorul meu.

Ceice urîți Sionul, rușina-vă-veți de Domnul, că precum iarba de foc, așa veți fi uscați.

Mărire... Și acum... Prin sfântul Duh tot sufletul viază și cu curăție se înalță, luminează-se întru unimea Treimii cu sfințenie de taină.

Antifonul 2:

Strigat-am către tine, Doamne, cu căldură dintru adâncul sufletului meu, și mie să-mi fie spre auzire dumnezeieștile tale urechi.

Spre Domnul tot celce și-a pus nădejdea, mai înalt este decât toți ceice se întristează.

Mărire... Și acum... Prin sfântul Duh izvoresc izvoarele darului, care adapă toată făptura spre rodire de viață.

Prochimenul: Scoală-te Doamne, ajută nouă și ne mântuește pe noi pentru numele tău.

La laude:

Celace crucea ai suferit și moartea, și ai înviat din morți, atotputernice Doamne, mărim învierea ta.

Cu crucea ta, Hristoase, din blăstămul cel de demult ne-ai slobozit pe noi, și cu moartea ta pe diavolul care muncia firea noastră l-ai surpat, și întru scularea ta de bucurie toate le-ai umplut, pentru aceasta strigăm către tine: celace ai înviat din morți, Doamne, mărire ție.

La liturghie, fericirile:

Prin lemn Adam din raiu a fost lăpădat, iară prin lemnul crucii tâlharul în raiu s'a sălăşluit; că acela gustând a lăpădat porunca celuice l-a zidit, iară acesta împreună răstignindu-se, pe Dumnezeu celce se tăinuiă l-a mărturisit strigând: Pomeneşte-mă întru împărăţia ta.

Celace te-ai înălţat pe cruce de bună voie şi ai stricat puterea morţii, şi ai şters ca un Dumnezeu zapisul celce era în contra noastră, pocăinţa tâlharului şi nouă dăruieşte-ne, unule iubitorule de oameni, celorce-ţi slujim cu credinţă, Hristoase Dumnezeul nostru, şi strigăm ţie: Pomeneşte-ne pe noi întru împărăţia ta.

Mărire... Şi acum... Pe maica ta, Hristoase, care cu trup fără sămânţă te-a născut şi fecioară nestricată cu adevărat şi după naştere a rămas, pe aceasta o aducem ţie spre rugăciune, stăpâne mult îndurate, dăruieşte iertare păcatelor celorce-ţi strigă totdeauna: Pomeneşte-ne şi pe noi întru împărăţia ta.

Prochimenul apostolului: Cât s'au mărit lucrurile tale, Doamne, toate întru înțelepciune le-ai făcut.

Glas 5.

Pe Cuvântul cel împreună fără de început cu Tatăl și cu Duhul, care s'a născut din Fecioară spre mântuirea noastră, să-l lăudăm credincioșii, și să i ne închinăm, că bine a voit a se sui cu trupul pe cruce, și moarte a răbdà și a scula pe cei morți întru mărită învierea sa.

Mărire... Și acum... Bucură-te ușa Domnului cea neumblată; bucură-te zidul și acoperemântul celorce aleargă la tine; bucură-te limanul cel neviforît și neispitită de nuntă, ceeace ai născut cu trup pe făcătorul tău și Dumnezeul; nu încetà a te rugà pentru ceice cântă și se închină nașterii tale.

Sidelna întâia:

Crucea Domnului să o lăudăm, sfânta îngropare cu cântări să o cinstim și învierea lui să o preamărim, că a sculat pe cei morți ca un Dumnezeu, prădând stă-

pânia morții și tăria diavolului, și celor din iad lumină a răsărit.

Mărire .... Și acum ... Bucură-te munte sfânt și de Dumnezeu umblat; bucură-te rug însuflețit și nears; bucură-te ceeace ești una lumii pod către Dumnezeu, care treci pe cei morți la viața veșnică; bucură-te nestricată fecioară, care fără ispită bărbătească ai născut mântuirea sufletelor noastre.

Sidelna a doua:

Doamne, după învierea ta cea de a treia zi și după închinarea apostolilor, Petru a strigat către tine: Muierile au luat îndrăzneală, iară eu m'am temut; tălharul Dumnezeu te-a cuvântat, iară eu m'am lăpădat de tine. Oare mai chiema-mă-vei pe mine încă învățăcel, sau iarăș mă vei arăta vânător adâncului? Ci mă primește pe mine celce mă pocăesc, Dumnezeule și mă mântuește.

Antifonul 1:

Când mă năcăjesc, ca David cânt ție, Mântuitorul meu, mântuește sufletul meu de limba vicleană.

Viața pustnicilor fericită este, a celorce se ridică în aripi cu dumnezeescul dor.

Mărire . . . Și acum . . . Cu Duhul sfânt se țin toate cele văzute, împreună cu cele nevăzute, că însuș stăpânitor fiind din Treime unul este fără minciună.

Antifonul 2:

La munți, suflete, să ne ridicăm; mergi acolo, de unde vine ajutorul.

Mâna ta cea dreaptă și de mine, Hristoase, atingându-se, de toată înșelăciunea să mă păzască.

Mărire . . . Și acum . . . Sfântului Duh cuvântând să-i zicem: Tu ești Dumnezeu, viața, dorirea, lumina, mintea, tu bunătatea, tu împărățești în veci.

Prochimenul: Scoală-te, Doamne Dumnezeul meu, înalță-se mâna ta, nu uită pe săracii tăi până în sfârșit.

La laude:

Doamne, pecetluit fiind mormântul de cei fărădelege, ieșit-ai din mormânt precum te-ai născut din Născătoarea de Dumnezeu; n'au cunoscut cum te-ai întrupat îngerii cei fără de trup, n'au simțit cum ai înviat

ostaşii ceice te-au străjuit; că amândouă s'au precetluit de către ceice ispitiau, şi s'au arătat minuni celorce se închină cu credinţă tainei, pe care celorce o lăudăm, dă-ne nouă bucurie şi mare îndurare.

Doamne, încuietorile cele veşnice ai sfărămat şi legăturile rupând din mormânt ai înviat, lăsând cele de îngropare ale tale întru mărturia adevăratei îngropării tale, cei de trei zile, şi ai mers mainainte în Galileia, celce ai fost străjuit în peşteră; mare este îndurarea ta, Mântuitorul cel necuprins, îndură-te spre noi.

La liturghie, fericirile :

Tâlharul pe cruce pe tine Dumnezeu a fi crezându-te, Hristoase, te-a mărturisit curat din inimă strigând: Pomeneşte-mă Doamne întru împărăţiă ta.

Pe celace pe lemnul crucii a înflorit viaţa neamului nostru şi a uscat blăstămul cel de pe lemn, ca pe Mântuitorul şi Făcătorul, cu glas să-l lăudăm.

Mărire . . . Şi acum . . . Bucură-te biserica lui Dumnezeu cea însufleţită şi ușă neumblată, bucură-te scaun nears şi în chipul

focului, bucură-te maica lui Emanuil, a lui Hristos Dumnezeul nostru.

Prochimenul apostolului: Tu Doamne ne vei păzi și ne vei apăra de neamul acesta în veac.

Glas 6.

Troparul:

Puterile îngerești la mormântul tău, și străjarii au amorțit, și sta Maria la mormânt, căutând prea curat trupul tău, prădat-ai iadul nefiind ispitit de dânsul, întimpinat-ai pe Fecioara dăruind viață, cela ce ai înviat din morți, Doamne mărire ție.

Mărire ... Și acum ... Celace ai numit pe maica ta bivecuvântată, venit-ai la patimă prin sfatul cel de bună voie; strălucit-ai pe cruce, vrând să cauți pe Adam, grăind îngerilor: Bucurați-vă împreună cu mine, că s'a aflat drahma cea pierdută. Celace ai rânduit toate cu înțelepciune, mărire ție.

Sidelna întâia:

Mormântul deschis fiind și iadul tânguindu-se Maria a strigat către apostolii

cei ascunși: Ieșiți lucrătorii viei, binevestiți cuvântul învierii, înviat-a Domnul dând lumii mare îndurare.

Mărire ... Și acum ... Mai nainte a spus Ghedeon zămislirea și a tâlcuit David nașterea ta, Născătoare de Dumnezeu, că s'a pogorît ca ploaia pe lână Cuvântul în pântecele tău, și ai odrăslit fără sămânță pământe sfinte, lumii mântuire, pe Hristos Dumnezeul nostru, ceeace ești plină de dar.

Sidelna a doua:

Vieața în mormânt a zăcut și pecetea pe piatră s'a pus, ca pe un împărat adormit ostașii au străjuit pe Hristos, și pe vrăjmașii săi nevăzut bătându-i a înviat Domnul.

Antifonul 1:

La cer ochii mei ridic către tine Cuvinte, îndură-te spre mine ca să viez ție.

Îndură-te spre noi urgisiții, întocmindu-ne vase de bună treabă, ție Cuvinte.

Mărire ... Și acum ... Prin sfântul Duh este pricina a toată mântuirea; de suflă spre cineva acesta după vrednicie, curând

îl ridică din cele de pe pământ, în aripi îl înalță, crește-l, și sus îl așează.

Antifonul 2:

Că de n'ar fi fost Domnul întru noi, nimenea din noi nu ar fi putut suferi luptarea vrăjmașului, că ceice biruesc de aicia se înalță.

Cu dinții lor să nu se apuce sufletul meu ca o pasăre, Cuvinte; vai mie, cum voiu scăpà de vrăjmași, iubitor de păcate fiind.

Mărire ... Și acum ... Prin duhul sfânt este îndumnezeirea tuturor, bunavoire, înțelegerea, pacea și binecuvântarea, că întocmai lucrător este cu Tatăl și cu Cuvântul.

Prochimenul: Doamne, deșteaptă puterea ta și vino ca să ne mântuești pe noi.

La laude:

Crucea ta, Doamne, viață și învierea poporului tău este, și spre dânsa nădăjduindu-ne, pe tine Dumnezeul nostru, celace ai înviat, te lăudăm, îndură-te spre noi.

Îngroparea ta, stăpâne, raiul a deschis neamului omenesc, și din stricăciune mântuindu-ne, pe tine celace ai înviat te lăudăm, îndură-te spre noi.

La liturghie, fericirile:

Pomenește-mă, Dumnezeule Mântuitorul meu, când vei veni întru împărăția ta și mă mântuește, ca un iubitor de oameni.

Pe Adam cel prin lemn amăgit, iar prin lemnul crucii l-ai mântuit, și pe tâlharul celce a strigat: Pomenește-mă Doamne, întru împărăția ta.

Mărire . . . Și acum . . . Ceeace negrăit în cele de apoi ai zămislit și ai născut pe Făcătorul tău, fecioară, mântuește pe ceice te măresc pe tine.

Prochimenul apostolului: Mântuește Doamne poporul tău și binecuvântă moștenirea ta.

Glas 7.

Troparul:

Stricat-ai cu crucea ta moartea, deschis-ai tâlharului raiul, plângerea purtătoarelor de mir o ai schimbat, și apostolilor tăi a binevești le-ai poruncit, că ai înviat Hri-

stoase Dumnezeule, dăruind lumii mare îndurare.

Mărire... Și acum... Ceeace ești visteria învierii noastre, pe ceice nădăjduesc spre tine, întru tot lăudată, scoate-i din groapă și din adâncul păcatelor, că tu pe cei vinovați păcatului i-ai mântuit, ceeace ai născut mântuirea, care mainainte de naștere ai fost fecioară, și în nastere fecioară, și după naștere iarăș ai rămas fecioară.

Sidelna întâia:

Vieață în mormânt ai zăcut și pecetea pe piatră s'a pus, ca pe un împărat adormit străjarii au păuzit pe Hristos, și îngerii l-au mărit ca pe un Dumnezeu fără de moarte, și muierile au strigat: Înviat-a Domnul, dând lumii mare îndurare.

Mărire... Și acum... Pe celace s'a răstignit pentru noi și a înviat, Hristos Dumnezeu, și a surpat puterea morții neîncetat roagă-l de Dumnezeu Născătoare fecioară, ca să se mântuească sufletele noastre.

Sidelna doua:

Pecetluit fiind mormântul, vieață din mormânt ai răsărit, Hristoase Dumnezeule, și

uşile fiind încuiate, înaintea învăţăceilor ai stătut vieaţa tuturor, duh drept printrânşi înoindu-ne nouă, după mare îndurarea ta.

Antifonul 1:

Robia Sionului dintru înşălăciune o ai întors, şi pe mine, Mântuitorule, mă viază, scoţându-mă din robia patimii.

Celce samănă în austru scârbe, posturi cu lacrămi, acesta va secerà mănunchi de bucurie pururea de hrana vieţii.

Mărire... Şi acum... Prin sfântul Duh izvorul dumnezeeştilor vistierii, prin care este înţelepciunea, înţelegerea, frica; aceluia lauda, mărirea, cinstea şi puterea.

Antifonul 2:

De n'ar zidì Domnul casa sufletului, îndeşert ne-am ostenì, că fără de acela nici lucrarea, nici cuvântul nu se săvârşeşte.

Cei din rodul pântecelui, sfinţii mişcându-se de duhul, răsar învăţături părinteşti, de moştenire fiască.

Mărire... Şi acum... Prin sfântul Duh toate împreună a fi au, că mai nainte de toate este Dumnezeu, domnia tuturor, lumină neapropiată, viaţa tuturor.

Prochimenul: Scoală-te, Doamne Dumnezeul meu, înalţă-se mâna ta, nu uită pe săracii tăi până în sfârşit.

La laude:

Înviat-a Hristos din morţi, deslegând legăturile morţii; binevesteşte pământule bucurie mare, lăudaţi ceruri mărirea lui Dumnezeu.

Învierea lui Hristos văzând, să ne închinăm sfântului Domn Isus, unuia celui fără de păcat.

La liturghie, fericirile:

Frumos erà şi bun la mâncare rodul ce m'a omorît; Hristos este pomul vieţii, din care mâncând nu mor, ci strig cu tâlharul: Pomeneşte-mă Doamne întru împărăţia ta.

Pe cruce înălţându-te, îndurate, zapisul lui Adam de păcatul cel de demult l-ai şters şi ai mântuit din înşălăciune tot

neamul omenesc; pentru aceasta te lăudăm pe tine, făcătorule de bine Doamne.

Mărire . . . Şi acum . . . Născut-ai pe Fiul şi Cuvântul Tatălui cu trup pe pământ, precum însuş ştie, Născătoare de Dumnezeu; pentru aceasta, fecioară maică, cei îndumnezeiţi prin tine, bucură-te strigăm ţie, nădejdea creştinilor.

Prochimenul apostolului: Domnul tărie poporului său va da, Domnul va binecuvântă pe poporul său cu pace.

Glas 8:

Dintru înălţime te-ai pogorît, îndurate, şi îngropare ai luat de trei zile, ca să ne slobozeşti pe noi din patimi, celace eşti vieaţa şi învierea noastră, Doamne, mărire ţie.

Mărire . . . Şi acum . . . Celace pentru noi te-ai născut din fecioară şi răstignire ai răbdat, bunule, care cu moartea pe moarte ai prădat şi învierea ai arătat ca un Dumnezeu, nu trece cu vederea pe ceice i-ai zidit cu mâna ta, arată iubirea ta de oameni, mult îndurate, primeşte pe Născătoare de Dumnezeu ceeace te-a născut pe

tine, care se roagă pentru noi, și mântuește, Mântuitorul nostru, pe poporul cel desnădăjduit.

Sidelna întâia:

Înviat-a din morți viața tuturor, și înger luminat muierilor a strigat: Părăsiți-vă de lacrimi, apostolilor binevestiți, strigați lăudând, că a înviat Hristos Domnul, care bine a voit a mântui ca un Dumnezeu neamul omenesc.

Mărire... Și acum... Pe ceeace este ușă cerească și sicriu, munte cu totul sfânt, nor strălucit, să o lăudăm, scară cerească, raiu cuvântator, mântuirea Evei și vistierie mare a toată lumea, că întrânsa s'a lucrat mântuirea lumii și iertarea păcatelor celor de demult; pentru aceasta strigăm către dânsa: Roagă pe Fiul tău și Dumnezeu să dăruească iertare de păcate celorce se închină cu credință preasfintei nașterii tale.

Sidelna a doua:

Oamenii, Mântuitorule, mormântul tău l-au precetluit, și îngerul piatra de pe ușa o a prăvălit, muierile te-au văzut sculat

din morți, și acelea bine au vestit învățăceilor tăi în Sion, că ai înviat viața tuturor și s'au dezlegat legăturile morții, Doamne mărire ție.

Antifonul 1:

Din tinerețele mele vrăjmașul mă ispitește și cu desfătări mă aprinde; iară eu nădăjduindu-mă spre tine Doamne, îl biruesc pe el.

Ceiace urăsc Sionul să se facă mai nainte de a se smulge ca iarba, că va tăia Hristos grumazii lor cu tăiere de munci.

Mărire ... Și acum ... Cu Duhul sfânt viază toate, lumină din lumină, Dumnezeu mare, împreună cu Tatăl îl laudăm pe el, și cu Cuvântul.

Antifonul 2:

Inima mea cu frica ta să se acopere, cu gândul smerindu-se, ca nu înălțându-se să cadă dela tine cu totul, îndurate.

Spre Domnul celce are nădejde, nu se va înfricoșà atuncia, când va judecà toate cu foc și cu muncă.

Mărire ... Și acum ... Cu Duhul sfânt fiecare cel dumnezeesc vede și mai nainte

grăește, face minuni de sus; că deși este în trei străluciri Dumnezeu, dar începătoria este una.

Prochimenul: Împărăți-va Domnul în veac, Dumnezeul tău Sioane în neam și în neam.

La laude:

Doamne, de ai și stătut înaintea divanului, de Pilat fiind judecat, dar nu te-ai depărtat de pe scaun, cu Tatăl împreună șăzând, și înviind din morți, lumea ai slobozit din robia celui străin, ca un îndurat și de oameni iubitor.

Doamne, de te-au și pus jidovii ca pe un mort în mormânt, dar ca pe un împărat adormit străjarii te-au străjuit, și ca pe o vistierie a vieții cu pecete te-au pecetluit, ci ai înviat și ai dat nestricăciune sufletelor noastre.

La liturghie, fericirile:

Pomenește-ne pe noi, Hristoase Mântuitorul lumii, precum ai pomenit pe tâlharul pe lemn, și ne învrednicește pe toți, unule îndurate, împărăției tale cei cerești.

Ascultă Adame şi te bucură cu Eva, că celce v'a izgonit mai nainte pe voi pe amândoi, şi prin înşelăciune v'a luat robi, cu crucea lui Hristos s'a surpat.

Mărire... Şi acum... Bucură-te încăperea lui Dumnezeu cea desfătată, bucură-te sicriul legii noi, bucură-te năstrapă aurită, din care s'a dat tuturor mâna cea cerească.

Prochimenul apostolului: Rugaţi-vă şi răsplătiţi Domnului Dumnezeului nostru.

Svetilnele învierii şi stihirile celor 11 evanghelii

Svetilna 1.

Cu învăţăceii să ne suim la muntele Galileii, prin credinţă să vedem pe Hristos grăind, că a luat puterea de sus şi a celor de jos, să ne învăţăm, cum învaţă a boteză toate neamurile: în numele Tatălui şi al Fiului şi al sfântului Duh, şi a petrece cu tăinuitorii, precum s'a făgăduit, până la sfârşitul veacului.

Stihira evangheliei, glas 1.

În munte învăţăceii mergând pentru înălţarea cea de pe pământ, înaintea lor a stătut Domnul şi s'au închinat lui, şi de puterea cea dată lor pretutindenea învăţându-se, întru cea de subt cer s'au trimis să binevestească învierea cea din morţi şi suirea

la ceruri; cu cari în veci a petrece s'a făgăduit nemincinosul Hristos Dumnezeu și Mântuitorul sufletelor noastre.

Svetilna 2.

Piatra văzându-o răsturnată purtătoarele de mir s'au bucurat, că au văzut pe un tânăr șezând la mormânt și acela a zis lor: Iată, Hristos s'a sculat, spuneți învățăceilor, împreună și lui Petru, mergeți mai înainte la muntele Galileii, acolo voua se va arătă, precum a zis mai înainte prietinilor.

Stihira evangheliei, glas 2:

Cu mirezme venind muierele celece au fost cu Maria și nepricepându-se cum le va fi lor, ca să-și dobândească dorirea, s'a arătat piatra răsturnată și dumnezeesc tânăr potolind turburarea sufletelor lor, că a zis: S'a sculat Isus Domnul, pentru aceasta propovăduiți binevestitorilor lui învățăcei să alerge în Galileia și îl vor vedeà pe el înviat din morți, ca pe dătătorul de vieață și Domnul.

Svetilna 3.

Că Hristos s'a sculat, nimenea să nu fie necredincios, că s'a arătat Mariei, apoi s'a

văzut de ceice au mers la sat, și tăinuitorilor iarăș s'a arătat șezând cei unsprezece, pe cari trimițându-i să boteze, la ceruri s'a înălțat, de unde s'a și pogorît, întărind binevestirea cu mulțime de semne.

Stihira evangheliei, glas 3:

Magdalinei Mariei, ceice a vestit învierea Mântuitorului cea din morți si arătarea, necrezându-i învățăceii, li-s'a împutat învărtoșarea inimii, ci cu semne întrarmându-se și cu minuni, la binevestire s'au trimis, și tu Doamne la începătorul luminii Tatăl te-ai înălțat, iară ei au binevestit pretutindenea cuvântul cu minuni la credință aducând, pentru aceasta luminându-ne printrânșii, mărim învierea ta cea din morți, iubitorule de oameni.

Svetilna 4.

Cu fapte bune luminându-ne, să vedem pe bărbații ceice au stătut de față la mormântul cel de viață primitor, în haine strălucitoare, mironosițele plecându-și fața la pământ, și învierea celuice stăpânește cerul să ne învățăm, și cătră viață la mormânt să alergăm cu Petru, și de ceeace s'a

făcut mirându-ne, să rămânem, ca să vedem pe Hristos.

Stihira evangheliei, glas 4:

Mânecare adâncă eră şi muierile au venit la mormântul tău Hristoase, ci trupul cel dorit de dânsele nu s'a aflat, pentru aceasta mirându-se ele, ceice li-au stătut înainte în veşminte strălucitoare li-au zis: Ce căutaţi pe cel viu cu cei morţi s'a sculat precum a zis mainainte, cum nu vă aduceţi aminte de cuvintele lui? Cărora crezând ele, cele văzute li-au binevestit, dară s'au părut a fi minciună vestirile, aşa au fost încă zăbavnici învăţăceii, însă Petru a alergat şi văzând a mărit întru sine minunile tale.

Svetilna 5.

Vieaţa şi calea Hristos din morţi sculându-se, împreună cu Cleopa şi cu Luca a călătorit, de cari s'a şi cunoscut la Emaus frângând pânea, ale cărora suflete şi inimi erau arzând, când li-a grăit lor pe cale şi li-a tâlcuit scripturile de celece a pătimit, cu cari să strigăm: S'a sculat şi s'a arătat şi lui Petru.

Stihira evangheliei, glas 5:

O, prea înțelepte judecățile tale Hristoase, cum lui Petru prin giolgiurile singure ai dat a cunoaște învierea ta, și cu Luca și cu Cleopa împreună călătorind ai vorbit, și vorbind nu îndată te-ai arătat pe tine, pentru aceasta și împutare ai luat, ca și cum ai fost un străin în Ierusalim și n'ai fost părtaș până în sfârșit la sfaturile lor; ci ca celace toate spre folosul zidirii le orânduești și prorociile cele de tine li-ai descoperit, și când ai bine cuvântat pânea te-ai cunoscut de dânșii, ale cărora inimi și mai înainte de aceasta spre cunoașterea ta se aprindeau, cari și învățăceii fiind adunați, iată luminat li-a bine vestit lor învierea, prin care mântuește-ne pe noi.

Svetilna 6.

Arătând că om ești, Mântuitorule, după ființă, în mijloc ai stătut înviind din groapă, și cu mâncarea împărtășindu-te, ai învățat botezul pocăinții, și îndată te-ai înălțat la cerescul Părinte, și învățăceilor a le trimite pe Mângâitorul te-ai făgăduit, prea dumnezeescule omule Dumnezeule, mărire scularii tale.

Stihira evangheliei, glas 6 :

Pacea adevărată tu ești Hristoase, către oamenii lui Dumnezeu, pacea ta dându-o după sculare învățăceilor, înfricați i-ai arătat pe dânșii, părându-li-se că văd duh, ci ai potolit turburarea sufletelor lor, arătându-le mânile și picioarele tale, dară necrezând ei încă, cu împărtășirea mâncării și cu pomenirea învățăturilor li-ai deschis lor mintea să înțeleagă scripturile, cărora și părintească făgăduință făgăduindu-le, și binecuvântându-i pe ei te-ai suit la cer, pentru aceasta cu dânșii ne închinăm ție, Doamne, mărire ție.

Svetilna 7.

Că au luat pe Domnul, Maria zicând, a alergat la mormânt Simon Petru și alt tăinuitor al lui Hristos, pe care îl iubia, și au alergat acești doi și au aflat giulgiurile singure zicând, și măhrama capului a fost osebită de dânsele, pentru aceasta iarăș au tăcut, până ce au văzut pe Hristos.

Stihira evangheliei, glas 7:

Iată întunerec și de dimineață și ce stai la groapă Marie, mult întunerec având în minte, lângă care întrebi, unde s'a pus Isus?

Ci vezi învățăceii împreună alergând, cum prin giulgiuri și prin măhramă au însemnat învierea, și și-au adus aminte de scriptura cea pentru aceasta, cu cari și prin cari și noi crezând, te lăudăm pe tine dătătorule de viață Hristoase.

Svetilna 8.

Doi îngeri văzând înlăuntrul mormântului, Maria s'a spăimântat, și pe Hristos necunoscându-l, ca pe un grădinar l-a întrebat: Doamne, unde ai pus trupul Isusului meu? Și prin strigare cunoscându-l, că era el însuș Mântuitorul, a auzit: Nu te atinge de mine, la Tatăl mă duc, spune fraților mei.

Stihira evangheliei, glas 8:

Lacrimile Mariei nu înzădar s'au vărsat cu căldură, că iată s'a învrednicit și învățăturilor îngerești și vederii tale, Isuse, ci încă cele pământești le cugetă ca o muiere neputincioasă, pentru aceasta s'a și oprit a nu se atinge de tine Hristoase, ci însă binevestitoare s'a trimis învățăceilor tăi, cărora bunele vestiri li-a spus suirea la moștenirea părintească vestindu-le, cu care învrednicește-ne și pe noi arătării tale, stăpâne Doamne.

Svetilna 9.

Fiind uşile încuiate, stăpâne, dacă ai întrat, ai umplut pe apostoli de Duhul cel prea sfânt şi pace făcându-le li-ai suflat, cărora şi a legà şi a deslegà păcatele li-ai zis, şi după opt zile coasta ta Tomei o ai arătat şi mânile, cu care strigăm: Domnul şi Dumnezeu tu eşti.

Stihira evangheliei, glas 5:

Întru anii cei de apoi fiind seară întru una a sâmbetelor, stătut-ai înaintea prietinilor Hristoase, şi cu minune ai adeverit minunea, învierea ta cea din morţi, fiind încuiată intrarea uşilor, ai umplut de bucurie pe învăţăcei, şi Duh sfânt li-ai împărţit lor, şi puterea iertării păcatelor li-ai dat, şi pe Toma nu l-ai lăsat să se afunde în valul necredinţei, pentru aceasta dă-ne şi nouă cunoştinţă adevărată şi iertare de păcate, îndurate Doamne.

Svetilna 10.

Marea Tiberiadei cu feciorii lui Zevedeiu, pe Natanail şi cu Petru şi cu alţi doi de demult şi pe Toma i-a avut la vânătoare,

cari după porunca lui Hristos deadreapta aruncând mrejile, au tras mulțime de pești, pe cari Petru cunoscându-l, a înotat către dânsul, cărora a treia oară s'a arătat, și pâne li-a arătat și pește pe cărbuni.

Stihira evangheliei, glas 6:

După pogorîrea la iad și după învierea din morți întristându-se, precum li-se cădea, învățăceii pentru despărțirea ta Hristoase, la lucrare s'au întors; și iarăș luntrea și mrejile și vânatul nicăirea, ci tu Mântuitorule arătându-te ca un stăpân al tuturor, deadreapta ai poruncit să arunce mrejile, și s'a făcut cuvântul lucru îndată și mulțime de pești și cină străină gata pe pământ, cu care împărtășindu-se atuncia învățăceii, și pe noi acum duhovnicește ne învrednicește să ne desfătăm, iubitorule de oameni Doamne.

Svetilna 11.

După dumnezeeasca sculare de trei ori pe Petru: iubești-mă? întrebându-l Domnul, l-a pus peste oile sale mai mare păstor; care văzând pe celce îl iubià Isus mergând după el, a întrebat: dar acesta ce e? De

voiu vrea, a zis, să rămână acesta pânăce iarăș voiu veni, ce-ți este ție prietine Petre?

Stihira evangheliei, glas 8:

Arătându-te pe tine învățăceilor tăi, Mântuitorule, după înviere, lui Simon i-a dat păsterea oilor, spre răsplătirea dragostei, adecă purtare de grijă de a le păstorì pe dânsele; pentru aceasta ai și zis: De mă iubești, Petre, paște mieluseii mei, paște oile mele; iară el îndată arătând iubirea de prietesug, pentru celalalt învățăcel a întrebat, cu ale cărora rugăciuni, Hristoase, turma ta o păzește de lupii ceice o pierd pe dânsa.

Cântări la sărbătorile de peste an

La 8 Septemvrie:

Naşterea Născătoarei de Dumnezeu.

Tropar, glas 4:

Naşterea ta de Dumnezeu Născătoare fecioară, bucurie a vestit la toată lumea, că din tine a răsărit soarele dreptăţii, Hristos Dumnezeul nostru, că deslegând blăstămul a dat binecuvântare şi stricând moartea ni-a dăruit nouă vieaţă veşnică.

Condac, glas 4:

Ioachim şi Ana din defăimarea nenaşterii de fii, şi Adam şi Eva din stricăciunea morţii s'au slobozit, preacurată întru sfântă naşterea ta; aceasta o păznueşte şi poporul tău, de vina păcatelor mântuindu-se, când

strigă către tine: Cea stearpă naște pe Născătoarea de Dumnezeu și hrănitoarea vieții noastre.

Irmos, glas 8:

Mărește suflete al meu pe ceeace s'a născut din cea stearpă, pe fecioara Maria.

Străin lucru este maicelor fecioria, străină și fecioarelor nașterea de fii; întru tine, de Dumnezeu Născătoare, amândouă s'au rânduit; pentru aceasta toate semănțiile pământului neîncetat pe tine te mărim.

Priciasna:

Ochiul inimii mele îl ridic către tine, stăpână, nu trece cu vederea puțina mea suspinare; în ciasul, când va judecà Fiul tău lumea, fi mie acoperemânt și ajutătoare.

La 14 Septemvrie:

Înălțarea cinstitei cruci.

Tropar, glas 1:

Mântuește Doamne poporul tău și binecuvântă moștenirea ta, biruință regelui nostru

asupra dușmanilor dăruește și cu crucea ta păzește pe poporul tău.

Condac, glas 4:

Celace te-ai înălțat pe cruce de bunăvoie, poporului tău celui nou, numit cu numele tău, îndurările tale dăruește-i, Hristoase Dumnezeule; veselește cu puterea ta pe regele nostru, dăruindu-i lui biruință asupra dușmanilor, având ajutorul tău, armă de pace, nebiruită biruință.

Irmos, glas 8:

Mărește suflete al meu preacinstită crucea Domnului.

Raiu de taină ești Născătoare de Dumnezeu, care ai odrăslit nelucrat pe Hristos, întru care lemnul crucii cel de viață purtător pe pământ s'a sădit; pentru aceasta acum înălțat fiind, închinându-ne lui, pe tine te mărim.

Priciasna: Însemnatu-s'a peste noi lumina feții tale, Doamne.

La 14 Octomvrie:
Cuvioasa Paraschiva.

Tropar, glas 8:

Întru tine maică cu osândie s'a mântuit cel după chip, că luând crucea ai urmat lui Hristos şi lucrând ai învăţat să nu se uite la trup, căci este trecător, ci să poarte grijă de suflet, de lucrul cel nemuritor; pentru aceasta şi cu îngerii împreună se bucură, cuvioasă Paraschivă, duhul tău.

Condac, gals 3:

Pe sfânta folositoarea celorce sunt întru nevoi, toţi cu bună credinţă să o lăudăm, pe preacinstita Paraschiva, că aceasta vieaţa cea stricăcioasă lăsând, cea nestricăcioasă a luat în veci, pentru aceasta mărire a aflat şi daruri de minuni, cu dumnezeească poruncă.

Priciasna:

Ostenit-am întru suspinul meu, spăla-voiu în toate nopţile patul meu, cu lacrămile mele aşternutul meu voiu udà. Toţi s'au

abătut, împreună netrebnici s'au făcut, nu este celace face bunătate, nu este până la unul.

La 26 Octomvrie:

Sfântul Dimitrie.

Tropar, glas 3:

Mare apărător te-a aflat întru primejdii lumea, purtătorule de chinuri, pe tine celace ai biruit pe păgâni; deci precum mândria lui Lie ai surpat şi la luptă îndrăzneţ ai făcut pe Nestor, aşa sfinte Dimitrie, pe Hristos Dumnezeu roagă-l, să ne dăruească nouă mare îndurare.

Condac, glas 2:

Cu curgerile sângiurilor tale, Dimitrie, biserica Dumnezeu o a roşit, celce ţi-a dat ţie tărie nebiruită, şi păzeşte cetatea ta nevătămată, că tu eşti întărirea ei.

Priciasna: Întru pomenire veşnică va fi dreptul.

La 8 Noemvrie:

Sfinţii arhangheli Mihail şi Gavril.

Tropar, glas 4:

Maimarilor voievozi ai oştilor cereşti, rugându-vă pe voi noi nevrednicii, ca cu

rugăciunile voastre să ne acoperiți pe noi cu acoperemântul aripilor măririi voastre cei netrupești, păzindu-ne pe noi ceice cădem cu deadinsul și strigăm: Mântuiți-ne din nevoi ca niște mai mari peste cetele puterilor celor de sus.

Condac, glas 2:

Maimarilor voievozi ai lui Dumnezeu, slujitorii dumnezeeștii măriri, povățuitorii oamenilor și căpeteniile îngerilor, ceeace este de folos cereți nouă și mare îndurare, ca niște mai mari voievozi ai celor fără de trupuri.

Priciasna: Lăudați pe Domnul din ceruri.

La 21 Noemvrie:

Întrarea în biserică a Născătoarei de Dumnezeu.

Tropar, glas 4:

Astăzi înainte însemnarea buneivoințe a lui Dumnezeu și binevestirea mântuirii oamenilor, în biserica lui Dumnezeu luminat fecioara se arată și pe Hristos tuturor mainainte îl vestește. Acesteea și noi cu mare

glas să-i strigăm: Bucură-te plinirea rânduielii Ziditorului.

Condac, glas 4:

Preacurată biserica Mântuitorului, cămara cea de mult preț și fecioară, sfințita vistierie a măririi lui Dumnezeu, astăzi se aduce în casa Domnului, împreună aducând darul Duhului lui Dumnezeu, pe care o laudă îngerii lui Dumnezeu: Aceasta este cortul cel ceresc.

Irmos, glas 4:

Îngerii întrarea cei preacurate văzând s'au mirat, cum fecioara a întrat în sfânta sfintelor.

Ca de un sicriu însuflețit al lui Dumnezeu, nicidecum să nu se atingă mâna celor spurcați; iară buzele credincioșilor, Născătoarei de Dumnezeu, fără tăcere, glasul îngerului cântând, cu bucurie să strige: Cu adevărat mai pe sus de toți ești fecioară curată.

Priciasna: Ochiul inimii mele îl ridic către tine, stăpână, nu trece cu vederea puțina mea suspinare; în ciasul, când va judecă Fiul tău lumea, fi mie acoperemânt și ajutătoare.

La 6 Decemvrie:

Sfântul Nicolae.

Tropar, glas 4:

Îndreptător credinții și chip blândețelor, învățător înfrânării te-a arătat pe tine turmei tale adevărul lucrurilor, pentru aceasta ai câștigat cu smerenia cele înalte, cu sărăcia cele bogate, părinte ierarhe Nicolae, roagă pe Hristos Dumnezeu să mântuească sufletele noastre.

Condac, glas 3:

În Mira sfinte, sfințitor te-ai arătat, că evanghelia lui Hristos plinindu-o, cuvioase, ți-ai pus sufletul tău pentru poporul tău, și ai mântuit pe cel nevinovat de moarte, pentru aceasta te-ai sfințit ca un mare tăinuitor al darului lui Dumnezeu.

Priciasna: Doamne, buzele mele vei deschide și gura mea va vesti lauda ta.

Duminică înainte de nașterea Domnului:

Pomenirea sfinților dela Adam până la Iosif logodnicul.

Tropar, glas 2:

Mari sunt isprăvile credinței, în izvorul văpăii ca întru o apă de odihnă sfinții trei

coconi s'au bucurat, şi prorocul Danil leilor păstor ca unor oi s'a arătat, pentru rugăciunile lor, Hristoase Dumnezeule, îndură-te spre noi.

Condac, glas 6:

Chipul cel scris de mână necinstindu-l, ci cu fiinţa cea nescrisă întrarmându-vă, de trei ori fericiţilor, în lupta focului v'aţi preamărit şi în mijlocul văpăii cei nesuferite stând, pe Dumnezeu aţi chiemat: Grăbeşte, o îndurate, şi sârgueşte ca un bun spre ajutorul nostru, că poţi voind.

La 25 Decemvrie:

Naşterea Domnului.

La liturghie.

Antifonul întâiu: Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Mântuitorule, mântueşte-ne pe noi. *(De 3 ori).*

Antifonul al doilea: Mântueşte-ne pe noi, Fiul lui Dumnezeu, celce te-ai născut din fecioară, pe noi ceice-ţi cântăm ţie, Aliluia.

Antifonul al treilea: Tropar, glas 4:

Naşterea ta, Hristoase Dumnezeul nostru, răsărit-a lumii lumina cunoştinţii, că întru

dânsa, ceiace slujiau stelelor, dela stea s'au învățat să se închine ție, soarelui dreptății, și să te mărească pe tine, răsăritul cel de sus, Doamne mărire ție. *(De 3 ori).*

După intrare: Din pântece mainainte de luceafăr te-am născut.

Condac, glas 3:

Fecioara astăzi pe cel mai pe sus înființat naște, și pământul peștera celui neapropiat aduce, îngerii cu păstorii măresc, iară magii cu steaua călătoresc, că pentru noi s'a născut cocon tânăr, Dumnezeu cel mainainte de veci.

Înloc de Sfinte Dumnezeule, cântăm: Câți în Hristos v'ați botezat, în Hristos v'ați și îmbrăcat, Aliluia.

Irmosul, glas 1:

Mărește suflete al meu pe cea mai cinstită și mai mărită decât oștile cele de sus, pe fecioara preacurată, de Dumnezeu Născătoarea.

Taină străină văz și preamărită, cer fiind peștera, scaun de heruvimi fecioara, ieslea sălășluire, întru care s'a culcat cel neîncăput

Hristos Dumnezeu, pe care lăudându-l îl mărim.

Priciasna: Mântuire a trimis Domnul poporului său.

Duminică după naşterea Domnului.

Sfântul Iosif logodnicul fecioarei Maria, David împăratul şi prorocul, şi Iacov fratele Domnului.

Tropar, glas 2:

Binevesteşte Iosife, lui David dumnezeescului părinte, minunile; că pe fecioara ai văzut născând, cu magii te-ai închinat, cu păstorii ai mărit, prin înger înştiinţare luând; roagă pe Hristos Dumnezeu, să mântuească sufletele noastre.

Condac, glas 3: Fecioara astăzi . . .

La 1 Ianuarie:

Tăierea împrejur a Domnului şi sf. Vasile.

Tropar praznicului, glas 1:

Celace şezi pe scaun în chipul focului întru cei de sus, împreună cu Părintele cel fără de început şi cu dumnezeescul tău

Duh, bine ai voit a te naște pe pământ din fecioara maica ta, care nu știe de bărbat, pentru aceasta te-ai și tăiat împrejur a opta zi. Mărire sfatului tău celui prea bun, mărire rânduielii tale, mărire smereniei tale, unule iubitorule de oameni.

Troparul sfântului, glas 1:

În tot pământul a ieșit vestirea ta, că acela a primit cuvântul tău, prin care cu dumnezeească cuviință ai învățat, firea celorce sunt ai arătat, obiceiurile oamenilor le-ai împodobit, împărătească preoție, părinte cuvioase, roagă pe Hristos Dumnezeu să mântuească sufletele noastre.

Condac, glas 3:

Domnul tuturor tăierea împrejur rabdă și greșelele oamenilor ca un bun le taie, dă mântuire astăzi lumii, și se bucură întru cei de sus ierarhul Ziditorului și purtătorul de lumină, dumnezeescul tăinuitor al lui Hristos, Vasilie.

Irmos, glas 8:

De tine se bucură, ceeace ești plină de dar, toată făptura: soborul îngeresc și neamul

omenesc; ceiace eşti biserică sfinţită şi raiu cuvântător, lauda fecioriei, din care Dumnezeu s'a întrupat şi prunc s'a făcut, celce este mainainte de veci, Dumnezeul nostru; că braţul tău scaun l-a făcut şi pântecele tău mai desfătat decât cerurile l-a lucrat. De tine se bucură, ceiace eşti plină de dar, toată făptura. Mărire ţie.

Priciasna: Lăudaţi pe Domnul din ceruri.

La 6 Ianuarie:

Botezul Domnului.

La liturghie:

Antifonul întâiu: Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Mântuitorule, mântueşte-ne pe noi. *(De 3 ori).*

Antifonul al doilea: Mântueşte-ne pe noi, Fiul lui Dumnezeu, celce te-ai botezat în Iordan, pe ceice-ţi cântăm ţie: Aliluia.

Antifonul al treilea: Troparul, glas 1:

În Iordan botezându-te tu Doamne, închinarea Treimii s'a arătat, că glasul Părintelui a mărturisit ţie, Fiu iubit pe tine numindu-te, şi Duhul în chip de porumb a adeverit întărirea cuvântului, celce te-ai arătat Hristoase

Dumnezeule şi lumea ai luminat, mărire ţie. *(De 3 ori).*

La intrare: Bine este cuvântat celce vine întru numele Domnului.

Condac, glas 4:

Arătatu-te-ai astăzi lumii şi lumina ta Doamne s'a însemnat peste noi, cari cu credinţă te lăudăm, venit-ai şi te-ai arătat lumina cea neapropiată.

Înloc de Sfinte Dumnezeule, *cântăm:* Câţi în Hristos v'aţi botezat, în Hristos v'aţi şi îmbrăcat, Aliluia.

Irmosul, glas 2:

Măreşte suflete al meu pe celce în Iordan şi dela Ioan a luat botezul.

Nu se pricepe toată limba a te lăudă după vrednicie şi se întunecă şi mintea cea mai pe sus de lume a cântă ţie, de Dumnezeu Născătoare; însă fiind bună, primeşte credinţa, că ştii dragostea nostră cea dumnezeească, că tu creştinilor eşti folositoare, pe tine te mărim.

Priciasna: Arătatu-s'a darul cel mântuitor tuturor oamenilor.

La sfințirea apei, stihiri, glas 8:

Glasul Domnului peste ape strigă grăind: Veniți de luați toți duhul înțelepciunii, duhul înțelegerii, duhul temerii de Dumnezeu, al lui Hristos, celuice s'a arătat.

Astăzi firea apelor se sfințește și se desparte Iordanul, și-și întoarce curgerea apelor sale, văzând pe Stăpânul botezându-se.

Ca un om ai venit la râu, Hristoase împărate, și botez ca o slugă a luà te sârguești, bunule, din mânile mergătorului înainte, pentru păcatele noastre, iubitorule de oameni.

Mărire, Și acum. Cătră glasul celuice strigă în pustie: Gătiți calea Domnului, — venit-ai Doamne, chip de rob luând, botez cerând, celace nu știi de păcat. Văzutu-te-au apele și s'au temut, cutremuratu-s'a mergătorul înainte și a strigat grăind: Cum va lumină sfeșnicul pe lumină, cum își va pune mâna robul pe stăpânul? Sfințește-mă pe mine și apele, Mântuitorule, celace ai ridicat păcatul lumii.

Preotul: Înțelepciune.
Cititorul: Din prorocia Isaiei citire.
Preotul: Să luăm aminte.

Cititorul: Așa grăește Domnul: Să se veselească pustia cea însetată, să se bucure pustia și să înflorească ca crinul și să încolțească și toate să se veselească, și se vor veseli pustiile Iordanului, și mărirea Livanului s'a dat ei și cinstea Carmilului, și poporul meu va vedeà mărirea Domnului și înălțimea lui Dumnezeu. Întăriți-vă mâni slabe, și genunchiele slăbănoage vă mângăiați, și ziceți celor slabi de inimă: Întăriți-vă și nu vă temeți, iată Dumnezeul nostru cu judecată va răsplăti, acela va veni și ne va mântuì pe noi. Atunci se vor deschide ochii orbilor, și urechile surzilor vor auzì, atunci va sărì șchiopul ca cerbul și se va îndreptà limba gângavilor; că s'a vărsat în pustie apă și vale în pământ însetat. și vor fi cele fără de apă bălți și în pământul cel uscat izvoare de apă vor fi, acolo va fi veselia paserilor și lăcașul sirinilor și trestie și baltă. Acolo va fi cale curată, și cale sfântă se va chiemà și nu va trece acolo necurat, nici va fi acolo cale spurcată; cei risipiți vor merge pe dânsa și nu vor rătăcì; și nu va fi acolo leu, și fiară cumplită nu se va suì pe dânsa, nici se va aflà acolo, ci vor merge pe dânsa cei scutiți și aleși de Domnul; și

se vor întoarce și vor veni în Sion cu bucurie, și veselie veșnică peste capul lor, lauda și bucuria și veselia îi va ajunge pe dânșii, și va fugi durerea, scârba și suspinarea.

Preotul: Să luăm aminte. Pace tuturor.

Cititorul: Și duhului tău. *Prochimen:* Domnul este luminarea mea și mântuitorul meu, de cine mă voiu teme?

Preotul: Înțelepciune.

Cititorul: Din cartea cea către Corinteni a sfântului apostol Pavel citire.

Preotul: Să luăm aminte.

Cititotul: Fraților, nu voiesc să nu știți voi, că părinții noștri toți subt nor au fost, și toți prin mare au trecut, și toți prin Moisi s'au botezat în nor și în mare. Și toți aceeaș mâncare duhovnicească au mâncat, și toți aceeaș beutură duhovnicească au beut, că au beut din piatra cea duhovnicească, care urmă, iară piatra erà Hristos.

Evanghelia, ectenia și rugăciunea sfințirii apei; apoi troparul: În Iordan botezându-te...

La 30 Ianuarie:

Sfinții trei ierarhi: Vasilie, Grigore și Ioan

Tropar, glas 4:

Ca ceice ați fost la obiceiu întocmai cu apostolii și lumii învățători, Stăpânului tuturor rugați-vă, pace lumii să dăruească și sufletelor noastre mare îndurare.

Condac, glas 2:

Pe sfinții propovăduitori și de Dumnezeu vestitori, căpetenia învățătorilor tăi, Doamne, i-ai primit întru desfătarea bunătăților tale și odihna, că ostenelele acelora și moartea ai primit mai vârtos decât toată jertfa, celace însuți preamărești pe sfinți.

Priciasna: Doamne, buzele mele vei deschide și gura mea va vesti lauda ta.

La 2 Februarie:

Întâmpinarea Domnului.

Tropar, glas 1:

Bucură-te cea plină de dar Născătoare de Dumnezeu fecioară, că din tine a răsărit

soarele dreptății, Hristos Dumnezeul nostru, luminând pe cei din întunerec. Veselește-te și tu bătrânule drepte, celce ai primit în brațe pe slobozitorul sufletelor noastre, celce ni-a dăruit nouă și învierea.

Condac, glas 1:

Celace ai sfințit pântecele fecioarei cu nașterea ta și mânile lui Simeon le-ai binecuvântat precum se cădea, întâmpinând și acum ne-ai mântuit pe noi, Hristoase Dumnezeule, pentru aceasta împacă lumea de războaie și întărește pe regele nostru, pe care l-ai iubit, unule iubitorule de oameni.

Irmos, glas 3:

Născătoare de Dumnezeu, nădejdea tuturor creștinilor, acopere, păzește pe ceice nădăjduesc spre tine.

În lege, în umbră și în scriptură închipuire vedem noi credincioșii: toată partea bărbătească, ce deschide pântecele, sfânt lui Dumnezeu este; deci pe Cuvântul cel mainainte născut, Fiul Tatălui celui fără început, cel întâiu născut din maică, fără ispită bărbătească, îl mărim.

Priciasna: Lăudați pe Domnul din ceruri.

La 25 Martie:

Bunavestire.

Tropar, glas 4:

Astăzi este începătura mântuirii noastre şi arătarea tainei cei din veac, că Fiul lui Dumnezeu Fiu fecioarei se face şi Gavril darul bine îl vesteşte; pentru aceasta şi noi împreună cu dânsul Născătoarei de Dumnezeu să-i strigăm: Bucură-te cea plină de dar, Domnul este cu tine.

Condac; glas 8:

Apărătoare Doamne, pentru biruinţă mulţămiri, mântuindu-ne din nevoi, aducem ţie, Născătoare de Dumnezeu, noi robii tăi; ci ca ceeace ai stăpânire nebiruită, slobozeşte-ne din toate nevoile, ca să strigăm ţie: Bucură-te mireasă pururea fecioară.

Irmos, glas 4:

Binevesteşte pământule bucurie mare, lăudaţi ceruri mărirea lui Dumnezeu.

Ca de un sicriu însufleţit al lui Dumnezeu, nicidecum să nu se atingă mâna celor spurcaţi; iară buzele credincioşilor, Născă-

toarei de Dumnezeu, fără tăcere, glasul îngerului cântând, cu bucurie să strige: Bucură-te cea plină de dar, Domnul este cu tine.

Priciasna: Ochiul inimii mele îl ridic către tine, stăpână, nu trece cu vederea puțina mea suspinare; în ciasul, când va judecà Fiul tău lumea, fi mie acoperemânt și ajutătoare.

Vineria 5-a din post.

Seara, la priveghierea acatistului, tropar, glas 8:

Porunca cea cu taină luându-o întru cunoștință, cel fără de trup în casa lui Iosif degrab a stătut înainte, zicând celeice nu știà de nuntă: celce a plecat cerurile cu pogorîrea, încape fără schimbare tot întru tine, pe care și văzându-l în pântecele tău luând chip de rob, mă spăimântez a strigà către tine: Bucură-te mireasă pururea fecioară.

Condac, glas 8: Apărătoare Doame . . .

Duminica floriilor.

La liturghie:

Antifonul întâiu: Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Mântuitorule, mântuește-ne pe noi. *(De 3 ori).*

Antifonul al doilea: Mântuește-ne pe noi, Fiul lui Dumnezeu, celce ai șezut pe mânzul azinei, pe noi ceice-ți cântăm ție, Aliluia.

Antifonul al treilea: Tropar, glas 1:

Învierea cea de obște mainainte de patima ta încredințându-o, pe Lazar din morți l-ai sculat, Hristoase Dumnezeule; pentru aceasta și noi ca coconii, semnele biruinții purtând, ție biruitorului morții strigăm: Osană celui dintru înălțime, bine ești cuvântat, celce vini întru numele Domnului. *(De 3 ori).*

La întrare: Bine este cuvântat celce vine întru numele Domnului.

Condac, glas 6:

Pe scaun în cer și pe mânz pe pământ fiind purtat, Hristoase Dumnezeule, laudă dela îngeri ai primit și cântare dela tânării, ceice strigau ție: Bine ești cuvântat, celce vini să chiemi pe Adam.

Irmos, glas 4:

Dumnezeu e Domnul și s'a arătat nouă, tocmiți prăznuire și bucurându-ne veniți să mărim pe Hristos cu ramuri și cu stâlpări și cu cântări strigând lui: Bine e cuvântat,

celce vine întru numele Domnului, Mântuitorului nostru.

Priciasna: Lăudați pe Domnul din ceruri.

Joia patimilor.

Tropar, glas 8:

Când măriții învățăcei la spălarea cinii s'au luminat, atuncia Iuda cel rău credincios cu iubirea de argint bolnăvindu-se s'a întunecat, și judecătorilor celor fărădelege pe tine judecătorul cel drept te-a dat. Vezi iubitorule de avuții pe celace pentru aceasta spânzurare și-a agonisit, fugi de sufletul cel nesățios, celce a îndrăznit unele ca acestea asupra învățătorului. Celace ești spre toți bun, Doamne, mărire ție.

Condac, glas 2:

Pâne luând în mâni vânzătorul, pe ascuns aceleași le-a tins și a luat prețul celuice a zidit cu mânile sale pe om, și neîndreptat a rămas Iuda sluga și înșelătorul.

Vineria patimilor.

Tropar, glas 4:

Răscumpăratu-ne-ai pe noi din blăstămul legii cu scump sângele tău, pe cruce

pironindu-te şi cu sulița în coastă împungându-te, nemurire ai izvorît oamenilor, Mântuitorul nostru, mărire ţie.

Condac, glas 8:

Pe celce s'a răstignit pentru noi veniţi toţi să-l lăudăm, că pe acesta l-a văzut Maria pe lemn şi a zis: Deşi rabzi răstignire, tu eşti Fiul şi Dumnezeul meu.

La Duminica Paştilor:

Învierea Domnului nostru Isus Hristos.

La liturghie:

Antifonul întâiu: Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Mântuitorule, mântuieşte-ne pe noi. *(De 3 ori).*

Antifonul al doilea: Mântuieşte-ne pe noi, Fiul lui Dumnezeu, celce ai înviat din morţi, pe noi ceice-ţi cântăm ţie, Aliluia.

Antifonul al treilea: Tropar, glas 5:

Hristos a înviat din Morţi, cu moartea pe moarte călcând, şi celor din mormânturi vieaţă dăruindu-le. *(De 3 ori).*

La intrare: Întru adunări binecuvântați pe Dumnezeu.

Tropar: Hristos a înviat...

Ipacoi, glas 4:

Venit-au mainainte de dimineață, celece au fost cu Maria, și aflând piatra răsturnată de pe mormânt, auzit-au dela înger: Pe celce este întru lumina cea pururea fiitoare, cu morții pentruce îl căutați ca pe un om? Vedeți înfășurăturile cele de îngropare, alergați și lumii binevestiți, că s'a sculat Domnul omorînd moartea, că este Fiul lui Dumnezeu, celce a mântuit neamul omenesc.

Condac, glas 8:

De te-ai și pogorît în mormânt, celace ești fără de moarte, dar puterea iadului ai zdrobit, și ai înviat ca un biruitor, Hristoase Dumnezeule, zicând muierilor purtătoare de mir: Bucurați-vă, și apostolilor tăi pace dăruindu-le, celace dai celor căzuți înviere.

Înloc de Sfinte Dumnezeule, *cântăm:* Câți în Hristos v'ați botezat, în Hristos v'ați și îmbrăcat, Aliluia.

Irmos, glas 1:

Îngerul a strigat către cea cu dar dăruită: Bucură-te fecioară curată și iar zic bucură-te, că Fiul tău a înviat a treia zi din mormânt și pe morți i-a ridicat; popoarelor bucurați-vă. Luminează-te, luminează-te noule Ierusalime, că a Domnului mărire peste tine a strălucit; saltă acum și te bucură Sioane, iar tu curată Născătoare de Dumnezeu veselește-te întru învierea celui născut al tău.

Priciasna: Cu trupul lui Hristos vă cuminecați și din izvorul cel fără de moarte gustați.

La 23 Aprilie:

Sfântul Gheorghe.

Tropar, glas 4:

Ca un mântuitor al celor robiți și celor săraci folositor, neputincioșilor doftor, împăraților ajutător, purtătorule de biruință mare mucenice Gheorghe, roagă pe Hristos Dumnezeu, să mântuească sufletele noastre.

Condac, glas 4:

Lucrat fiind de Dumnezeu, te ai arătat lucrător preacinstit al bunei credințe, spicele

faptelor bune adunând ție, că cu lacrămi sămănând, seceri cu veselie, și prin sânge pătimind, pe Hristos ai dobândit, și cu rugăciunile tale sfinte tuturor le dai iertare de greșale.

Priciasna: Întru pomenire veșnică va fi dreptul.

La Înălțarea Domnului.

La liturghie:

Antifonul 1: Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Mântuitorule, mântuește-ne pe noi. *(De 3 ori).*

Antifonul 2: Mântuește-ne pe noi, Fiul lui Dumnezeu, celce te-ai înălțat la cer, pe noi ceice-ți cântăm ție, Aliluia.

Antifonul 3: Tropar, glas 4:

Înălțatu-te-ai întru mărire, Hristoase Dumnezeul nostru, bucurie făcând învățăceilor cu făgăduința sfântului Duh, încredințându-se ei prin binecuvântare, că tu ești Fiul lui Dumnezeu, Mântuitorul lumii. *(De 3 ori).*

La întrare: Înalță-te Doamne întru puterea ta, cânta-vom și vom lăudă puterile tale.

Condac, glas 6:

Plinind rânduiala cea pentru noi, şi cele de pe pământ împreunându-le cu cele cereşti, te ai înălţat întru mărire, Hristoase Dumnezeul nostru, nicidecum despărţindu-te, ci rămâind nedepărtat şi strigând celorce te iubesc pe tine: Eu sunt cu voi şi nimenea împotriva voastră.

Irmos, glas 5:

Măreşte suflete al meu pe celce s'a înălţat de pe pământ la cer, pe Hristos dătătorul de vieaţă.

Pe tine maica lui Dumnezeu, cea mai pe sus de cuget şi de cuvânt, care ai născut negrăit subt ani pe cel fără de ani, credincioşii cu un gând pe tine te mărim.

Priciasna: Suitu-s'a Domnul în glas de trâmbiţă.

La Duminica Rosaliilor:

Pogorîrea Duhului sfânt.

La liturghie:

Antifonul 1: Pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, Mântuitorule, mântueşte-ne pe noi. *(De 3 ori).*

Antifonul 2: Mântuește-ne pe noi, Mângăitorule bune, pe ceice îți cântăm ție, Aliluia.

Antifonul 3: Tropar, glas 8:

Bine ești cuvântat Hristoase Dumnezeul nostru, celace preaînțelepți vânători ai arătat, trimițându-le lor Duhul cel preasfânt și printrânșii lumea ai vânat, iubitorule de oameni, mărire ție. *(De 3 ori).*

La întrare: Înalță-te Doamne întru puterea ta, cânta-vom și vom lăudă puterile tale.

Condac, glas 8:

Când s'a pogorît limbile amestecând, despărțit-a neamurile cel preaînalt; iară când a împărțit limbi de foc, întru o împreunare pe toți i-a chiemat, și cu un glas mărim pe preasfântul Duh.

Înloc de Sfinte Dumnezeule, *cântăm:* Câți în Hristos v'ați botezat, în Hristos v'ați și îmbrăcat, Aliluia.

Irmos, glas 4:

Bucură-te împărătească maică, lauda fecioariei, că toată gura cea limpede, binegrăitoare, vorbind, nu te poate lăudă cum se cade și se întunecă toată mintea a cunoaște nașterea

ta, pentru aceasta cu un gând pe tine te mărim.

Priciasna: Duhul tău cel bun mă va povățui la pământul cel drept.

La 21 Maiu:

Sfinții Constantin și Elena.

Tropar, glas 8:

Chipul crucii tale pe cer văzându-l și ca Pavel chiemare nu dela oameni luând, cel între împărați apostolul tău Doamne, împărătească cetate în mânile tale o a pus, pe care mântuește-o totdeauna în pace, pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, unule iubitorule de oameni.

Condac, glas 3:

Constantin astăzi cu maică-sa Elena crucea o au arătat, lemnul cel preacinstit, care este rușinarea tuturor jidovilor și armă credincioșilor împărați asupra dușmanilor, că pentru noi s'a arătat semn mare și în războaie înfricoșat.

Priciasna: În tot pământul a ieșit vestirea lor și la marginile lumii cuvintele lor.

La 24 Iunie:

Naşterea sfântului Ioan Botezătorul.

Tropar, glas 4:

Prorocule şi mergătorule înainte al venirii lui Hristos, după vrednicie a te lăudà pe tine nu ne pricepem noi, ceice cu dragoste te cinstim, că nerodirea celeice te-a născut şi amuţirea părintelui tău s'au deslegat întru mărită şi cinstită naşterea ta, şi întruparea Fiului lui Dumnezeu lumii se binevesteşte.

Condac, glas 3:

Ceeace mainainte erà stearpă, astăzi pe mergătorul înainte al lui Hristos naşte şi el este plinirea a toată prorocia, că pe care prorocii mainainte l-au binevestit, pe aceasta în Iordan mâna puindu-şi, s'a arătat Cuvântului lui Dumnezeu proroc binevestitor, împreună şi mergător înainte.

Priciasna: Întru pomenire veşnică va fi dreptul.

La 29 Iunie:

Sfinţii apostoli Petru şi Pavel.

Tropar, glas 4:

Ceice sunteţi între apostoli mai întâi pe scaun şezători şi lumii învăţători, Stăpânului

tuturor rugați-vă, pace lumii să dăruească și sufletelor noastre mare îndurare.

Condac, glas 2:

Pe propovăduitorii cei tari și de Dumnezeu vestitori, căpetenia învățăceilor tăi, Doamne, i-ai primit întru desfătarea bunătăților tale și odihna, că chinurile acelora și moartea ai primit mai vârtos decât toată roada, însuți celace știi cele din inimă.

Priciasna: În tot pământul a ieșit vestirea lor și la marginile lumii cuvintele lor.

La 20 Iulie:

Sfântul proroc Ilie.

Tropar, glas 4:

Celce a fost înger în trup, temeiul proorocilor, al doilea mergător înainte al venirii lui Hristos, Ilie măritul, care a trimis de sus lui Elisei dar, boalele gonește și pe cei leproși curățește, pentru aceasta și celorce îl cinstesc pe dânsul le izvorește tămăduiri.

Condac, glas 2:

Prorocule și înainte văzătorule al lucrurilor celor mari ale lui Dumnezeu, Ilie cel cu

nume mare, care cu cuvântul tău ai oprit norii cei curgători de apă, roagă pentru noi pe unul iubitorul de oameni.

Priciasna: Întru pomenire veşnică va fi dreptul.

La 6 August:

Schimbarea la faţă a Domnului.

Tropar, glas 7:

Schimbatu-te-ai la faţă în munte, Hristoase Dumnezeule, arătând învăţăceilor tăi mărirea ta, pecât li-se puteà. Strălucească şi nouă păcătoşilor, lumina ta cea pururea fiitoare, pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, dătătorule de lumină, mărire ţie.

Condac, glas 7:

În munte te-ai schimbat la faţă, şi pecât au cuprins învăţăceii tăi mărirea ta, Hristoase Dumnezeule, au văzut, că dacă te vor vedeà răstignit, să cunoască patima ta cea de bunăvoie, şi lumii să binevestească, că tu eşti cu adevărat raza Tatălui.

Irmos, glas 4:

Măreşte suflete al meu pe Domnul, celce s'a schimbat la faţă în muntele Tavorului.

Naşterea ta nestricată s'a arătat, Dumnezeu din pântecele tău a ieşit, că s'a arătat purtător de trup pe pământ şi cu oamenii a petrecut, pentru aceasta, Născătoare de Dumnezeu, pe tine te mărim.

Priciasna: Lăudaţi pe Domnul din ceruri.

La 15 August:

Adormirea Născătoarea de Dumnezeu.

Tropar, glas 1:

Întru naştere fecioria ai păzit, întru adormire lumea nu ai părăsit, de Dumnezeu Născătoare, mutatu-te-ai la vieaţă fiind maica vieţii, şi cu rugăciunile tale mântuieşti din moarte sufletele noastre.

Condac, glas 2:

Pe Născătoarea de Dumnezeu, cea întru rugăciuni neadormită şi întru folosinţe nădejdea cea neschimbată, mormântul şi moartea nu o au ţinut, căci ca pe o maică a vieţii la vieaţă o a mutat celce s'a sălăşluit în pântecele ei cel pururea fecioresc.

Irmos, glas 1:

Neamurile toate te fericesc pe tine una de Dumnezeu Născătoare.

Biruescu-se hotarele firii întru tine fecioară curată, că naşterea fecioară rămâne şi moartea arvunează vieaţă, ceeace eşti după naştere fecioară şi după moarte vie, mântueşti pururea, Născătoare de Dumnezeu, moştenirea ta.

Priciasna: Ochiul inimii mele îl ridic cătră tine, stăpână, nu trece cu vederea puţina mea suspinare; în ciasul, când va judecà Fiul tău lumea, fi mie acoperemânt şi ajutătoare.

La 29 August:

Tăierea capului sfântului Ioan Botezătorul.

Tropar, glas 2:

Pomenirea dreptului cu laude, iară ţie destul îţi este mărturia Domnului, mergătorule înainte, că te-ai arătat cu adevărat şi decât prorocii mai cinstit, că şi a botezà în repejuni pe cel binevestit te-ai învrednicit. Dreptaceea, pentru adevăr nevoindu-te, bucurându-te bine ai vestit şi celor din iad pe Dumnezeu celce s'a arătat în trup, pe celce a ridicat păcatul lumii şi ni-a dăruit nouă mare îndurare.

Condac, glas 5:

Mărită tăierea mergătorului înainte o rânduială oarecare dumnezeească a fost, ca și celor din iad să binevestească venirea Mântuitorului. Să se tânguească Irodiada, care a cerut ucidere fărădelege, că nu legea lui Dumnezeu, nici viața cea vie a iubit, ci cea amăgitoare vremelnică.

Priciasna: Întru pomenire veșnică va fi dreptul.

La paraclisul Născătoarei de Dumnezeu.

Tropar, glas 4:

Către Născătoarea de Dumnezeu acum cu osârdie să alergăm noi păcătoșii și smeriții, și să cădem cu pocăință strigând dintru adâncul sufletului: Stăpână ajută-ne îndurându-te spre noi, sârgueşte că pierim de mulțimea păcatelor, nu întoarce pe robii tăi deșărți, că pe tine una nădejde te-am câștigat.

Condac, glas 6:

Ceiace ești folositoare creștinilor neînfruntată, mijlocitoare către Făcătorul neschimbată, nu trece cu vederea glasurile

de rugăciune ale păcătoșilor, ci apucă înainte ca o bună spre ajutorul nostru, cari cu credință strigăm către tine: Grăbește spre rugăciune și sârguește spre îmblânzire, apărând totdeauna, Născătoare de Dumnezeu, pe ceice te cinstesc pe tine.

La mulțămiri
și la sărbătorile naționale.

Tropar, glas 4:

Mulțămitori fiind noi nevrednicii robii tăi, Doamne, pentru ale tale mari faceri de bine ce ai făcut nouă, mărind te lăudăm, bine te cuvântăm, mulțămim, cântăm și mărim bună îndurarea ta, și cu dragoste ca niște robi strigăm ție: Făcătorule de bine, Mântuitorul nostru, mărire ție.

Condac, glas 3:

De binefacerile tale și de bunurile ce ni-ai dăruit, ca niște robi nevrednici învrednicindu-ne, Stăpâne, către tine cu sârguință alergăm și mulțămire după putere aducem, și pe tine ca pe un dătător de bine și făcător a toate mărindu-te strigăm: Mărire ție Dumnezeule întru tot îndurate.

Catavasii.

Catavasiile naşterii Domnului, glas 1.

(Se cântă dela 21 Noemvrie până la 31 Decemvrie).

Hristos se naşte, măriţi-l; Hristos din ceruri, întâmpinaţi-l; Hristos pe pământ, înălţaţi-vă; cântaţi Domnului tot pământul şi cu veselie lăudaţi-l popoarelor, că s'a preamărit.

Fiului, celuice mainainte de veci s'a născut din Tatăl fără stricăciune, şi mai pe urmă din fecioară s'a întrupat fără sămânţă, lui Hristos Dumnezeu să-i strigăm: Celce ai înălţat cornul nostru, sfânt eşti Doamne.

Toiag din rădăcina lui Iesei şi floare dintrânsul, Hristoase, din fecioară ai odrăslit, cel lăudat din muntele cel cu umbră deasă; venit-ai întrupându-te din cea necercată de

bărbat, cel fără trup și Dumnezeu; mărire puterii tale Doamne.

Dumnezeu fiind păcii, Tatăl îndurărilor, pe îngerul sfatului tău celui mare, dăruindu-ne pace l-ai trimis nouă; deci povățuiți fiind la lumina cunoștinții de Dumnezeu, de noapte mânecând, te mărim iubitorule de oameni.

Din pântece pe Iona ca pe un prunc l-a lăpădat fiara mării, precum l-a primit, și în fecioară sălășluindu-se Cuvântul și trup luând, a ieșit păzindu-o nestricată, că celce n'a pătimit stricăciune, pe ceeace l-a născut, o a păzit nevătămată.

Coconii în buna credință fiind crescuți, păgânească poruncă nebăgându-o în samă, de groaza focului nu s'au spăimântat, ci în mijlocul văpăii stând au cântat: Dumnezeul părinților bine ești cuvântat.

Cuptorul cel răcorit a închipuit chipul minunii cei mai pe sus de fire, că n'a ars pe coconii, pe cari i-a primit, precum nici focul dumnezeirii pântecele fecioarei, în care a întrat; pentru aceasta cântând să strigăm: Să laude toată făptura pe Domnul și să-l preaînalțe pe dânsul întru toți vecii.

Taină străină văz și preamărită, cer fiind peștera, scaun de heruvim fecioara, ieslea

sălășluire, întru care s'a culcat cel neîncăput Hristos Dumnezeu, pe care lăudându-l îl mărim.

Catavasiile botezului Domnului, glas 2.

(Se cântă dela 1—14 Ianuarie).

Fundul adâncului l-a descoperit și pe ai săi pe uscat i-a trecut, întru acelaș acoperind pe cei protivnici, cel tare întru războaie Domnul, că s'a preamărit.

Domnul, celce dă împărăților noștri tărie și înalță cornul unșilor săi, s'a născut din fecioară și vine către botez; deci credincioșii să strigăm: Nu este sfânt ca Dumnezeul nostru și nu este drept fără numai tu Doamne.

Auzit-am Doamne glasul tău, care ai zis: glasul celuice strigă în pustie, când ai tunat peste ape multe, mărturisind Fiului tău, cu totul fiind de față, iară Duhul a strigat: Tu ești Hristoase, înțelepciunea și puterea lui Dumnezeu.

Isus începătorul vieții vine să deslege osânda lui Adam celui întâiu zidit, și curățire ca unui Dumnezeu netrebuindu-i, pe cel căzut îl curățește în Iordan, întru care pier-

zând vrajba, dărueşte pacea, care covârşeşte toată mintea.

Glasul Cuvântului, sfeşnicul luminii, luceafărul, mergătorul înaintea soarelui în pustie, pocăiţi-vă strigă tuturor popoarelor, şi mainainte vă curăţiţi, că iată de faţă stă Hristos, din stricăciune lumea mântuind.

Pe tânării cei binecredincioşi, cari au intrat în cuptorul cel cu foc, suflând duhul cel răcoritor, nevătămaţi i-a păzit a dumnezeescului înger pogorîre; deci în văpaie răcoriţi fiind, cu mulţămită au cântat: Prealăudate Doamne al părinţilor şi Dumnezeule bine eşti cuvântat.

Taină preamărită a arătat cuptorul Vavilonului, care a izvorît noua, că în repejuni vrea să primească Iordanul focul cel netrupesc şi să sufere pe Ziditorul botezându-se cu trupul, pe care îl binecuvintează popoarele şi îl preaînalţă întru toţii vecii.

Nu se pricepe toată limba a te lăudà după vrednicie şi se întunecă şi mintea cea mai pe sus de lume a cântà ţie, de Dumnezeu Născătoare; însă fiind bună, primeşte credinţa; că ştii dragostea noastră cea dumnezeească, că tu creştinilor eşti folositoare, pe tine te mărim.

Catavasiile Născătoarei de Dumnezeu, glas 4.

(Se cântă, când nu sunt prescrise alte catavasii).

Deschide-voiu gura mea și se va umpleà de duh, și cuvânt voiu răspunde împăratesei Maicei, și mă voiu arătà luminat prăznuind, și voiu cântà minunile ei bucurându-mă.

Pe ai tăi cântăreți Născătoare de Dumnezeu, ceeace ești izvor viu și îndestulat, cari s'au împreunat ceată duhovnicească, întărește-i și, întru dumnezeească mărirea ta, cununilor măririi învrednicește-i.

Celace șede întru mărire pe scaunul dumnezeirii, pe norul cel ușor a venit Isus Dumnezeu din preacurata Fecioară, și a mântuit pe ceice strigă: Mărire puterii tale Doamne.

Spăimântatu-s'au toate de dumnezeească mărirea ta, că tu Fecioară neispitită de nuntă, avut-ai în pântece pe Dumnezeu cel peste toate, și ai născut pe Fiul cel fără de ani, celce dăruește pace tuturor, celorce te laudă pe tine.

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ
155824/86
Str. 7 Nov. Nr. 50

Cugetătorilor de Dumnezeu, săvârșind acest praznic dumnezeesc și cu totul cinstit al Maicei lui Dumnezeu, veniți să plesnim cu mânile mărind pe Hristos, celce s'a născut dintr'ânsa.

N'au slujit făpturii înțelepții lui Dumnezeu, fără numai Făcătorului, ci groază focului bărbătește călcând-o s'au bucurat cântând: Prea laudate Dumnezeul părinților și al nostru, bine ești cuvântat.

Pe tinerii cei binecredincioși în cuptor nașterea Născătoarei de Dumnezeu i-a mântuit, atuncia fiind închipuită, iară acuma lucrată, pe toată lumea a ridicat să-ți cânte ție: Pe Domnul lucrurile lăudați-l și-l prea înălțați întru toți vecii.

Tot neamul pământesc să sălteze cu duhul fiind luminat și să prăznuească firea minților celor fără de trup, cinstind sfânta prăznuire a Maicei lui Dumnezeu, și să strige: Bucură-te prea fericită Născătoare de Dumnezeu, curată, pururea Fecioară.

Catavasiile paştilor, glas 1.

(Se cântă dela paşti până la înălţarea Domnului).

Ziua învierii, să ne luminăm popoarelor, paştile Domnului, paştile, că din moarte la viaţă şi de pe pământ la cer, Hristos Dumnezeu ne-a trecut pe noi, ceice cântăm cântare de biruinţă.

Veniţi să bem beutură nouă, nu din piatră stearpă făcătoare de minuni, ci din izvorul nestricăciunii, din Hristos celce a izvorît din mormânt, întru care ne întărim.

La dumnezeească strajă de Dumnezeu grăitorul Avacum să stea împreună cu noi şi să arăte pe îngerul cel purtător de lumină, care a grăit cu mare glas: Astăzi este mântuirea lumii, că a înviat Hristos, ca cel atotputernic.

Să mânecăm cu mânecare adâncă şi, în loc de mir, cântare să aducem stăpânului, şi să vedem pe Hristos, soarele dreptăţii, tuturor viaţă răsărind.

Pogorîtu-te-ai în cele mai de jos ale pământului şi ai sfărâmat încuietorile cele veşnice, care ţineau pe cei legaţi, Hristoase, şi a treia zi, precum Iona din chit, ai înviat din mormânt.

Celace a mântuit pe coconi din cuptor, făcându-se om, pătimește ca un muritor, și prin patimă pe cel muritor îl îmbracă în podoaba nestricăciunii, cel unul binecuvântat, Dumnezeul părinților, și preamărit.

Această numită și sfântă zi, una a sâmbetelor, împărătească și doamnă, a praznicilor praznic și sărbătoare este sărbătorilor, întru care binecuvântăm pe Hristos în veci.

Luminează-te, luminează-te noule Ierusalime, că a Domnului mărire peste tine a strălucit; saltă acum și te bucură, Sioane; iar tu curată, Născătoare de Dumnezeu, veselește-te întru învierea celui născut al tău.

Catavasiile Duhului sfânt, glas 4.

(Se cântă dela înălțarea Domnului până sâmbătă după rosalii).

Cu dumnezeescul nor acoperit fiind gângavul, a spus legea cea scrisă de Dumnezeu, că scuturând tina de pe ochiul minții, vede pe celce este și se învață cunoștința Duhului, cinstind cu dumnezeești cântări.

Rupt-a legăturile pântecelui celui sterp și ocara cea nerăbdată a cei bineroditoare, singură rugăciunea proorociței Anei de

demult, a celeice a purtat duh umulit către cel puternic şi Dumnezeul cunoştinţelor.

Împărate al împăraţilor, unule dintru unul însuţi, Cuvinte celace ai ieşit din Tatăl cel nepricinuit, pe cel întocmai puternic Duhul tău, cu adevărat apostolilor l-ai trimis, ca un făcător de bine, celorce cântă: Mărire puterii tale Doamne.

Curăţire deslegătoare de păcate, luaţi roua Duhului cea cu foc suflată, o fii prealuminaţi ai bisericii, că acum din Sion a ieşit legea, darul Duhului, cel în chip de limbi de foc.

Curăţire şi mântuire, stăpâne Hristoase, ai strălucit nouă din fecioară, că precum din rânza fiarei cei din mare pe prorocul Iona, să scoţi din stricăciune cu totul pe Adam cel căzut cu tot neamul.

Cu un glas a răsunat viersul organelor a cinsti chipul cel fără de suflet de aur făcut, iară darul Duhului cel purtător de lumină vrednici face a strigă: Treime una, cea întocmai puternică şi fără de început, bine eşti cuvântată.

Desleagă legăturile şi stâmpără văpaia chipul cel în trei străluciri al dumnezeeştii stăpânii, tânării cântă şi binecuvintează pe unul Mântuitorul şi a toate făcătorul, ca pe

un făcător de bine, toată zidirea câtă este făcută.

Bucură-te împărătească maică, lauda fecioriei, că toată gura cea limpede, binegrăitoare, vorbind, nu te poate lăudà, cum se cade, și se întunecă toată mintea a cunoaște nașterea ta, pentru aceasta cu un glas pe tine te mărim.

Catavasiile crucii, glas 8.

(Se cântă dela 1—13 August și dela 24 August până la 21 Septemvrie).

Cruce însemnând Moisi în drept cu toiagul, Marea roșie a despărțit, trecând pedestru Izrail, și aceeaș întorcându-se, carele lui Faraon lovind, o a împreunat, de curmeziș scriind nebiruita armă, pentru aceasta lui Hristos să cântăm, Dumnezeului nostru, că s'a preamărit.

Toiagul în chip de taină se primește, că cu odrăslire a ales preot, iară acum bisericii cei mai nainte neroditoare a înflorit lemnul crucii spre putere și întărire.

Auzitam, Doamne, taina rânduelii tale, cunoscut-am lucrurile tale și am preamărit dumnezeirea ta.

O, de trei ori fericite lemn, pe care s'a răstignit Hristos împăratul și Domnul, prin care a căzut celce a înșelat cu lemnul, prin tine fiind înșelat, răstignindu-se cu trupul Dumnezeu, celce dăruește pace sufletelor noastre.

În rânza fiarei cei din apă Ionà palmele întinzându-și și în chipul crucii, mântuitoare patimă mai nainte a închipuit arătat, deunde a treia zi ieșind, învierea cea mai pe sus de lume a însemnat, a lui Hristos Dumnezeu, celuice s'a răstignit cu trupul și cu învierea cea de a treia zi lumea a luminat.

Nebuna poruncă a tiranului celui păgân pe popor l-a turburat, suflând cu îngrozire și cu hulă urîtă lui Dumnezeu, însă pe cei trei tânări nu i-a înfricoșat mânia cea dobitocească, nici focul cel mistuitor, ci în potrivă suflând duhul cel de rouă aducător, împreună cu focul fiind au cântat: Prea lăudate Dumnezeul părinților și al nostru, bine ești cuvântat.

Binecuvântați tânări cei întocmai cu numărul Treimii, pe făcătorul Dumnezeu Părintele, lăudați pe Cuvântul celce s'a pogorît și focul în rouă l-a prefăcut, și preînălțați

pe Duhul cel preasfânt, care dă viață tuturor, întru toți vecii.

Raiu de taină ești, Născătoare de Dumnezeu, care ai odrăslit nelucrat pe Hristos, întru care lemnul crucii cel de viață purtător pe pământ s'a sădit; pentru aceasta acum înălțat fiind, închinându-ne lui, pe tine te mărim.

Colinde

Colinde

Iuda vinde pe Isus

Când Hristos cină la masă
Leru-mi Doamne!
Stau Evreii după casă,
Dară Iuda a intrat,
Lui Hristos s'a închinat,
Iar afară el eșì
Și Evreilor grăì:
„Dați-mi treizeci de arginți,
Să vi-l dau, să-l răstigniți!"
Iuda, iubitor de bani!
L-a vândut la-ai lui dușmani!

Când Hristos a gătat cina
Merse sub pom în grădină,
Iuda după el s'a dus
Și Evreii prin ascuns.

Şi când Iuda-l sărutase,
Şar Evreii şi-l legase,
L'au purtat pân' la Pilat
Şi la casa cea de sfat.
Sfatul lor a hotărît,
Ca să fie răstignit!

Pe cruce de brad l'au pus,
Cu sulița l'au împuns,
Sângele pe cruce-a curs,
Dar mulțimea a strigat:
„Nu trebe pe jos vărsat,
Sângele-i nevinovat!"
Soarele se întunecă,
Luna 'n sânge se îmbrăcă,
Munții se cutremură,
Apele se turbură,
Îngerii 'ncepură a plânge,
Că se varsă-atâta sânge.
Dar' pe Iuda blăstămat,
Sufletul că la mustrat,
Şi deloc s'a spânzurat.

O 'nchinăm spre sănătate!

Vestea rea

Umblă Maica după Fiu,
Raza soarelui, sora soarelui!
Tot plângând și întrebând:
N'ați văzut pe Fiul sfânt?"

„Poate că noi l'am văzut,
Dară nu l'am cunoscut!"

„Dacă cumvà l'ați văzut,
A-l cunoaște ați putut,
Căci pe fața Fiului
Scrisă-i raza soarelui,
Și pe frunte luna plină,
Luna plină cu lumină,
Iară pe-ai lui umerei
Strălucesc luceferei!"

„Maică dacă e așà,
Noi îți dăm o veste rea,
Că-i la curtea lui Pilat
Răstignit pe lemn de brad!"

Maica plânge și se frânge,
Inima-i înoată 'n sânge,

Îngeri băli, o ceată mare,
Sboară la ea de 'ntristare,
Și la cer o rădică,
Dară ea le cuvântă:

„Fiul meu, tot Domn va fi,
Și cei buni îi vor fi fii:
Celor răi va răsplăti,
Că pe veci i-a osândi!“

Fii tu Maică bucuroasă
De colinda asta-a noastră.

Avutul și săracul

Coborît-a Domnul sfânt,
Hai Lero-mi Doamne hai!
Domnul sfânt p'acest pământ,
Coborît-a tot pe scară,
Scară sfântă și de ceară,
Pe o zi de sărbătoare
Când răsare sfântul soare,
Cu Sân-Petru soțul lui
Pentru soartea omului.
Ce fac domnii cu iobagii
Și avuții cu săracii!?

Amândoi acum porniră
Și pedestru se iviră
La casa avutului
În mijlocul satului.
„Bună ziua domnitori!“
„Să trăiți voi cerșitori!“
„Gata-i prânzul de prânzit?
Ne 'nbiem la omenit“.
Prânzu-i gata, nu-i de voi,
Ci-i de domni mari ca și noi!“
„Dacă nu-i și pentru noi
Să prânziți dar' numai voi!“

Ei se iau, și ducu-se,
Și ajung și vădu-se
La casa săracului,
În capătul satului.
„Bună ziua muncitori!“
„Să trăiți voi călători!“
„Gata-i prânzul de prânzit?
Ne 'nbiem la omenit“.
„Prânzul nost e cam puțin,
Dar veniți ca să-l prânzim!
Și de cumvà nu ni-ajunge,
Merge-oiu în sat, și-oiu aduce!“
Se luară și intrară,
Și la masă s'așezară,

S'ospătară, nu putură,
Ca să gate ce avură!
„Mulțămită, cui ni-a dat!“ —

Mai departe au plecat,
Printre vii, printre câmpii,
Pe o cale cu făclii.
Dumnezeu din graiu grăià:
„Caută Petre 'n stânga mea,
Spune-mi, Petre, ce-i vedeà?“
„Văd casa avutului
În mijlocul iadului
Cum s'aprinde și cum arde,
Și avutul se prăpade“.

Dumnezeu din graiu grăià:
„Caută Petre 'n dreapta mea,
Spune-mi, Petre, ce-i vedeà!?“
„Văd casa săracului
În mijlocul raiului
Din afară argintită,
Din lăuntru aurită“.

O 'nchinăm spre sănătate.

Magii dela răsărit

cântece și cuvinte pentru copii cari umblă cu steaua

Copiii, cari umblă cu steaua, trebue să fie cel-puţin patru reprezentând pe Irod şi pe cei trei magi. Pentru purtarea stelei şi înmulţirea cântăreţilor e consult să se ia încă un copil, care reprezentă pe dreptul Simeon, contimporan cu Irod şi care încă îşi are partea în evenimentul naşterii lui Hristos. Rolul lui Simeon poate fi reprezentat şi prin o fetiţă, îmbrăcată ca înger. În lipsa lui Simeon sau a îngerului, slujba acestora o face un mag.

Grupe mai mari de copii se obişnuesc în Bănat, la umblarea cu viflăemul (vartepul, sălaşul, peştera) în locul stelei. Persoanele care întrec numărul fixat mai sus, reprezintă păstori, îngeri, ostaşi de ai lui Irod.

Îmbrăcămintea lui Irod şi a magilor în stihare bisericeşti este cunoscută. Între hainele acestora şi ale lui Simion să fie ceva deosebire. Irod poartă sabie şi coroană; magii: unul icoana naşterii (dacă nu steaua), altul o carte, al treilea visteria cu darurile (ce serveşte de pixă). Magii au căciuli, Simion umblă cu capul descoperit, ori cu un turban uşor.

În textul cărţii indic acţiunea persoanelor principale. Păstorii — în port naţional — se postează înapoia magilor; îngerii — fetiţe în haine albe, cu părul despletit şi cu cununi de flori pe cap — înjurul stelei sau al viflăemului; ostaşii la îndemână lui Irod. Toate persoanele acestea sunt simpli cântăreţi.

Corurile se cântă împărţite pe melodiii cunoscute. E îndesulitor, ca copiii mici să cânte pe lângă *„Naşterea ta . . .“* 2–3 coruri.

Magii dela răsărit

*Corul I**

Naşterea ta Hristoase, Dumnezeul nostru, răsărit-a lumii lumina cunoştinţii; că 'ntru dânsa ceiace slujau stelelor dela stea s'au învăţat să se 'nchine ţie, soarelui dreptăţii, şi să te cunoască pe tine, răsăritul cel de sus Doamne, mărire ţie!

---

* Copiii, cari umblă cu steaua, după ce ştiu, că vor fi primiţi de credincioşi, întră în casă — prin unele ţinuturi după ce au cântat corul I — în şirul următor: Simion, Melhior, Valtezar, Gaşpar şi Irod şi se poştează în faţa casnicilor din stânga spre dreapta acestora:

M. V. G. I.

S.

Casnicii

Simion (către ai casei)

Bună seara lui Ajun,
Dar mai bună-alui Crăciun!
Bună-i seara cea dintâiu,
Că-i cu miei,
Cu purcei,
Cu păstorii după ei...
Şi păstorii-s piterei.
Seara lui Crăciun adună
Pe cei buni, ca împreună
Pe Hristos să preamărească,
Naşterea-i s'o prăznuească.

Noi, ca magi din răsărit,
Astă seară am venit
Naşterea să vi-o vestim
Şi cu voi s'o prăznuim...
Vă rugăm, ne ascultaţi;
Când cântăm, ne ajutaţi!

*Corul II**

Într'un sat din Galileea
Trăiau Iosif şi Maria;
Iosif, robul Domnului,

* Se recitează sau se cântă pe o melodie cunoscută în părţile locului.

Maria, mireasa lui.
Dumnezeu cel bun și drept
La Maria 'n Nazaret
Îngerul său a trimis
Și 'ngerul venind i-a zis:
„Bucură-te, Preacurată,
De cer binecuvântată!
Tu, ce plină ești de dar,
Ai aflat la Domnul har:
Zile unui prunc vei da
Și Isus îl vei chemà;
Fiul Tatălui va fi,
Lumea 'n veci va 'mpărăți".
Îngerul apoi s'a dus
La Iosif și 'n vis i-a spus:
„De Maria să grijești
Și să nu o părăsești,
Căci Maria naște-un prunc
Întrupat din Duhul sfânt,
De păcat să mântuească
Lumea și s'o fericească".

*Corul III**

August, cezarul Romii,
Grea poruncă a dat lumii:

* Se cântă după melodia: *„O ce veste minunată..."*

Toți să se 'nscrie
La a lor moșie
Și 'n a lor cetate.

Mergând Iosif și Mărie
La Vitleem, să se 'nscrie,
Într'un mic sălaș
Lângă-acel oraș
Ea născu pe Domnul.

Și-o vedere minunată
În acel ținut s'arată:
Cerul strălucind
Înger coborînd
La păstori grăind:

„Bucurie eu vestesc
La tot neamul omenesc:
S'a născut Hristos
Lumii spre folos,
Ca s'o mântuească.

Să vedeți, că este-așa,
Iată semnul: Veți află
Prunc înfășurat,
În iesle culcat...
E Mântuitorul".

Și îndată se iviră,
Îngerului se 'nsoțiră
Cete îngerești
Din nălțimi cerești
Preamărind pe Domnul.

Păcurarii 'n grab veniră
La sălaș și 'n el găsiră
Pruncu 'nfășurat,
În iesle culcat;
Lui se închinară.

Și păstorii au vestit
Ce-au văzut și auzit...
Și toți se mirau
Și se bucurau
De cele 'ntâmplate.

*Corul IV**

Iar Isus când s'a născut,
O stea pe cer s'a văzut,
O stea mare și frumoasă
Și cu raze luminoase.

* Se cântă după melodia: *„Trei crai dela răsărit"*.

Trei magi dela răsărit
Spre stea au călătorit,
La Rusalim[1] au ajuns,
Steaua 'n nori li-s'a ascuns;[2]
În cetate au întrat
Și pe toți au întrebat:
„Unde e, cine-a văzut
Pe 'mpăratul nou născut?
Că-am văzut la răsărit
Steaua lui și am venit,
Să-l aflăm, daruri să-i dăm
Și să i-ne închinăm".
Iară Irod, împărat,
Auzind s'a turburat,
Pe magi tainic a chemat[3]
Și astfel li-a cuvântat:

---

[1] Rusalim = Ierusalim.

[2] La acest loc copiii se postează
S.
M. V. G. I.
și lumina din stea, dacă este, se stânge.

[3] Aci: S.
M. V. G.
I.
Cu jumătate fața către magi, Irod grije te ca să nu stea între casnici și magul, cu care vorbește.

(Orații)

Irod: Bine ați venit la noi! Am primit știre, că vă aflați în Ierusalim. V'am chemat să aflu cine sunteți?

Melhior: Suntem magi dela răsării. Numele meu e Melhior *(se închină lui Irod)* și sunt din Persia.

Valtezar: Pe mine mă cheamă Valtezar *(se închină)*, Patria mea este Vavilonia.

Gașpar: Eu sunt Gașpar din Arabia *(se închină)*.

Irod: Mă bucur, că am înaintea mea trei învățați mari din răsărit... Eu sunt Irod împăratul *(scoate sabia și salută cu ea pe magii)*... De frica mea se cutremură tot pământul...

Magii: Întru mulți ani, înălțate Împărate!

Irod: Acum spuneți-m ce pricină v'a adus aci?

Melhior: Căutăm pe împăratul (Iudeilor)* celce s'a născut; căci am văzut steaua lui la răsărit și am venit să ne închinăm lui.

---

* Pentru copii mai mici, cuvintele puse în paranteză se lasă afară din text.

Irod (furios): Ce împărat (al Iudeilor) căutați? Au nu sunt eu împăratul Iudeilor?

Melhior: Știm, că tu ești împăratul Iudeilor; dar noi nu te căutăm pe tine, ci pe nou născutul Isus Hristos, care (se numește împărat al Iudeilor numai fiindcă e din neamul lor.

Irod: Și cine este acest Isus Hristos, pe care-l căutați?

Valtezar: Înălțate Împărate! Vechile scripturi spun, că Dumnezeu s'a mâniat pe Adam și pe Eva pentru păcatul neascultării, i-a blăstămat și i-a scos din raiu. Sub această osândă au căzut toți oamenii, căci toți au moștenit păcatul și urmările păcatului strămoșesc. Dar încă 'nainte de a fi scoși din rai, Dumnezeu a făgăduit strămoșilor, că la timpul său va trimite *un mântuitor,* care să scape pe oameni de păcate, să-i împace cu Dumnezeu și să le câștige raiul perdut.... Mântuitorul făgăduit este Isus Hristos.

Irod: Și cum va împlini el celece-m spuni?

Valtezar: Va vestì oamenilor voia lui Dumnezeu, va patimì şi va murì pentru păcatele lor, va zdrobì moartea şi pe diavol, şi) va domnì cu pace peste tot pământul şi în cer ....

Irod: Şi în ce chip vă veţi închinà lui?

Gaşpar: Îl aducem daruri ca unui împărat şi-l preamărim ca pe Dumnezeu, al cărui fiu este.

Irod: De unde ştiţi, că Isus Hristos se naşte în acest timp?

Gaşpar: Prorocul nostru Valaam zice, că la naşterea lui se va arătà o stea mare şi frumoasă; iar prorocul Iacob zice, că aceasta naştere se va întâmplà sub împărăţia ta.

Irod: Cât timp este decând aţi văzut steaua?

Melhior: Sunt aproape doi ani.

Irod: Nu cumva cunoaşteţi şi locul naşterii lui Isus Hristos?

Valtezar: Locul naşterii lui Isus Hristos este Vitleemul.

Irod: Dacă aţi ştiut aceasta, pentru ce v'aţi abătut la Ierusalim şi nu aţi mers deadreptul la Vitlăem?

Gașpar: Ne-am ținut de stea. Steaua ne-a adus până la Ierusalim, unde ni-s'a ascuns. De aceea căutăm aici pe Isus Hristos, cel-nou născut.

Irod: Nu este aici. Mergeți deci la Vitleem și cercetați de prunc, și dacă l'ați aflat, să-m vestiți și mie, ca și eu să merg să mă închin lui! *(Irod salută, apoi bagă sabia în teacă, Magii se închină. Irod aparte:* Răbdare, răbdare ... până voiu primi veste de aflarea lui ...)

Corul V[1]

Ascultând de împărat
Magii 'ndată au plecat,
Spre Vitlăem au pornit,
Steaua iar li-s'a ivit.[2]
Steaua pe magi a condus
Unde locuià Isus.
Magii la Isus întrară
Și adânc se închinară,
Daruri scumpe i-au predat
Ca și unui împărat:

[1] Se cântă ca Corul IV.
[2] Lumina din stea se aprinde.

Aur, smirnă și tămâie, —
După cum Scriptura scrie —
În numele tuturor,
Tuturor popoarelor,
Ca de-acum până'n vecie
Darul lui cu toți să fie.*

*Corul VI***

Veste noua minunată
La Vitlăem se arată;
Îngerul venind în vis
Magilor așa li-a zis:
„Vă întoarceți pe alt drum
La-ale voastre țeri, acum
Pe Irod să-l ocoliți,
De Hristos să nu-i vestiți!"
Iară lui Iosif i-a spus:
„Scoală și fugi cu Isus,
Cu Isus și maica lui
În țara Egiptului.
Și-acolo cu ei să fii
Pân' Irod nu va muri,
Căci Irod, tiranul mare,

* Pixa se pune pe masă.
** Se cântă după melodia: *„Mare minune s'arată ..."*

Vrea alui Isus pierzare".
Şi cu umilinţă multă
Magii şi Iosif ascultă
Porunca lui Dumnezeu
Şi fer pe Isus de rău.

*Corul VII**

Şi Irod când a simţit,
Că-i de magi batjocurit,
Foarte rău s'a mâniat,
Multă oaste-a adunat;
La Vitlăem, a trimis
Pe toţi prunci a uci's,
Pruncii de doi ani în jos,
Ca să piară şi Hristos.
Ţipet mult a fost atunci,
C'au murit atâţa prunci...
Maicele se tânguiau,
Să se mângâie nu vreau.
Dar Isus fiind departe
A scăpat de cruda moarte,
Dumnezeu l-a mântuit,
În veci fie preamărit!

* Se cântă după melodia: *„În oraş în Vitlăem..."*

Corul VIII

Iar Irod dacă-a murit,
Sfântul Iosif a venit
Cu Isus și cu Maria
Drept acasă 'n Galileea.

Și acì Isus creșteà
Și cu Duhul se 'ntărià;
Iar la vârsta de bărbat
În Iordan s'a botezat
Și-a 'nceput, ca să vestească
Legea sa dumnezeească.

Pentru noi a pătimit
Și pe cruce a murit.
La trei zile a 'nviat
Și la ceruri s'a 'nălțat,
Lumea să o cârmuească,
Oamenii să fericească.

Oameni fericiți vor fi
Ceice legea-i vor păzì
În întreaga lor vieață,
Cum biserica învață ...

Și nașterea lui Hristos
Să ne fie spre folos,
Și d'acum până'n vecie
Mila lui cu noi să fie!

Simion (sau alt copil, către ai casei)

Prea cinstiți Boieri!*... După datina strămoșească am venit să Vă vestim Nașterea Domnului nostru Isus Hristos și să o sărbăm împreună cu Domnia Voastră, adecă: să lăudăm pe Tatăl (cel ceresc, care așa a iubit lumea, încât și pe Fiul său l'a dat pentru noi); să preamărim pe Fiul (lui Dumnezeu, care s'a născut în iesle și și-a dat viața pentru mântuirea noastră), și să ne închinăm Duhului sfânt, (care revarsă darul său asupra celorce ascultă și păzesc cuvântul lui Dumnezeu). Amin.

Vă mulțămim, pentrucă ne-ați primit în casa Domniei Voastre și rugăm pe bunul Dumnezeu, să Vă daruească pace, sănătate, mulț ani și spor în toate. Și nașterea lui Hristos să vă fie de folos.

---

* Agrăirea aceasta, păstrată de popor din vremile de aur ale „Magilor dela răsărit", se acomodează împrejurării cui se adresează oraţia.

Corul IX

Fecioara astăzi pe cel mai pe sus de fire naște, și pământul peștera celui neapropiat aduce; îngerii cu păstorii măresc, iară magii cu steaua călătoresc; că pentru noi s'a născut cocon tinâr Dumnezeu cel mai nainte de veci.*

---

* Închinându-se casnicilor, copii — după ce iau pixa — ies în șirul cum au întrat în casă.

Sfântului Nicolae

— **Cântare de laudă** —

Bucură-te, Nicolae sfinte,
Cu săracii îndurat părinte;
De credință 'ndreptător,
Neputinții ajutor.
Sfinte Nicolae, sfinte Nicolae!

Mira,* sfinte, bine te vestește
Și minunile îți povestește,
Iar Nicheea** te mărește
Neamuritor te vestește
Sfinte Nicolae, sfinte Nicolae!

---

* Mira e numele orașului, în care a fost sf. Nicolae episcop.

** În Nicheea s'a distins (325) sf. Nicolae ca îndreptător de credință.

Văduvelor tu ești sprijin mare,
Iar celor orfani scut de-apărare,
Cuvioase, minunate,
Milostive 'ncununate,
Sfinte Nicolae, sfinte Nicolae!

În năcazuri mare-ajutător,
Credincioșilor mângâitor,
Înduratule păstor
Și la toți folositor,
Sfinte Nicolae, Sfinte Nicolae!

Ești în cer credința celui sfânt,
Iară jos la noi p'acest pământ
Frumusețea sfinților,
Lauda pustnicilor,
Sfinte Nicolae, Sfinte Nicolae!

De sărbarea ta să ne 'ndulcim,
Numele tău noi se preamărim:
De toți să te miluești
Și de rele ne ferești
Sfinte Nicolae, sfinte Nicolae.

BIBLIOTE[illegible] JUDEȚEANĂ
155824/86
Sk. 7 Mag. Nr. 50

CUPRINSUL

Învăţături bisericeşti 5

Rugăciuni

Rugăciunile dimineţii 25
Sfânta liturghie, rugăciunile şi explicarea ei . 29
Rugăciuni la sfânta mărturisire 80
Rugăciuni la sfânta Cuminicătură 84
Rugăciunile mesei 89
Rugăciunile de seara 91
Felurite rugăciuni 96

Cântări bisericeşti

La utrenie 115
La vecernie 130
Cântările învierii pe 8 glasuri 136

Svetilnele învierii şi stihirile celor 11 evanghelii 168
Cântări la sărbătorile de peste an 178
Catavasii 215
Colinde 227
Magii dela răsărit 235
Cântare de laudă sf. Nicolae 252

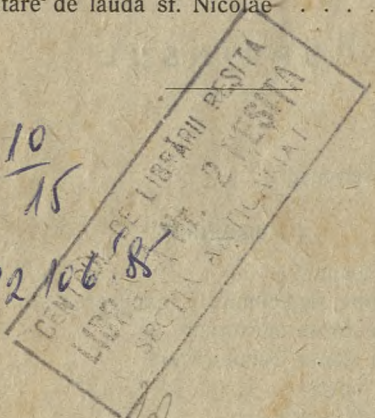

T
680

10